

24.05.2021

Kokousaika 24.05.2021 16:00 - 17:46

Kokouspaikka Kaupungintalon terassikabinetti / sähköinen kokous

Läsnä

Jäsenet

Vapaavuori, Jan (etänä)	pormestari
Sinnemäki, Anni (etänä)	esteellinen: 393 § apulaispormestari kaupunginhallituksen 1. varapuheenjohtaja
Sevander, Tomi (etänä)	kaupunginhallituksen 2. varapuheenjohtaja
Honkasalo, Veronika (etänä)	
Muurinen, Seija (etänä)	
Pakarinen, Pia (etänä)	apulaispormestari
Raatikainen, Mika (etänä)	
Rantala, Marcus (etänä)	
Razmyar, Nasima (etänä)	apulaispormestari saapui 16:03, poissa: 389 §
Rydman, Wille (etänä)	
Sazonov, Daniel (etänä)	
Vanhanen, Reetta (etänä)	
Vesikansa, Sanna (etänä)	apulaispormestari
Diarra, Fatim (etänä)	varajäsen
Kivelä, Mai (etänä)	varajäsen

Muut

Kivekäs, Otso (etänä)	kaupunginvaltuuston puheenjohtaja saapui 16:04, poissa: 389 §
Bogomoloff, Harry (etänä)	kaupunginvaltuuston 1. varapuheenjohtaja
Arhinmäki, Paavo (etänä)	kaupunginvaltuuston 2. varapuheenjohtaja
Sarvilinna, Sami (etänä)	kansliapäällikkö
Aho, Mikko (etänä)	kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Jolkkonen, Juha (etänä)	sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Laitio, Tommi (etänä)	poistui 17:15, läsnä: 389 - 397 § kulttuurin ja vapaa-ajan toimialajohtaja

24.05.2021

Pohjolainen, Liisa (etänä)	kasvatuksen ja koulutuksen toimia- lajohtaja
Gros, Nina (etänä)	henkilöstöjohtaja
Kivelä, Liisa (etänä)	viestintäjohtaja
Kühn, Markus (etänä)	strategiajohtaja
Rinkineva, Marja-Leena (etänä)	elinkeinojohtaja
Rope, Jenni (etänä)	kaupunginlakimies
Saxholm, Tuula (etänä)	rahoitusjohtaja saapui 16:40, läsnä: 391 - 402 §
Summanen, Juha (etänä)	hallintojohtaja
Peltonen, Antti (etänä)	hallintopäällikkö
Nelskylä, Maria (etänä)	kaupunginsihteeri poistui 17:04, läsnä: 389 - 397 §
Snellman, Johanna	viestintäasiantuntija
Ainola, Pilvi	hallintoasiantuntija
Vennelä, Asta	hallintoasiantuntija
Malmström, Atte (etänä)	konserniohjauksen päällikkö asiantuntija saapui 16:10, poistui 16:40, läsnä: osa 390 §:ää
Puheenjohtaja	
Jan Vapaavuori	pormestari 389 - 392 §, 394 - 402 §
Anni Sinnemäki	apulaispormestari 393 §
Esittelijät	
Jan Vapaavuori	pormestari 389 §, 391 §
Sami Sarvilinna	kansliapäällikkö 390 §, 392 - 402 §
Pöytäkirjanpitäjä	
Asta Vennelä	hallintoasiantuntija 389 - 402 §

24.05.2021

---

§	Asia	
389	Asia/1	Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen sekä pöytäkirjan tarkastajien valinta
390	Asia/2	V 16.6.2021 Tukutorin toimintojen järjestäminen
391	Asia/3	Muutos kaupunginhallituksen kokousaikoihin 2021
392	Asia/4	Kuntavaalien vaalitoimikuntien täydentäminen
393	Asia/5	Lausunto ympäristöministeriölle Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen Lapinlahden sairaala-alueesta koskevasta rakennussuojelupäätöksestä tehdystä valituksesta
394	Asia/6	Haagan peruskoulun lisätilojen perusparannustyön 2-vaiheen hanke-suunnitelma
395	Asia/7	Periaatepäätös sähkölauttahankkeen jatkovalmistelusta
396	Asia/8	Valtuutettu Alviina Alametsän toivomusponsi vanhan puuston ja kal-lioiden säilyttämisestä uusilla alueilla
397	Asia/9	Selvitys sosiaali- ja potilasasiamiesten toiminnasta vuodelta 2020
398	Asia/10	Lausunto tarkastuslautakunnalle vuoden 2020 arviointikertomuksesta
399	Asia/11	Linjaus nuorisoneuvoston edustajien läsnäolo- ja puheoikeudesta kaupunginvaltuustossa
400	Asia/12	Valtuutettu Mirita Saxbergin toivomusponsi Laajasalon ratikkakorttelin kaava-alueen eteläpuolelle jäävän metsäalueen luonnonrauhan säilyt-tämisestä
401	Asia/13	Kaupunginvaltuuston 21.4.2021 § 89 ja 19.5.2021 tekemien päätösten täytäntöönpano
402	Asia/14	Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen

24.05.2021

Asia/1

§ 389

Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen sekä pöytäkirjan tarkastajien valinta

Päätös

Kaupunginhallitus päätti todeta kokouksen laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Samalla kaupunginhallitus päätti valita pöytäkirjantarkastajiksi Veronika Honkasalon ja Wille Rydmanin sekä varatarkastajiksi Mika Raatikaisen ja Reetta Vanhasen.

Esittelijä

pormestari
Jan Vapaavuori

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

pormestari
Jan Vapaavuori

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

24.05.2021

Asia/2

§ 390

V 16.6.2021 Tukkutorin toimintojen järjestäminen

HEL 2020-011787 T 00 00 00

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

Asian käsittelyn aikana kuultavana oli konserniohjauksen päällikkö Atte Malmström. Asiantuntija Malmström poistui kuulemisensa jälkeen kokouksesta.

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Veronika Honkasalon ehdotuksesta.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Atte Malmström, konserniohjauksen päällikkö, puhelin: 310 3346844
atte.malmstrom(a)hel.fi
Miia Aho, konsernilakimies, puhelin: 310 36445
miia.aho(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Tukkutorin liiketoimintamalliselvitys 2019
- 2 Tukkutorin ja Helsingin Leijonan yhdistämiselvitys kevät 2020
- 3 Tukkutorin ja Helsingin Leijonan yhdistämiselvitys kevät 2020 täydennys
- 4 Tukkutorin ja Helsingin Leijonan yhdistämiselvitys syksy 2020
- 5 Hankinta- ja valtiontukioikeudellinen selvitys
- 6 Torikorttelit_opit_yhteenveto
- 7 Kauppahinnan analyysi
- 8 Yhtiöjärjestysluonnos
- 9 Perustamissopimusluonnos
- 10 Liiketoiminnan luovutussopimusluonnos
- 11 Siirtoneuvottelupöytäkirja
- 12 Kaupunkiympäristön toimialan henkilöstötoimikunnan lausunto 20.4.2021
- 13 Uuden yhtiö talouslaskelma
- 14 Omistajastrategialuonnos
- 15 Kaupunkiympäristölautakunnan lausunto

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alv.nro

F102012566

Esitysehdotus

Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättää

- hyväksyä Tukkutorin toiminnan, omaisuuden (pl. kiinteistöt ja maa-alueet) ja henkilöstön siirtämisen toimintaa välittömästi jatkavalle perustettavalle uudelle osakeyhtiölle niin, että kaupunki vuokraa perustettavalle yhtiölle sen toiminnassa tarvittavat rakennukset ja maa-alueet, sekä
- oikeuttaa kaupunginhallituksen päättämään Tukkutorin toiminnan, omaisuuden (pl. kiinteistöt ja maa-alueet) ja henkilöstön siirtoon liittyvistä järjestelyistä.

Tiivistelmä

Tässä esityksessä ja sen liitteissä ”Tukkutori” tarkoittaa kaupunkiympäristön toimialan Tukkutori-yksikköä, joka hallinnoi ja ylläpitää Tukkutori-alueen lisäksi Teurastamoa, kauppahalleja ja toreja, Sörnäisten tukkualetta, Vihertukkutoria, Pakastamoa, Katariinankadun varastoa sekä pieniä toreja ja aukioita, joilla on myyntitoimintaa.

”Helsingin Leijona” tarkoittaa Helsingin Leijona Oy:n nykyistä toimintaa.

Tukkutorin ja Helsingin Leijonan toimintaa jatkamaan perustettavasta yhtiöstä käytetään työnimeä ”Helsingin kaupunkitilat Oy” ja/tai ”yhtiö”. Yhtiön toiminimeä tarkennetaan tarpeen mukaan perustamisen ja yhtiön toiminnan järjestämisen edetessä.

Helsingin kaupungin voimassaolevan kaupunkistrategian 2017–2021 mukaan Helsinki on monipuolinen ja kansainvälisesti vetovoimainen kulttuuri-, urheilu- ja tapahtumakaupunki. Elinkeinopolitiikan painopisteiksi on strategiassa määritelty kansainvälisesti houkutteleva Helsinki, osaavan työvoiman kaupunki sekä alusta uudelle ja kasvavalle liiketoiminnalle. Strategisena tavoitteena on olla myös omaleimaisten kaupunginosien summa, asukkaidensa, yrittäjiensä ja vierailijoidensa muodostama urbaani yhteisöllinen kokonaisuus. Tämän ja elinkeinopoliittisten tehtäviensä toteuttamiseksi kaupunki haluaa jatkossa panostaa entistä enemmän urbaanien kaupunkialueiden, kuten torien, kauppahallien ja Tukkutorin, kehittämiseen sekä suojeltujen keskustarakennusten arvon mukaiseen hyödyntämiseen. Pyrkimyksenä on erityisesti kaupungin vetovoimaisuuden ja elinvoimaisuuden tukeminen ja kehittämisen kulttuurihistoriallisesti merkittävässä kaupunkiympäristöissä ja -rakennuksissa niiden suojeluarvot huomioiden. Tätä kautta rakennukset ja alueet tuottavat myös lisäarvoa ja taloudellista toimeliaisuutta

ympärilleen, sekä laajemmin Helsinkiin. Lisäksi Kalasatamassa sijaitsevaa Tukkutorin ja Teurastamon aluetta on tarkoitus kehittää perinteisen tukkutoritoiminnan ohella uutta luovaksi urbaanin ravitsemus- ja tapahtumatoiminnan keskuksiksi, sekä tukea alueelle jo kehittyneitä ekosysteemiä.

Edellä mainittujen tavoitteiden toteuttamiseksi on valmisteltu Tukkutorin ja Helsingin Leijona Oy:n toimintojen yhdistäminen uuteen perustettavaan yhtiöön. Toimintojen yhdistämisen arvioidaan mahdollistavan nykyistäkin vaikuttavamman ja kaupungin tavoitteita paremmin edistävän kokonaisuuden muodostamisen. Helsingin Leijonan ja Tukkutorin toimintojen välillä on synergioita, joita voidaan yhdistämällä saavuttaa. Lisäksi toimintojen yhdistäminen lisää toiminnan taloudellista läpinäkyvyyttä.

Uuden yhtiön toimintaa ohjaa kaupungin sille asettamien tavoitteiden mukaisten palvelukonseptien kehittäminen ja ylläpitäminen Torikorttelien ja Tukkutorin alueilla, minkä puitteissa yhtiö kehittää vetovoimaista ja elinvoimaista kaupunkialueiden toimintaa.

Järjestelyn kohteena olevilla rakennuksilla ja niitä ympäröivillä kaupunkialueilla on keskeinen merkitys kaupungin toimialan mukaisten tehtävien ja kaupunkistrategiaan kirjattujen tavoitteiden toteutumisen kannalta.

Tukkutorin toiminta, omaisuus ja henkilöstö (pl. kiinteistöt ja maa-alueet) luovutetaan kokonaisuudessaan toimintaa jatkavalle uudelle perustettavalle yhtiölle. Tukkutorin henkilöstö siirtyy uuteen yhtiöön ns. vanhoina työntekijöinä liikkeenluovutuksen periaatetta noudattaen.

Toimintojen yhdistämisen yhteydessä Helsingin Leijona sulautetaan yhtiöön, jolloin myös Helsingin Leijonan henkilöstö siirtyy uuteen yhtiöön ns. vanhoina työntekijöinä. Aikataulullisesti yhdistämisprosessi on tarkoitus toteuttaa niin, että sulautumisen täytäntöönpano ja Tukkutorin toiminnan siirto yhtiöön toteutuvat samanaikaisesti per 31.12.2021.

Helsingin kaupunki vuokraa yhtiölle kokonaisuutena Tukkutorin ja Helsingin Leijonan nykyisessä toiminnassa tarvittavat rakennukset, tilat ja maa-alueet. Lisäksi Helsingin kaupunki tekee yhtiön kanssa erikseen sopimuksen koskien yhtiölle annettavaa kehittämisestä kaupunkin toimialan sekä elinkeinopoliittisten ja kaupunkistrategian mukaisten tehtävien toteuttamiseksi sekä sen puitteissa Kaupungin yhtiöltä ostamista palveluista. Tätä sopimusta ja vuokrausta koskevat asiat tuodaan erikseen myöhemmin kaupungin päätöksentekoon.

Kaupunkiympäristölautakunta on antanut järjestelystä lausunnon, joka on liitteenä 15.

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alv.nro

F102012566

Esittelijän perustelut

Tukkutori

Tukkutori on kaupunkiympäristön toimialaan kuuluva yksikkö, joka on osa rakennukset ja yleiset alueet -palvelukokonaisuutta ja Tilat -palvelua.

Tukkutorin tehtävänä on vuokrata toimitiloja pääsääntöisesti elintarvike- ja kukka-alan yrityksille toreilta, kauppahalleista ja Tukkutorin alueelta Sörnäisistä sekä pakastus- ja viileäsäilytystä Pakastamosta.

Tukkutorin toiminta (jäljempänä ”Tukkutori”) käsittää seuraavat alueet:

- Teurastamo,
- kauppahallit ja torit,
- Sörnäisten tukkualue,
- Pakastamo,
- pienet torit ja aukiot, joilla on myynti- ja/tai tapahtumatoimintaa
- Katariinankadun varasto

Helsingin Leijonan ja Tukkutorin toimintojen yhdistämisen valmistelussa tai sitä koskevissa talouslaskelmissa ei ole huomioitu Malmin hangaaria, jonka osalta tullaan täsmentämään tarvittava järjestelytarve myöhemmin erikseen.

Muilta osin yhdistämistä koskevat talouslaskelmat kuvaavat nykytilannetta molempien toimijoiden osalta, eikä laskelmissa ole näin otettu huomioon mahdollisia lähivuosina tapahtuvia tuloihin ja menoihin vaikuttavia muutoksia, kuten uusi pakastamo -hanketta sekä Pohjoisesplanadi 19:ssä sijaitsevan kiinteistön myyntiä.

Tukkutorin tulot vuonna 2020 ja vuonna 2019 olivat noin 6 miljoonaa euroa vuodessa. Henkilöstöä oli 17.

Helsingin Leijona

Helsingin Leijona Oy (jäljempänä ”Helsingin Leijona”) on kaupungin kokonaan omistama yhtiö, jonka toimialana on osana Helsingin kaupunkikonsernia kehittää Helsingin kaupungin 1. kaupunginosan (Kruununhaka) korttelissa nro 4, nro 30 ja nro 31 sekä 2. kaupunginosan (Kluuvi) korttelissa nro 32 olevia kaupungin omistamia kiinteistöjä ja niiden ympäristön toimintaa (jäljempänä ”Torikorttelit”, ellei erikseen toisintodeta). Toimintaansa varten yhtiö voi omistaa ja hallita kiinteistöjä, raken-

nuksia ja muita tiloja sekä omistaa arvopapereita, osakkeita ja yhtiö-osuuksia.

Yhtiö toimii ympäristöasioissa vastuullisesti ja kestäväen kehityksen periaatteiden mukaisesti. Yhtiö pyrkii toiminnassaan tehokkaaseen ja ympäristöä säästävään energiankäyttöön. Yhtiön tarkoituksena ei ole tuottaa voittoa eikä se jaa omistajilleen osinkoa, vaan mahdollinen voitto on käytettävä yhtiön oman toiminnan tukemiseen ja kehittämiseen kaupunkikonsernin yhtiölle asettamat tavoitteet huomioon ottaen.

Liikevaihto vuonna 2020 oli noin 2,9 miljoonaa euroa, ja vuonna 2019 noin 4,1 miljoonaa euroa. Henkilöstöä oli keskimäärin 7.

Tukkutorin toiminnan järjestämiseen liittyvä selvitys 2019

Osana johtamisjärjestelmän valtuustokauden puolivälin tarkastelua kaupunginhallitus päätti 24.6.2019, § 473 muun muassa kehottaa kaupunginkansliaa yhteistyössä kaupunkiympäristön toimialan kanssa valmistelemaan Tukkutorin tarkoituksenmukaisesta sijoittumisesta kaupungin organisaatioon koskevan selvityksen elokuun 2019 loppuun mennessä.

Helsingin kaupunki tilasi loppuvuodesta 2019 ulkopuoliselta asiantuntijalta (KPMG Oy Ab) Tukkutorin toimintaa koskien selvityksen mahdollisesta tulevasta liiketoimintamallista/-suunnitelmasta Tukkutorin organisaatorisen aseman ratkaisemiseksi (liite 1).

Selvityksen mukaan Tukkutoritoiminnalla on neljä liiketoiminta-alueita, jotka ovat luonteeltaan ja liiketoimintalogiikaltaan erilaisia: Teurastamo, Tukkutorin alue ja pakastamo, kauppahallit ja torit sekä muut alueet (mm. Malmi). Toisaalta selvityksessä havaittiin neljä toimintoa, joilla on vahva synergiaetua toisistaan: kiinteistöt, vuokraustoiminta, tapahtumat ja ruokakulttuurin kehittäminen sekä pakastamo.

Selvityksen perusteella Tukkutorin visioksi määritettiin muun muassa kyky uusiutua, vastata asiakkaiden tarpeisiin ja nopeasti luoda mahdollisuuksia uusille liiketoimintakonsepteille. Toimintaa suuntaamaan hahmotettiin seuraavat tavoitteet (toiminta-ajatukset):

- luoda asiakkailleen edellytykset kannattavalle ja elinvoimaiselle toiminnalle varmistamalla, että asiakkailta on käytössään nykyaikaiset, tehokkaat ja tarkoituksenmukaiset tilat;
- vuokrata toimitiloja ruoka- ja kukka-alan yrityksille sijainniltaan pääkaupunkiseudun houkuttelevimmilta toimintaympäristöiltä kuten toreilta, kauppahalleilta ja Tukkutorin alueelta Sörnäsissä;

- edistää myös tapahtumatoimintaa ja tapahtumatilavuokrausta Tukutorin alueella, erityisesti Teurastamoalueella, toreilla, halleissa ja Malmin lentokentällä;
- olla aktiivinen toiminnan ja konseptien kehittäjä, sekä hyödyntää toiminnassaan kumppaneiden ja verkostojen osaamista ja palveluja; sekä
- vaikuttaa toiminnallaan merkittävästi Helsingin kaupungin viihtyvyyteen ja houkuttelevuuteen kokonaisuutena ja kaupungin eri alueilla.

Selvityksessä kartoitettiin tukkutoritoiminnan vaihtoehtoisia organisointimuotoja kaupungin sisällä (nykyinen muoto mukaan lukien), mutta mitään eri vaihtoehtoista ei sellaisenaan nähty riittäväksi toimenpiteeksi saavuttamaan Tukutorille asetettuja tavoitteita.

Tukkutorin ja Helsingin Leijonan järjestämiseen liittyvät jatkoselvitykset 2020 ja 2021

Alkuvuoden 2020 aikana selvitettiin ulkopuolisen asiantuntijan (KPMG Oy Ab) avulla Tukutorin ja Helsingin Leijonan nykyisten toimintojen yhdistämisen taloudellisia ja verotuksellisia sekä muita juridisia reunaehdoja vertailemalla erityisesti toiminnassa tarvittavien kiinteistöjen omistamisen ja vuokrauksen mallia (liite 2). Verotuksellista selvitystä täsmennettiin huhtikuussa 2021 (liite 3).

Selvityksen perusteella vuokrausmalli todettiin edullisemmaksi kuin malli, jossa yhtiö omistaisi rakennukset, koska kiinteistöjen siirron toteuttamiseen ei analyysin perusteella ole sellaista ratkaisua, jossa varainsiirtoverokustannus ei realisoituisi. Kustannus riippuisi viime kädessä siirrettävän omaisuuden arvostuksesta, mutta selvityksessä käytettyjen eri arvostuskeinojen perusteella se vaihtelisi noin 1,8 – 4,1 miljoonan euron välillä.

Selvityksessä todettiin, että Tukutorin ja Helsingin Leijonan yhdistetty toiminta puhtaasti selvityksen oletuksien ollessa tappiollista ja sen mukaan olisi epätodennäköistä, että yhdistetyn yhtiön tulos muodostuisi positiiviseksi kaupallisilla perusteilla. Laskelmissa oli tunnistettu lisämyynti-/tukitarve, jotta yhtiö tekisi nollatulosta. Kaupungin mahdollisuuteen tukea yhtiötä vaikuttavat valtiontukisääntelyn asettamat reunaehdot. Lisäksi selvityksen johtopäätösten perusteella tunnistettiin, että rakennusten ja alueiden omistuksen siirto ei olisi myöskään verotuksellisesti edullista.

Edellä mainittujen seikkojen johdosta jatkovalmistelun lähtökohdaksi otettiin nykyisten Tukutorin ja Helsingin Leijonan käytössä olevien rakennusten ja maa-alueiden vuokraus uudelle yhtiölle erikseen määritel-

tävän toimintamallin mukaisesti kaupungin tahtotila ja juridiset reunaehdot huomioiden. Erityisesti tarkastelussa lähdettiin hahmottelemaan mallia, jossa tarkoituksenmukaisesti, taloudellisesti ja toiminnallisesti kestävästi voitaisiin toteuttaa kunnan toimialan mukaisia elinkeinopoliittisia sekä kaupunkistrategisia tavoitteita.

Loppuvuoden 2020 jatkoselvityksessä hahmotettiin ulkopuolisen asiantuntijan avulla (KPMG Oy Ab) yhtiön toimintamallia ja liiketoimintasuunnitelmaa (liite 4). Samalla keskityttiin tunnistamaan Tukutorin ja Helsingin Leijonan rakennusten ja alueiden erityisyys ja merkitys Helsingin kaupungille sekä kaupungin elinkeinopoliittiset tavoitteet näiden osalta. Jatkoselvitystä täydennettiin vielä alkuvuodesta 2021 erillisellä valtioneuvoston ja hankintaoikeudellisella lisäraportilla (liite 5).

Jatkoselvitystyötä varten haastateltiin useita Helsingin kaupungin ja kaupungin konserniyhtiöiden johtohenkilöitä uuden kokonaisuuden toimintaympäristön ymmärtämiseksi ja liiketoimintaedellytysten tarkentamiseksi. Myös alueiden vuokralaisille järjestettiin tiedotustilaisuus. Samassa tarkoituksessa molempien organisaatioiden henkilöstölle toteutettiin kaksi työpajaa, joissa käytiin läpi tulevan yhdistetyn kokonaisuuden mahdollisia toimintojen organisoitumisen vaihtoehtoja.

Tavoitteeksi hahmotettiin perustaa Helsingin kaupungin urbaanien kaupunkialueiden ja kulttuurihistoriallisesti merkittävien kiinteistöjen toiminnan kehittämisen yhtiö, joka kaupungin elinkeinopoliittisia tehtäviä ja kaupunkistrategiaa toteuttaen keskittyy vetovoimaisen ja elämyksellisen kaupunki- ja ruokakulttuurin kehittämiseen.

Tukutorin ja Helsingin Leijonan hallinnoimat rakennukset ja alueet

Torikorttelit ja pääosa Tukutorin hallinnoimista rakennuksista ja alueista ovat Helsingin kaupunkitilan ja -ympäristön kannalta keskeisiä kortteleita ja rakennuskantaa. Pääosin nämä sijaitsevat alueilla, jotka Museoviraston inventoinnissa (RKY) on määritelty merkittäviksi rakennetuiksi kulttuuriympäristöiksi. RKY-inventointi on valtioneuvoston päätöksellä otettu maankäyttö- ja rakennuslakiin perustuvien valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden tarkoituksena inventoinniksi rakennetun kulttuuriympäristön osalta 1.1.2010 alkaen.

Valtakunnallisesti merkittäviksi rakennetuiksi kulttuuriympäristöiksi on luokiteltu mm. Senaatintori ja kauppatori ympäristöineen.

Rakennukset ovat suurelta osin vahvasti suojeltuja, mikä rajoittaa niiden muutoksia käyttäjien tarpeiden mukaisiksi. Tukutorin ja Teuras-tamon alue tarjoaa ravintola- ja myymälätiloja sekä tukkukauppiaille varasto-, tuotanto-, viileä- ja pakkastiloja, mutta ko. alue on viime vuosina kehittynyt myös kohti kokonaisvaltaisempaa ravitsemus- ja elämyskes-

kusta. Museovirasto on 1990-luvulla tehnyt suojelupäätöksen alkupe-
räisistä Teurastamorakennuksista ja hyvin säilyneestä pihapiiristä. Ra-
kennukset 1-5 eli teurastushalli, hallintorakennus, porttivalvomo, jääh-
dytyskeskus ja lämpölaite muodostavat Teurastamon 1930-luvun teol-
lisuusalueen.

Merkittävä osa kauppahallien ja Torikortteleiden tiloista (kuten hallien
käytävät ja muut yleiset tilat) on toiminnan tehokkuuden kannalta alhai-
sella tasolla sisältäen huomattavasti yleistä vapaassa käytössä olevaa
julkista tilaa eli nk. kaupunkitilaa, mikä on kaupallisen vuokrauksen
kannalta haastavaa. Kaupunkitilaa on tarkoitus enenevässä määrin
hyödyntää yhtiölle annettujen kaupungin elinvoimaa ja vetovoimaa li-
säävien tehtävien toteuttamisessa.

Kaupunkitila historiallisissa rakennuksissa ei useinkaan ole suoraan ns.
vuokrauskelpoista tilaa, mutta sen ylläpitokustannukset ovat kuitenkin
yleensä merkittävät. Lisäksi rakennusten suojeluun liittyvä sääntely ra-
joittaa merkittävästi Tukutorin ja Torikortteleiden rakennusten ja tilojen
taloudellisesti optimaalisinta hyödyntämistä ja kehittämistä. Nämä sei-
kat lisäävät kokonaisuutena uuden yhtiön ylläpitokustannuksia Tukku-
torin ja Torikortteleiden rakennuksista ja alueista ilman vastaavaa vuok-
ratuloa, mikä on otettu jäljempänä kuvatussa uuden yhtiön taloudelli-
sessa mallissa huomioon. Kaupungilla on rakennusten ja alueiden
omistajana velvollisuus huolehtia näiden kunnosta niin, että rakennuk-
sia ja alueita voidaan hyödyntää mahdollisimman täysimääräisesti jäl-
jempänä kuvattujen tehtävien toteuttamiseen.

Pakastamo ja Pohjoisesplanadi 19

Helsingin Leijonan ja Tukutorin toimintojen yhdistämistä koskevat ta-
louslaskelmat kuvaavat nykytilannetta molempien toimijoiden osalta,
eikä laskelmissa ole otettu huomioon mahdollisia lähivuosina tapahtu-
via tuloihin ja menoihin vaikuttavia muutoksia, kuten uusi pakastamo -
hanketta sekä Pohjoisesplanadi 19:ssä sijaitsevan kiinteistön myyntiä.

Kunnan tehtävät ja kaupunkistrategia uuden yhtiön kannalta

Asian valmistelussa on huomioitu kunnan toimialan ja kaupunkistrate-
gian mukaiset kaupungin tehtävät ja tavoitteet sekä mm. laissa kuntien
kulttuuritoiminnasta (166/2019) kunnalle annettuja tehtäviä.

Kaupungin tehtävänä on kehittää yritysten toimintaympäristöä, edistää
helsinkiläisten työllistymistä ja mahdollistaa kestävä ja osaamiseen pe-
rustuva taloudellinen kasvu. Kunnan toimialaan on perinteisesti katsot-
tu kuuluvan hyvinvointipalvelujen turvaamisen ohella elinkeinoelämän
yleisten edellytysten luominen, johon kuuluu esimerkiksi asianmukai-
nen alueidenkäytön suunnittelu ja riittävien alueiden varaaminen. Edel-

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

leen kunnan elinvoimaan liittyviä elinkeinotoimintaa edistäviä tehtäviä ovat esimerkiksi matkailun edistämiseen ja kuntamarkkinointiin liittyvät tehtävät. Oikeuskirjallisuudessa on myös vakiintuneesti katsottu, että kauppahallien ylläpitäminen kuuluu kunnan toimialaan.

Elinkeinoelämän edistämisen katsotaan kuuluvan kuntien vapaaehtoisten tehtävien piiriin. Yleisesti kunnan elinkeinopolitiikaksi voidaan ymmärtää kaikki sellainen toiminta, jolla kunta pyrkii kehittämään alueensa yritysten toimintaympäristöä, kasvua, kilpailukykyä ja työllisyyttä tukevaksi. Kuntien elinkeino- ja työllisyyspolitiikkaa toteuttavat peruskuntien ohella mm. kuntien perustamat seudulliset kehittämissyhtiöt ja matkailun markkinointiyhtiöt.

Kuntien kulttuuritoiminnasta annetun lain 3 §:n mukaan kunnan tehtävänä on järjestää kulttuuritoimintaa muun muassa

- edistämällä kulttuuriperinnön ylläpitämistä ja käyttöä sekä paikallista identiteettiä tukevaa ja kehittävää toimintaa; sekä
- edistämällä kulttuuria ja taidetta osana asukkaiden hyvinvointia ja terveyttä, osallisuutta ja yhteisöllisyyttä sekä paikallista ja alueellista elinvoimaa.

Lain mukaan kunta voi järjestää kulttuuritoiminnan itse taikka yhteistyössä toisten kuntien kanssa tai muulla tavoin.

Asiaa on arvioitu myös kilpailuneutraliteettisääntelyn näkökulmasta. Lähtökohtaisesti kunnan voidaan katsoa toimivan kiinteistövuokrauksessa markkinoilla kilpailutilanteessa, kun se vuokraa kiinteistöjä tai tiloja kunnan ulkopuolisille toimijoille ja toiminta rinnastuu yksityisten markkinatoimijoiden harjoittamaan vuokraustoimintaan. Tapauskohtaisessa arvioinnissa voidaan ottaa huomioon esimerkiksi asuntojen vuokraus erityisryhmille tai vuokrattavan kiinteistön tai tilan erityisluonne. Tukutorin ja Helsingin Leijonan hallinnoimien tilojen ja alueiden osalta kaupallinen käyttö on liitännäistoimi, joka liittyy rakennusten ja niiden sijaintialueiden muuhun kuin kaupalliseen käyttöön, käyttöedellytysten turvaamiseen ja kaupungin muihin kuin kaupallisiin tavoitteisiin. Vuokralaiskäyttö (esim. kauppahallit, Torikorttelit) ovat vain osa rakennusten käyttökokonaisuutta ja rakennuksilla on laajempaa kuin kaupallista merkitystä mm. kaupungin elinkeinopoliittisten ja kulttuurillisten tavoitteiden kannalta.

Helsingin kaupungin voimassaolevan kaupunkistrategian 2017–2021 mukaan Helsinki on monipuolinen ja kansainvälisesti vetovoimainen kulttuuri-, urheilu- ja tapahtumakaupunki. Elinkeinopolitiikan painopisteiksi on strategiassa määritelty kansainvälisesti houkutteleva Helsinki, osaavan työvoiman kaupunki sekä alusta uudelle ja kasvavalle liiketoi-

minnalle.

Strategisena tavoitteena on olla myös omaleimaisten kaupunginosien summa, asukkaidensa, yrittäjiensä ja vierailijoidensa muodostama urbaani yhteisöllinen kokonaisuus.

Kaupunkistrategian mukaan

- Helsingin kaupungin tulee olla Suomen paras kaupunki yrityksille.
- urbaani ympäristö tarjoaa hyvän kasvualustan yritysten innovaatio-toiminnalle ja vetovoimaisen asuin ympäristön työvoimalle.
- vetovoimainen keskusta on Helsingin käyntikortti ja elinehto. Helsingin keskusta on elinvoimainen kaupallisia palveluja, tapahtumia, viihtymistä ja kansalaistoimintaa kokoava vetovoimainen paikka. Keskustan elinvoimaisuutta kehitetään yhteistyössä alueen elinkeinon elinvoimaisuuden toimijoiden kanssa.
- tavoitteena on saada kaupunkiin uusia omaleimaisia vierailukohteita.

Kaupungin toimialaan kuuluvien tehtävien ja kaupunkistrategisten painopisteiden toteuttamiseksi Helsingin kaupunki haluaa jatkossa panostaa entistä enemmän urbaanien kaupunkialueiden, kuten torien, kauppahallien ja Tukkutorin alueen, kehittymiseen sekä suojeltujen keskustarakennusten arvon mukaiseen hyödyntämiseen. Pyrkimyksenä on ensisijaisesti kaupungin vetovoimaisuuden ja elinvoimaisuuden tukeminen ja kehittäminen kulttuurihistoriallisesti merkittävässä kaupunkiympäristöissä ja rakennuksissa niiden suojeluarvot huomioiden. Tätä kautta rakennukset ja alueet tuottavat myös lisäarvoa ja taloudellista toimeliaisuutta ympärilleen, sekä laajemmin Helsinkiin. Lisäksi Tukkutorin aluetta on tarkoitus kehittää perinteisen ja merkittävän tukkutoritoiminnan ohella uutta luovaksi urbaanin ravitsemus- ja tapahtumatoiminnan keskuksiksi sekä elintarvikealan ympärille rakentuvaksi pk-yritysten toiminnan keskuksiksi sekä tukea alueelle jo kehittyneitä ekosysteemiä.

Torikortteleiden ja Tukkutorin rakennusten ja alueiden aikaisemmin kuvattu erityisluonne ja sijaintien keskeisyys Helsingissä ovat olennaisia suhteessa uuden yhtiön tehtävään toteuttaa kaupungin elinkeinopoliittisia tavoitteita ja kaupunkistrategiaa. Uuden yhtiön toimintamallissa on lähtökohtana rakennusten ja alueiden kehittämisen ja vetovoimaisuuden lisäämisen sekä niiden vuokraamisen nivoutuminen yhteen.

Uuden yhtiön toimintamalli

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alv.nro

F102012566

Uuden kokonaisuuden järjestämisen valmistelu on tehty yhteistyössä Tukutorin, Helsingin Leijonan, kaupunkiympäristön toimialan sekä kaupunginkanslian henkilöstö-, hallinto- ja talous- ja suunnitteluosaston kesken kaupungin johtoryhmän hyväksymien päälinjausten mukaisesti. Tavoitteena on ollut löytää kaupungin ja kaupunkilaisten kannalta paras ratkaisu pitkällä aikavälillä.

Valmistelussa on päädytty esittämään mallia, jossa yhdistetään Tukutorin ja Helsingin Leijona Oy:n toiminnot uuteen perustettavaan yhtiöön, jonka työnimi on Helsingin kaupunkitilat Oy (jäljempänä myös ”yhtiö”). Yhtiön toiminimeä tarkennetaan tarpeen mukaan perustamisen ja yhtiön toiminnan järjestämisen edetessä. Uusi yhtiö tulee olemaan 100 % kaupungin omistama ja kiinteä osa konsernia sekä tuen että ohjauksen näkökulmasta.

Yhtiön toimintaa ohjaa kaupungin elinkeinopoliittisten ja kulttuurillisten tehtävien sekä kaupunkistrategian perusteella yhtiölle asetettu palvelutehtävä, johon Torikortteleiden ja Tukutorin alueiden rakennusten ja ympäröivien kaupunkialueiden vuokraustoiminnan ylläpitäminen ja kehittäminen tiukasti nivoutuu. Torikortteleiden ja Tukutorin rakennukset ja alueet säilyvät kaupungin omistuksessa ja kaupunki tulee vuokraamaan ne yhtiölle.

Yhtiön keskeinen tehtävä tulee olemaan ajanmukainen kaupunkialueiden toiminnan kehittäminen siten, että yhtiö toiminnallaan ja kaupungilta vuokraamiensa rakennusten ja maa-alueiden kautta kasvattaa Helsingin profiilia vetovoimaisemmaksi ja kilpailukykyisemmäksi kaupungiksi sekä elävöittää Torikortteleiden ja Tukutorin ympäristöä. Tähän liittyen yhtiö keskittyy myös kehittämään Helsingin kaupunki- ja ruokakulttuuria ja tori- ja kauppahallitoimintaa sekä näiden tarkoituksenmukaista, joustavaa ja kustannustehokasta organisointia. Lisäksi Kalasatamassa sijaitsevaa Tukutorin ja Teurastamon aluetta on tarkoitus kehittää perinteisen tukkutoritoiminnan ohella uutta luovaksi urbaanin ravitsemus- ja tapahtumatoiminnan keskuksesi, sekä tukea alueelle jo kehittyneitä ekosysteemiä. Uuden yhtiön toiminnan keskiössä ovat myös kaupungille myytävät vuokra-alueiden ja -tilojen kehittämis- ja vetovoimapalvelut, jotka tulevat perustumaan kaupungin ja yhtiön väliin, erikseen päätöksentekoon tuotavaan sopimukseen.

Helsingin Leijona on selvittänyt ja työstänyt aiemmin edellä kuvattuun kehittämistoimintaan liittyviä kysymyksiä, nk. Torikorttelit-opit (liite 6). Mm. seuraavia Torikorttelit-oppien näkökulmia on tarkoitus hyödyntää myös uuden yhtiön kehittämistoiminnan suunnittelussa ja mallintamisessa:

- Helsingin keskusta luo osaltaan Helsingin profiilia. Eri alueilla on mahdollisuus kehittää omaa profiilia ja identiteettiä, joilla erottua ja samalla kehittää Helsingin profiilia houkuttelevammaksi ja elinvoimaisemmaksi.
- Tapahtumat heijastavat aikansa kiinnostavaa kaupunkikulttuuria, jonka vahva läsnäolo on kaupunkikehittämisessä kilpailukykyä kasvattava ja erotteleva tekijä.
- Kaupungin tulee aktiivisesti mahdollistaa liiketoimintaa. Torikorttelien esimerkissä kyse on elävöittämisestä ja kaupunkikeskustan mielikuvan muokkaamisesta ja kaupunkitilan merkityksellisestä kehittämisestä kaupunkilaisille ja matkailijoille.
- Perinteinen vuokraustoiminta ei enää riitä luomaan tietynlaista profiilia vaan sitä tavoitellaan saavuttamalla oikean joukon huomio alueelle esimerkiksi tapahtumien tai väliaikaistoiminnan kautta.
- Torikorttelit on alusta yrittäjyydelle, joka tarjoaa mahdollisuuden yhteisölliseen toimintaan. Torikorttelit työstävät alueen mielikuvaa, ja positiiviset asiat, joita onnistutaan liittämään alueeseen, hyödyttävät kaikkia alueen toimijoita.
- Sesonkien merkitys, etenkin uusien sesonkien mahdollisuudet. Helsingin talvi, Helsingin kevät.

Operatiivisessa toiminnassaan yhtiön tulee kehittää toimivat vuokraus- ja palvelukonseptit (mm. vuokrausperiaatteet ja -politiikka, vuokrahinnoittelu sekä elinkeinopoliittiset näkökulmat) sekä mahdollistaa alueiden toimijoiden ja tilojen vuokraajien liiketoimintaa ja sen kehittymistä.

Vuokraus- ja palvelukonsepteissa tulee huomioida kaupungin yhtiölle asettamat tavoitteet sekä kohteiden erityisyys, sijainti ja suojeluarvot. Yhtiön toiminta tapahtuu pitkälti suojelluissa rakennuksissa ja niitä ympäröivillä kaupunkialueilla, joissa olennaista on kaupungin sille antaman tehtävän mukaisesti kulttuurihistoriallisten arvojen säilyttäminen ja kulttuuriperinnön tukeminen.

Vuokraustoiminnan järjestämisessä olennaista on sen läpinäkyvyys ja tasapuolisuus, ja lähtökohtana on avoin ja riittävästi julkistettu kilpailutus, jossa on selkeät valintakriteerit. Vaihtoehtoisesti voidaan kohteen vuokra perustaa ulkopuolisen arvioitsijan lausuntoon markkinaperusteisesta vuokratasosta.

Yhtiön toiminnan tulee perustua asiakastuntemukseen ja -kehitykseen, vuokratasojen koordinointiin sekä tapahtumatoimintaan. Tavoitteiden saavuttamisen kannalta keskeistä on uuden yhtiön vuokralaisten me-

24.05.2021

Asia/2

nestys tiloille konsepteissa määriteltyjen tavoitteiden mukaisesti. Tähän tarvitaan jatkuvaa toimijoiden välistä yhteistyötä, vuokralaiskohtaista neuvontaa ja opastusta sekä tapahtumien järjestämistä, viestintää ja markkinointia. Yhtiön toiminnassa otetaan myös huomioon asiakas- ja vierailijakunnan monikielisyys ja etniset näkökulmat.

Toimintojen yhdistämisellä ja uudella organisointimallilla pyritään keskeisesti edistämään

- kaupunkistrategian tavoitteita, mm. urbaanit yhteisölliset kohtauspaikat, elinkeinopolitiikka/yrittäjyys, tapahtumatoiminta, matkailu, alueiden/paikkojen houkuttelevuus ja elinvoima
- toimintatapojen rohkeaa uudistamista ja kaupungin keskittymistä ydintoimintoihin
- toiminnan, kiinteistökannan ja määriteltyjen alueiden jatkuvaa kokonaisvaltaista kehittämistä konsepteja ja paikkakohtaisia kehittämissuunnitelmia hyödyntäen
- torien ja kauppahallien palvelukonseptien ja toimintaedellytysten määrätietoista kehittämistä
- vuokratasojen tervehdyttämistä, toiminnan taloudellisen läpinäkyvyyden ja toimijoille/loppukäyttäjille mahdollisesti myönnettävän tuen erottamisen vuokrasta
- kulttuurihistoriallisten arvojen säilyttämistä
- toimintaa ja päämääriä tukevien kumppanuuksien kehittämistä.

Uuden yhtiön järjestämisen keskeiset lähtökohdat ja valmistelu

Tukkutorin ja Torikortteleiden toimintojen järjestäminen toteutetaan perustamalla yhtiö, jonne luovutetaan siirtymävaiheen jälkeen Tukkutorin nykyiset toiminnot luovutushetken substanssiarvolla (liite 7). Samalla Helsingin Leijona sulautuu yhtiöön niin, että yhtiö jatkaa edellä kuvatulla toimintamallilla Tukkutorin ja Helsingin Leijonan toimintaa. Tukkutorin ja Helsingin Leijonan henkilöstö siirtyy yhtiöön ns. vanhoina työntekijöinä liikkeenluovutuksen periaatteiden mukaisesti.

Toimintojen yhdistämisen toteuttamiseen ja yhtiön ylösajoon liittyvä siirtymävaihe päättyy ja operatiivinen toiminta yhtiössä alkaa 1.1.2022.

Kaupunki tekee yhtiön kanssa sopimuksen koskien yhtiölle annettavaa, kaupungin tavoitteiden mukaista tehtävää sekä siihen liittyviä kaupungin palveluostoja yhtiöltä. Tukkutorin ja Helsingin Leijonan toimintaan

liittyvistä rakennuksista ja maa-alueista solmitaan yhtiön kanssa tämän kokonaisuuden käsittävät vuokrasopimukset.

Olennaista uudessa toimintamallissa on mahdollistaa yhtiölle riittävä toimintavapaus ja -valtuudet sekä resursointi kaupungin antaman tehtävän hoitamiseen kuitenkin niin, että alueiden kehittämisen ohjausvastuu säilyy kaupungilla. Yhtiölle asetettavia tavoitteita ja niiden seurantaan liittyviä mittareita esitellään jäljempänä uuden yhtiön omistajastrategian yhteydessä.

Luonnokset yhtiöjärjestyksestä ja perustamissopimuksesta ovat liitteinä 8-9.

Tukkutorin liiketoimintasiirto uuteen yhtiöön

Omaisuus

Yhtiöön luovutettavaan kokonaisuuteen kuuluu Tukkutorin koko nykyinen toiminta kaikkine toimintaan liittyvine sopimuksineen ja irtaimine omaisuuserineen sekä Tukkutorin henkilöstö oheisen liitteenä 10 olevan liiketoimintasiirtosopimusluonnoksen mukaisena. Tukkutorin käytössä tällä hetkellä olevat rakennukset ja maa-alueet jäävät kaupungin omistukseen, ja uusi yhtiö vuokraa ne kokonaisuutena kaupungilta.

Henkilöstö

Tukkutorin henkilöstöön kuuluu Tukkutorin alueiden ja tilojen vuokraus-toimintaa ja käyttöä hoitavat henkilöt. Sen sijaan ko. alueiden ja tilojen kiinteistönhoidollisia tehtäviä hoitava henkilöstö kuuluu organisatorisesti muualle kaupungin ympäristön toimialalla, eikä ko. henkilöstö tämän mukaisesti siirry uuteen yhtiöön.

Tukkutorin toimintojen järjestelyä valmisteltaessa on eri vaiheissa huolehdittu siitä, että henkilöstön kuuleminen varmistetaan ja että henkilöstölle tarjotaan ajantasaista tietoa prosessin etenemisestä ja uudesta kokonaisuudesta.

Liiketoimintasiirtoon liittyviä henkilöstöasioita on käsitelty henkilöstöjärjestöjen puheenjohtajien kanssa 2.10.2020 ja 13.4.2021 sekä henkilöstöpoliittisen työryhmän kokouksessa 7.10.2020. Henkilöstöjärjestöjen kanssa käytyjen siirtoneuvottelujen pöytäkirja on liitteenä 11.

Kaupunkiympäristön toimialan henkilöstötoimikunnassa asiaa on käsitelty 20.4.2021 ja tuolloin todettu yhteistoiminnan toteutuneen valmistelun tässä vaiheessa. Kaupunkiympäristö toimialan henkilöstötoimikunnan lausunto on ohessa liitteenä 12.

Tukkutorin henkilöstön siirtyminen yhtiön palvelukseen toteutetaan liikkeenluovutuksen periaatetta noudattaen. Liikkeenluovutuksen piiriin kuuluvat kaikki 31.12.2021 vakinaisessa virka- tai työsuhteessa olevat henkilöt niistä toiminnoista, jotka siirtyvät perustettavaan yhtiöön. Määräaikaisessa työsuhteessa olevat henkilöt, joiden määräaikaisuuden peruste säilyy 31.12.2021 jälkeen, siirtyvät yhtiön palvelukseen aiemmin sovituksi määräajaksi samalla periaatteella kuin vakinaisessa palvelussuhteessa oleva henkilöstö. Palvelussuhteen ehdot säilyvät ennallaan siirtymälanteessa.

Liiketoimintasiirron verovaikutukset

Toimiessaan osana kaupunkia Tukkutori ei ole maksanut tuloksestaan tuloveroa eikä rakennuksistaan kiinteistöveroa. Yhtiö maksaa verotettavasta tuloksesta tuloveroa yhteisöverokannan mukaan. Yhtiö ei tule omistamaan rakennuksia, eikä näin maksa kiinteistöveroa.

Toimintojen luovutukseen ei sisälly varainsiirtoveron alaista omaisuutta.

Kyseessä olevien toimintojen luovuttaminen on lähtökohtaisesti arvonlisäverolain 19 a §:ssä tarkoitettu yritysjärjestely, joista ei suoriteta arvonlisäveroa. Yhtiö ryhtyy käyttämään kaikkia liiketoimintakokonaisuuteen kuuluvia tavaroita ja palveluja arvonlisäverotuksessa vähennykseen oikeuttavaan tarkoitukseen. Siltä osin kuin omaisuutta siirtyy Helsingin kaupungin arvonlisäveronvähennykseen ja kuntapalautukseen oikeuttamattomasta verottomasta kiinteistönvuokraustoiminnasta yhtiön vastaavaan verottomaan toimintaan, omaisuuden luovutus on Helsingin kaupungille verotonta AVL 61§:n perusteella.

Helsingin Leijonan sulautuminen uuteen yhtiöön

Sulautuminen

Tukkutorin ja Helsingin Leijonan yhdistäminen on mahdollista toteuttaa juridisesti eri toteutustavoilla. Tässä valmistelussa on arvioitu tarkoituksenmukaisimmaksi tavaksi sulauttaa Helsingin Leijona uuteen, ennen sulautumista perustettavaan yhtiöön, johon myös samalla Tukkutorin toiminta siirretään. Sulautumisessa Helsingin Leijonan varat ja velat siirtyvät selvitysmenettelyttä vastaanottavalle yhtiölle, kun sulautumisen täytäntöönpano on rekisteröity. Samanaikaisesti sulautuva yhtiö purkautuu. Emokaupungin osana olevaa Tukkutorin kokonaisuuden siirtämiseen uuteen yhtiöön ei voida soveltaa osakeyhtiölain sulautumista koskevia säännöksiä.

Helsingin Leijonan sulautumista koskeva muodollinen päätös tehdään Helsingin Leijonan yhtiökokouksessa mahdollisimman pian yhtiön perustamisesta päättämisen jälkeen. Sulautuminen pannaan täytäntöön

24.05.2021

osakeyhtiölaissa määritellyn menettelyn ja määräaikojen mukaisesti. Sulautuvan yhtiö hallituksen ja toimitusjohtajan on mahdollisimman pian sulautumisen täytäntöönpanon jälkeen laadittava tilinpäätös ja toimintakertomus ajalta, jolta tilinpäätöstä ei vielä ole esitetty yhtiökokouksessa (lopputilitys). Sulautuvan yhtiön hallituksen on viivytyksettä lopputilitykseen liittyvien toimien jälkeen kutsuttava osakkeenomistaja osakkeenomistajien kokoukseen vahvistamaan lopputilitys. Kokoukseen sovelletaan, mitä yhtiökokouksesta säädetään.

Henkilöstö

Helsingin Leijonan ja Tukkutorin toimintojen mahdolliseen yhdistymiseen ja Helsingin Leijonan sulautumiseen liittyviä keskeisiä henkilöstöasioita on käsitelty Helsingin Leijonan henkilöstön kanssa syksystä 2020 lähtien. Päätöksenteon mukaisesti Helsingin Leijona käynnistää yhdistymiseen liittyvät yhteistoimintalain mukaiset menettelyt.

Sulautumisessa Helsingin Leijonan henkilöstö siirtyy myös ns. vanhoina työntekijöinä Yhtiöön.

Yhtiön tila- ja maanvuokrasopimus kaupungin kanssa

Yhtiö vuokraa liiketoimintansa edellyttämät maa-alueet ja rakennukset kaupungilta.

Tukkutorin ja Helsingin Leijonan vuokrauskelpoisten tilojen markkina- vuokrasta uuden yhtiön ja sen vuokralaisten sekä kaupungin ja uuden yhtiön välillä teetettiin syksyn 2020 ja talven 2021 aikana ulkopuolisen asiantuntijan avulla arvio.

Yhtiön ulkopuolisilta kerättäviin vuokratuloihin vaikuttavat kaupungin yhtiölle asettamat tavoitteet, jotka määrittävät sitä, minkälaiseen toimintaan vuokratiloja ja -alueita tulee käyttää, sekä vuokrattavien tilojen ja alueiden erityisyys, luonne ja sijainti. Tämän vuoksi arviossa esitettyä vuokratasoa ei voida suoraan soveltaa lähtökohtana kaupungin ja yhtiön välisissä vuokrasopimuksissa. Tila- ja maanvuokraukseen liittyvät sopimukset tullaankin tältä pohjalta valmistelemaan yhteistyössä kaupunkiympäristön toimialan, Helsingin Leijonan, Tukkutorin ja yhtiön kesken tarkoituksena muodostaa vuokrauksesta yksi kokonaisuus, joka luo pohjan yhtiön toimintaedellytyksille, ja ne tuodaan erikseen kaupungin päätöksentekoon myöhemmin.

Yhtiön henkilöstö

Tukkutorin ja Helsingin Leijonan henkilöstö siirtyy uuteen yhtiöön ns. vanhoina työntekijöinä. Yhtiön henkilömäärän arvioidaan tällä hetkellä olevan operatiivisen toiminnan alkaessa 24 henkilöä.

Kaupungin konserniohjeen mukaan tytäryhteisöt kuuluvat työnantaja-järjestöön ja soveltavat järjestäytymisensä mukaista työehtosopimusta.

Yhtiöön kaupungilta siirtyvän henkilöstön osalta noudatetaan voimassa olevia kunnallisia virka- ja työehtosopimuksia sopimuskauden loppuun (28.2.2022). Sopimuskauden päättymisen jälkeen myös heidän osaltaan noudatetaan yhtiön järjestäytymisen mukaista työehtosopimusta. Yhtiöön Helsingin Leijonasta siirtyvän henkilöstön osalta noudatetaan Avain-työnantajat Avainta ry:n työehtosopimusta, jonka työehtosopimuskausi päättyy 28.2.2022.

Henkilöstön eläke-etuudet järjestetään kunnallisen eläkelain tasoisina. Yhtiö ottaa eläkevakuutuksen Kevasta.

Yhtiö noudattaa kaupunkikonsernin tytäryhteisöjä koskevia henkilöstöpoliittisia periaatteita sekä konserniohjeen mukaista henkilöstöpolitiikkaa.

Yhtiön talous

Yhtiön taloutta koskevat laskelmat ovat liitteenä 13.

Yhtiön edellä kuvatun toimintamallin rahoitus perustuu siihen, että yhtiö saa merkittävän osan tuloistaan vuokralaisiltaan, minkä lisäksi kaupunki maksaa arvonlisäverollista korvausta yhtiölle annetun palvelutehtävän mukaisista toimenpiteistä. Jälkimmäisessä perusteena tulee olemaan kaupungin ja yhtiön välillä solmittava sopimus, jossa määriteltyjen tavoitteiden ja palvelukokonaisuuksien toteutumista, siihen liittyvien palvelujen sisältöä sekä kaupungin palveluostojen tulevaa määrää tarkastellaan kaupungin vuotuiset talousarviota koskevat päätökset huomioon ottaen. Sopimus näistä palveluista laaditaan kaupungin ja yhtiön välille myöhemmin erikseen.

Valmistelun yhteydessä tehtyjen laskelmien ja niissä käytettyjen nykyiseen toimintaan perustuvien vuokrataso- ym. oletusten perusteella kaupungin yhtiöltä tekemien ostojen määräksi tulisi vuositasolla noin 3 miljoonaa euroa nykyistä enemmän.

Yhtiön henkilöstöressurssien osalta laskelmissa on lähdetty nykyisistä Helsingin Leijonan ja Tukutorin henkilöstöressusseista. Uuden yhtiön monipuoliset kaupungin vetovoiman kehittämiseen liittyvät tehtävät ja yhtiölle nyt ja tulevaisuudessa kaupungin toimesta asetettavat tavoitteet huomioon ottaen voi olla tarpeen tarkastella yhtiön resursointia tulevina vuosina kaupungin ja yhtiön välisissä tehtävänantoa koskevissa sopimusneuvotteluissa tai muuten erikseen.

24.05.2021

Asia/2

Ennen kaupungin ja yhtiö välillä tehtävän palveluiden ostoa koskevan sopimuksen laatimista tarkennetaan kaupungin ja yhtiön välisiin palveluostoihin liittyviä arvonlisäverotuksellisia kysymyksiä, ja tarpeen mukaan täsmennetään myös taloudellista toimintamallia sen mukaisesti.

Yhtiön perustamisen yhteydessä siihen on tarpeen sijoittaa omaa pääomaa, jotta uusi yhtiö pystyy käynnistämään toimintansa ylösajon ja vaatimat toimenpiteet. Lisäksi yhtiölle aiheutuu kustannuksia toimintojen yhdistämiseen liittyen (yhteiset toimitilat, mahdolliset järjestelmämuutokset jne.). Tarkoituksenmukaiseksi oman pääoman määräksi on yhtiön perustamisen yhteydessä arvioitu 2 000 000 euroa.

Yhtiön vuokraamiin rakennuksiin ja tiloihin tehtävät peruserparannus ja -korjausinvestoinnit ovat rakennusten ja tilojen omistajana olevan kaupungin vastuulla teknisen käyttöiän mukaisesti. Tilojen toiminnallisen konseptin vaatimat muutos- ja uudistamistyöt ovat uuden yhtiön vastuulla ja kustannustenjaosta yhtiön ja sen vuokralaisen välillä vastaa yhtiö.

Yhtiön omistajastrategia

Kaupunginhallitus hyväksyi 22.3.2021 aikaisemmista kaupungin hyväksymistä omistajapoliittisista linjauksista poiketen uudenlaisen tytäryhteisökohtaisen omistajastrategian mallin, jonka avulla on tarkoituksena kuvata tytäryhteisön johdolle kaupungin pidemmän aikavälin tavoitteita ja odotuksia yhteisöä kohtaan, jotta yhteisön johto osaa johtaa ja kehittää toimintaa oikean suuntaisesti oman toimivaltansa puitteissa. Omistajastrategioilla tulee pystyä aiempaa paremmin tukemaan ja edistämään tytäryhteisöjen pitkäaikaista kehittymistä.

Konserniohjeen mukaisesti kaupungin omistajuus on luonteeltaan strategista siten, että sillä saadaan aikaan taloudellista ja/tai toiminnallista hyötyä pitkällä aikavälillä. Uudet tytäryhteisökohtaiset omistajastrategiat kuvastavat myös kaupungin omaa sitoutumista omistajana tytäryhteisöille asetettaviin keskipitkän aikavälin kehittämistavoitteisiin ym. linjauksiin, mikä tukee pitkäjänteisyyttä ja ennustettavuutta omistajuudessa.

Omistajastrategian linjausten tavoitteena on osaltaan tukea kaupungille yhteisön omistamisesta muodostuvan omistaja-arvon positiivista kehittymistä. Omistajastrategioiden aikaperspektiivi on noin viidestä seitsemään vuotta ja niitä päivitetään jatkossa vähintään kaupunkistrategiakausittain tai yksittäistapauksessa aina tarpeen mukaan esimerkiksi toimintaympäristön merkittävien muutosten johdosta.

Perustettavalle uudelle kaupunkialueiden toimintojen kehittämissyhtiölle on laadittu omistajastrategialuonnos osana kokonaisjärjestelyn valmistelua. Luonnos on liitteenä 14.

Omistajastrategian mukaan yhtiön tehtävänä on muun muassa luoda kaupungin kansainvälisen tunnettuuden ja vetovoiman kasvua, edistää kaupunkikulttuurin ja elämysteollisuuden kehittymistä sekä elävöittää toiminnallaan Helsingin kaupunkikuvaa luomalla omaleimaisia ja veto-voimaisia tiloja ja alueita.

Lisäksi yhtiö edistää kaupungin kulttuurihistoriallisesti tärkeiden tilojen ja paikkojen aktiivista hyödyntämistä kaupunkilaisten, vierailijoiden ja yritysten toimesta laatimiensa kehittämis-, palvelu- ja vuokrauskonseptien avulla.

Kaupungilla on strateginen intressi yhtiön omistamiseen. Yhtiö on keskeinen väline kaupungin vetovoimaan ja elinvoimaisuuteen sekä kaupunkikulttuurin kehittymiseen liittyvien tavoitteiden toteuttamisessa.

Uusi yhtiö kuuluu kaupungin konserniohjauksessa pormestarin toimialaan muiden kaupungin elinvoimaisuuteen liittyvien tytäryhteisöjen tavoin.

Yhtiön tavoitteena on tuottaa kaupungille lisäarvoa onnistuneen alueiden konseptointi- ja kehitystyön, yhtiön vuokralaisten menestymisen mahdollistamisen ja uuden liiketoiminnan syntyminen edistämisen avulla sekä saavuttamalla sille asetetut kaupunkikulttuurin ym. kehitystavoitteet.

Yhtiön hallituksen tulee kollektiivisesti omata osaamista erityisesti seuraavista yhtiön toimialaan liittyvistä alueista:

- Kuntalain ja konserniohjeen mukaiset hallituksen kollektiiviset osaamisvaatimukset
- Kiinteistö- ja vuokrausliiketoiminta, erityisesti kiinteistöjen ja paikkojen kehittämisenäkökulma
- Asiakkuuksien johtaminen
- Viestintä ja markkinointi
- Tapahtuma- ja kulttuuriala sekä matkailu

Yhtiölle asetettavia keskeisiä tavoitteita ovat kaupungin vetovoimaisuuden edistäminen, asiakaskeskeisyys, Hiilineutraali Helsinki 2035 -ohjelman mukaisten tavoitteiden toteuttaminen sekä riittävä vakavaraisuus.

Yhtiön hallitus

Yhtiöjärjestyksen mukaan yhtiön hallinnosta ja toiminnan asianmukaisesta järjestämisestä huolehtii hallitus, johon kuuluu yhtiöjärjestyksen mukaan vähintään kolme ja enintään seitsemän jäsentä.

Hallituksen jäsenten toimikausi on kaksi vuotta. Helsingin kaupungilla on oikeus nimetä yhtiön tilintarkastaja ja varatilintarkastaja, jota ei kuitenkaan tarvitse valita, jos tilintarkastajaksi valitaan hyväksytyt tilintarkastusyhteisö.

Kaupungin tytäryhteisöt jaetaan hallitustyöskentelyn vaativuuden perusteella neljään eri hallituspalkkioryhmään. Kaupunginhallitus on päättänyt eri ryhmissä maksettavien palkkioiden suuruudesta 12.3.2018, § 145. Perustettava yhtiö on sen roolin ja keskeisen merkityksen johdosta sekä muiden tytäryhteisöjen jakautuminen eri palkkioryhmiin huomioon ottaen perusteltua määritellä kuuluvaksi palkkioryhmään B. Kyseisessä palkkioryhmässä hallituksen puheenjohtajalle maksetaan tällä hetkellä 3 570 euron suuruinen vuosipalkkio ja lisäksi kaikille hallituksen jäsenille maksetaan 385 euron suuruinen kokouspalkkio.

Perustettavan yhtiön hallituksen nimeämisestä päätetään hallintosäännön mukaisesti kaupunginhallituksen konsernijaostossa.

Valtiontukiarviointi

Kielletyn valtiontuen määritelmä pohjautuu Euroopan unionin toiminnasta annetun sopimuksen ("SEUT") 107 artiklan 1 kohtaan, jossa valtiontuki määritellään jäsenvaltion myöntämäksi taikka valtion varoista muodossa tai toisessa myönnetyksi tueksi, joka vääristää tai uhkaa vääristää kilpailua suosimalla jotakin yritystä tai tuotannonalaa, siltä osin kuin tuki vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan.

Tunnusmerkkien täytyessä kyseessä on kielletty valtiontuki, ellei jokin poikkeussäännöistä sovellu.

Voidakseen olla valtiontukea, julkisen rahoituksen on kanavoiduttava yritykseen. Euroopan unionin tuomioistuimissa yritykseksi on määritelty taloudellista toimintaa harjoittavat yksiköt riippumatta niiden oikeudellisesta muodosta ja rahoitustavasta.

Uusi yhtiö perustetaan hallinnoimaan kaupunkistrategian ja kaupungin tehtävien kannalta merkittävillä alueilla sijaitsevia kaupungin omistuksessa olevia rakennuksia ja alueita. Yhtiö tulee vastaamaan tilojen hallinnoinnin ohella alueiden elinvoimaisuuden kehittämisestä kaupungin palvelutehtävän perusteella.

Vuokrattavien tilojen rakennukset ovat pääosin suojeltuja ja rakennuskulttuurihistoriallisesti merkittäviä, ja kaupunkialueet, joilla ne sijaitsevat, ovat olennaisia kaupungin elinvoimaan liittyvien tavoitteiden kannalta. Tehtyjen selvitysten perusteella kaupunki ei voi kattaa rakennusten kunnossapidon ja edellytetyn kunnossapitotason vaatimia kustannuksia tiloissa mahdollisesti toimivien kaupallisten toimijoiden vuokratuloilla. Tiloja ja maa-alueita on kuitenkin niiden luonteesta (mm. kauppahallit, tori-alueet, kauppiastalot) ja kaupungin elinvoimatekijöihin liittyvistä tavoitteista johtuen tarkoituksenmukaista vuokrata pääosin ulkopuolisille elinkeinonharjoittajille.

Rakennuksia, niiden tiloja ja ympäröiviä maa-alueita käytetään etupäässä muihin kuin taloudellisiin tarkoituksiin, joita ovat mm. kaupungin keskustan ja urbaanien alueiden elinvoima-, kaupunkikulttuuri-, matkailunedistämisen- ja ruokakulttuuritavoitteet. Tähän järjestelyyn liittyvät rahoitustarpeet kohdistuvat myös pääosin näihin tarkoituksiin ja toteuttamisedellytysten luomiseen. Lisäksi on huomioitava, että kaupunki tulee ylläpitämään näitä tiloja ja maa-alueita myös siinä tapauksessa, että niitä ei lainkaan vuokrattaisi ulos, mutta tällöin elinvoima- ja muut kaupunkistrategiset tavoitteet voisivat jäädä toteutumatta optimaalisesti.

Yhtiön hallinnoimiksi suunniteltujen tilojen osalta tiloihin kohdistuva julkinen rahoitus ei muodostu valtiontueksi kaupallisille toimijoille, kun kaupalliset toimijat valitaan avoimen ja tasapuolisen tarjouskilpailun kautta, johon ei liity ehtoja tai vaihtoehtoisesti vuokrakohteesta peritään ulkopuolisen arviointisijan määrittämä markkinaehtoinen vuokra. Lisäksi voidaan arvioida, että toiminnan vaikutukset ovat ainoastaan paikallisia, koska toiminta rajoittuu tietyille hyvin rajoitetulle alueelle eikä toiminta ole luonteeltaan laajentuvaa.

Yhtiön harjoittama muu toiminta kuin vuokraus ei ole taloudellista toimintaa eli siltä osin yhtiö ei toimi ollenkaan kilpailuilla markkinoilla, eikä kaupungin myöntämä tuki ole valtiontukea.

Edellä kuvatulla menettelyllä (avoin tarjouskilpailu tai arviointimenettely) varmistetaan siitä, että vuokralaiset eivät saa myöskään valtiontukeksi luettavaa taloudellista etua.

Yhtiön omalla toiminnalla pääosin ja yksittäisten vuokrakohteiden osalta vuokraustoiminnalla ei ole vaikutusta jäsenvaltioiden väliseen kauppaan, tai vaikutus olisi korkeintaan marginaalinen. Komissio on useissa päätöksissä katsonut asiaan liittyvien erityisolosuhteiden vuoksi, että toimenpiteellä oli puhtaasti alueellinen vaikutus, eikä se näin ollen vaikuttanut jäsenvaltioiden väliseen kauppaan. Komissio on näissä tapauksissa varmistanut erityisesti, että tuensaaja toimitti tavaroita tai palveluja rajatulle alueelle jäsenvaltiossa eikä todennäköisesti houku-

tellut asiakkaita muista jäsenvaltioista ja että ei ole ollut mahdollista tietää ennakolta, että toimenpiteen vaikutus rajat ylittävien investointien tai sijoittautumisen edellytyksiin ei olisi pelkästään marginaalinen (Käsitiedonanto, 2016/C262/01, kohta 196). Perustettavan uuden yhtiön toimintojen voidaan edellä mainituilla perusteilla arvioida olevan paikallisia eikä toiminnoilla ole vaikutusta valtioneuvoston näkökulmasta jäsenvaltioiden väliseen kauppaan.

Hankintaoikeudellinen arviointi

Uusi yhtiö on julkisista hankinnoista annetun lain näkökulmasta hankintayksikkö eli se kuuluu hankintalain soveltamisalan piiriin. Yhtiön rahoitus tulee pääsääntöisesti kaupungilta. Kaupunki myös nimittää yhtiön hallituksen ja valvoo osakkeenomistajana yhtiön toimintaa. Näin yhtiö täyttää hankintalaissa määritellyt julkisoikeudellisen laitoksen toiminnan rahoitusta, johtoa ja sen nimeämistä koskevat edellytykset. Lisäksi yhtiön toiminnan luonne täyttää myös hankintalain edellytyksen siitä, että yhtiö on nimenomaisesti perustettu tyydyttämään sellaisia yleisen edun mukaisia tarpeita, joilla ei ole teollista tai kaupallista luonnetta. Uuden yhtiön on näin ollen kilpailutettava omat hankintansa hankintalain mukaisesti.

Hankintalakia sovelletaan lähtökohtaisesti myös kaupungin ja sen tytäryhtiöiden välisiin hankintoihin. Hankintalakia ei kuitenkaan sovelleta hankintaan, jonka kaupunki tekee sidosyksiköltään, tai hankintaan, jonka sidosyksikkö tekee kaupungilta. Uuden yhtiön sidosyksikköasema edellyttää, että

- yhtiö on kaupungista muodollisesti erillinen ja päätöksenteon kannalta itsenäinen,
- kaupunki yksin tai yhdessä muiden hankintayksiköiden kanssa käyttää määräysvaltaa yhtiöön samalla tavoin kuin omiin toimipaikkoihinsa,
- yhtiössä ei saa olla muiden kuin hankintayksiköiden pääomaa, ja että
- yhtiö harjoittaa enintään 5 % ja enintään 500 000 euron osuuden liiketoiminnastaan muiden tahojen kuin niiden hankintayksiköiden kanssa, joiden määräysvallassa se on.

Uusi yhtiö on osakeyhtiönä muodollisesti erillinen ja päätöksenteon kannalta itsenäinen. Kaupunki käyttää määräysvaltaa yhtiöön, eikä yhtiössä ole muiden tahojen pääomaa. Näin ollen yhtiön ja kaupungin välisen sidosyksikköaseman arvioinnin osalta ratkaistavaksi jää se, harjoittaako yhtiö sidosyksikköaseman edellyttämällä tavalla liiketoimin-

taansa pääosin kaupungin kanssa (ns. ulkoinen myynti enintään 5 % ja enintään 500 000 euroa).

Hankintalaissa ulkopuolisen rahoituksen osuus on liitetty liiketoiminnan käsitteeseen, jota ei ole määritelty hankintalaissa. Hankintadirektiivi (2014/24/EU) puhuu liiketoiminnan sijaan oikeushenkilön toiminnoista, jotka suoritetaan niiden tehtävien täyttämiseksi, jotka se on vastaanottanut määräysvaltaa käyttävältä hankintaviranomaiselta tai muilta kyseisen hankintaviranomaisen määräysvallan alaisilta oikeushenkilöiltä.

Oikeuskäytännössä on katsottu, että yksikön on suoritettava pääosa toiminnoistaan hankintayksikön hyväksi. Kaiken muun (ml. yksityisen puolen kanssa harjoitettavan toiminnan) tulisi olla ainoastaan toissijaisia. Arviointia tehtäessä tulisi huomioida kaikki toiminnot, joita harjoitetaan hankintaviranomaisen kanssa tehdyn hankintasopimuksen yhteydessä vastaanottajan henkilöllisyydestä riippumatta.

Yhtiön toimintamallissa kaupunki velvoittaa erillisellä tehtävänantoa koskevalla sopimuksella Yhtiön tuottamaan tiloihin liittyviä vuokrauspalveluita. Unionin tuomioistuimen Carbotermo-ratkaisun (C-340/04) perusteella, jos hankintayksikön ja sidosyksikön välisessä sopimuksessa sopimuksen kohteeksi on määritelty ulkopuolisiin henkilöihin kohdistuva toiminta, ulkopuoliset tahot voivat ainakin tietyissä tilanteissa rinnastua määräysvaltaa käyttävään hankintayksikköön. Carbotermo-ratkaisun perusteella on merkityksentöntä, suorittaako maksun yhtiölle sen omistava hankintayksikkö vai suorittavatko sen ulkopuoliset tahot, kunhan toiminta perustuu yhtiön ja hankintayksikön väliseen oikeussuhteeseen.

Edelleen tapauksen KHO 2012:61 perusteella kunnan lakisääteiseen terveydenhuoltoon kuuluvia palveluita voidaan tarjota myös ulkopuolisille, mikäli kyseessä ovat lakisääteiset tai muuhun toimintaan liitännäiset palvelut. Kunnan tehtäviä ovat elinkeinotoiminnan sekä kulttuurillisten tehtävien edistäminen ja toteuttaminen. Liitännäispalveluiden osalta oikeuskirjallisuudessa ja oikeuskäytännössä on ehdotettu, että arvioinnissa voitaisiin nojautua hankintasopimukseen. Mikäli hankintasopimus velvoittaa yksikön tarjoamaan palvelua myös esimerkiksi yrityksille tai kansalaisille, näille suunnattu myynti voitaisiin katsoa hankintayksikön suuntautuvaksi.

Carbotermo-ratkaisun ja edellä kuvatun oikeuskäytännön mukaisen poikkeuksen soveltaminen Yhtiöön on huomioitu yhtiön perustamista koskevassa päätöksenteossa, Yhtiön perustamisasiakirjoissa ja Yhtiön ja kaupungin välillä laadittavassa sopimuksessa tehtävänannosta. Olennaista tästä on mm. se, että kaupunki tulee hankkimaan Yhtiöltä vain sellaisia palveluita, jotka liittyvät Yhtiölle määriteltyyn tehtävään,

Yhtiö ei pyri laajentamaan toimintaansa ja että kaupunki ohjaa aktiivisesti Yhtiön toimintaa tavoitelähtöisesti.

Tämän tulkinnan mukaisesti yhtiön yhtiöjärjestys on laadittu ja yhtiön ja kaupungin välille myöhemmin laadittava sopimus palveluiden ostoista Kaupungin ja yhtiön välillä muotoillaan siten, että on selvää, että myös mahdollisen ulospäin suuntautuvan toiminnan tarkoituksena on kaupungin yhtiölle antaman elinkeinopoliittisen ja kulttuurillisten tehtävien ja tavoitteiden tukeminen.

Sidosyksikköasema mahdollistaa toimimisen siten, että kaupunki ostaa yhtiöltä tehtävänantosopimuksessa määritellyt palvelut kilpailuttamatta.

Kaupunginvaltuuston päätösten täytäntöönpano

Kaupunginhallitus toteaa, että mikäli kaupunginvaltuusto hyväksyy sille nyt tehdyn esityksen, niin kaupunginhallitus tulee täytäntöönpanon yhteydessä

- hyväksymään Helsingin kaupunkitilat Oy, ruotsiksi Helsingfors stadslokaler Ab, englanniksi Helsinki City Premises Ltd -nimisen osakeyhtiön perustamisen,
- hyväksymään liitteinä olevat luonnokset yhtiön perustamissopimukseksi ja yhtiöjärjestykseksi,
- hyväksymään perustettavan yhtiön omistajastrategian liitteenä olevan luonnoksen mukaisesti ja omistajastrategian osana hyväksymään hallituksen jäsenten palkkioperusteeksi palkkioryhmän B,
- kehittämään kaupunginkanslian oikeuspalveluita yhtiön perustamisvaiheessa merkitsemään kaupungin lukuun yhtiön kaikki osakkeet,
- osoittamaan 2 000 000 euroa talousarvion kohdasta 8 06 02 Arvopaperit, Khn käytettäväksi, muut kohteet kaupunginkanslian talous- ja suunnitteluosaston käytettäväksi yhtiön osakkeiden merkintähintojen maksamiseen,
- kehittämään kaupunginkanslian talous- ja suunnitteluosastoa maksamaan yhtiön perustamiseen liittyvät rekisteröinti- ja vastaavat maksut,
- kehittämään kaupunginkanslian oikeuspalveluita hoitamaan yhtiön perustamiseen liittyvät tarpeelliset toimenpiteet sekä oikeuttaa oikeuspalvelut tekemään tarvittaessa perustamissopimukseen ja yhtiöjärjestykseen vähäisiä muutoksia, sekä

- hyväksymään Tukutorin toiminnan, omaisuuden (pl. rakennukset ja maa-alueet) ja henkilöstön luovutuksen liitteenä olevien asiakirjaluonnosten mukaisesti sekä kehottamaan kaupunginkanslian oikeuspalveluita kaupungin puolesta allekirjoittamaan kyseiset asiakirjat ja tekemään niihin tarvittaessa teknisluonteisia tai muuten vähisiä muutoksia.

Edelleen kaupunginhallitus toteaa, että Helsingin Leijona Oy:n sulautuminen uuteen perustettavaan yhtiöön käsitellään yhtiökokousasiana hallintosäännön mukaan konsernijaostossa.

Lopuksi

Uuden yhtiön on tarkoitus toteuttaa kaupungin elinkeinopoliittisia, kulttuurillisia ja kaupunkistrategisia tavoitteita kaupungilta vuokraamissaan tiloissa ja alueilla.

Yhtiö on tarkoitus perustaa mahdollisimman pian tämän päätöksen jälkeen niin, että uusi yhtiö huolehtii tulevan yhdistetyn toiminnan käynnistämiseen liittyvistä käytännön toimenpiteistä ja niihin liittyvistä sitoumuksista. Samalla valmistellaan Tukutorin toimintojen siirtoon ja Helsingin Leijonan sulautumiseen liittyviä toimenpiteitä (sopimukset, tietojärjestelmät jne.). Kaupungin päätöksentekoon tuodaan myöhemmin erikseen Tukutorin toimintojen siirron täytäntöönpanoon liittyvät asiat, Helsingin Leijonan sulautuminen yhtiökokousasiana sekä yhtiön ja kaupungin välistä tehtävänantoa koskeva sopimus ja maan- ja tilavuokrasopimukset. Uuden yhtiön varsinainen operatiivinen toiminta on tarkoitus aloittaa 1.1.2022.

Hallituksen jäsenten nimeämistä koskeva asia tuodaan konsernijaoston päätettäväksi samanaikaisesti yhtiön perustamisen kanssa. Yhtiölle on tarkoituksenmukaista valita mahdollisimman laaja-alainen ja monipuolista osaamista ja kokemusta omaava hallitus yhtiön toimiala huomioon ottaen.

Yhtiön pääomitus on suunniteltu siten, että se varmistaa yhtiön toimintakyvyn, mutta on samalla siten perusteltu ja oikein mitoitettu, että sitä ei ole pidettävä EU:n säännösten vastaisena kiellettyinä valtiontukena.

Laadittujen taloudellisten selvitysten mukaan valitulla toimintamallilla yhtiö on elinkelpoinen ja taloudellisesti vakaalla pohjalla, mikä antaa hyvän lähtökohdan yhtiön liiketoiminnan kehittämiselle. Merkittävä osa yhtiön tuloista muodostuu pienten ja keskisuurten yksittäisten yrittäjien vuokratuloista, minkä lisäksi yhtiö toteuttaa kaupungin sille antamaa palvelutehtävää erillistä korvausta vastaan. Pääomarakenne on suunniteltu siten, että yhtiö kykenee kattamaan kaupungille maksettavan tilavuokran kassavaroin.

Kaupunkiympäristölautakunta on antanut järjestelystä lausunnon, joka on liitteenä 15.

Hallintosäännön 8 luvun 1 §:n 3 kohdan mukaan kaupunginhallitus päättää yhteisöjen ja säätiöiden perustamisesta.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Atte Malmström, konserniohjauksen päällikkö, puhelin: 310 3346844
atte.malmstrom(a)hel.fi
Miia Aho, konsernilakimies, puhelin: 310 36445
mii.aho(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Tukkutorin liiketoimintamalliselvitys 2019
- 2 Tukkutorin ja Helsingin Leijonan yhdistämiselvitys kevät 2020
- 3 Tukkutorin ja Helsingin Leijonan yhdistämiselvitys kevät 2020 täydennys
- 4 Tukkutorin ja Helsingin Leijonan yhdistämiselvitys syksy 2020
- 5 Hankinta- ja valtiontukioikeudellinen selvitys
- 6 Torikorttelit_opit_yhteenveto
- 7 Kauppahinnan analyysi
- 8 Yhtiöjärjestysluonnos
- 9 Perustamissopimusluonnos
- 10 Liiketoiminnan luovutus sopimusluonnos
- 11 Siirtoneuvottelupöytäkirja
- 12 Kaupunkiympäristön toimialan henkilöstötoimikunnan lausunto 20.4.2021
- 13 Uuden yhtiö talouslaskelma
- 14 Omistajastrategialuonnos
- 15 Kaupunkiympäristölautakunnan lausunto

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, valtuusto

Otteet

Ote

Helsingin Leijona Oy

Otteen liitteet

Esitysteksti

Kunnallisvalitus, valtuusto

Tiedoksi

Kaupunginkanslia (heos, oike, taso)
Kaupunkiympäristön toimiala

24.05.2021

Asia/2

Päätöshistoria

Kaupunkiympäristölautakunta 11.05.2021 § 244

Tarkastuslautakunta 11.05.2021 § 46

HEL 2020-011787 T 00 00 00

Päätös

Tarkastuslautakunta päätti nimetä ehdolle perustettavan Helsingin kaupunkitilat Oy:n tilintarkastajaksi BDO Oy:n (päävastuullinen tilintarkastaja KHT, JHT Tiina Lind). Tilintarkastaja nimetään vuonna 2021 perustettavalle yhtiölle toimikauden kestäessä tilikauden 2023 loppuun.

Esittelijä

tarkastusjohtaja
Timo Terävä

Lisätiedot

Arto Ahlqvist, tarkastuspäällikkö, puhelin: +358931036580
arto.ahlqvist(a)hel.fi

§ 391

Muutos kaupunginhallituksen kokousaikoihin 2021

HEL 2020-009204 T 00 00 02

Päätös

Kaupunginhallitus päätti kokoontua vuonna 2021 varsinaisiin kokouksiinsa kaupunginhallituksen istuntosalissa kaupungintalolla aiemmin päätettyjen ajankohtien lisäksi:

- 26.7.2021 klo 16
- 2.8.2021 kaupunginvaltuuston kokouksen jälkeen, kuitenkin aikaisintaan klo 19 ja
- 9.8.2021 klo 16.

Esittelijä

pormestari
Jan Vapaavuori

Lisätiedot

Asta Vennelä, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 76004
asta.vennela(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Vuoden 2021 kuntavaalien siirtämisestä (256/2021) annetun lain mukaan vuoden 2021 kuntavaalien vaalipäivä on 13.6.2021. Lain mukaan vuoden 2021 kuntavaaleissa valittavien valtuustojen toimikausi alkaa 1 päivänä elokuuta 2021 poiketen kuntalain (410/2015) 15 §:n 1 momentissa säädetyistä.

Kuntalain 32 §:n 2 momentissa säädetyistä poiketen kunnanhallituksen, tarkastuslautakunnan, muiden lautakuntien ja valiokuntien jäsenet valitaan elokuussa 2021 pidettävässä valtuuston kokouksessa. Jäsenten valinnan vuoksi kaupunginhallituksen on tarpeen aloittaa syyskauden kokoontumiset 17.8.2020 § 439 päätettyä aiemmin.

Helsingin kaupungin hallintosäännön 29 luvun 2 §:n mukaan toimitellaan kokoontuu päättämääränsä aikoina sekä lisäksi puheenjohtajan kutsusta.

24.05.2021

Asia/3

Uusista kokouksista 26.7.2021 ja 2.8.2021 koskevat nykyistä eli vuonna 2019 valittua kaupunginhallitusta ja 9.8.2021 kokous puolestaan uutta, vuonna 2021 valittavaa kaupunginhallitusta.

Esittelijä

pormestari
Jan Vapaavuori

Lisätiedot

Asta Vennelä, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 76004
asta.vennela(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Tiedoksi

Kaupunginkanslia
Lauta- ja johtokunnat

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 17.08.2020 § 439

HEL 2020-009204 T 00 00 02

Päätös

Kaupunginhallitus päätti kokoontua vuonna 2021 varsinaisiin kokouksiinsa kaupunginhallituksen istuntosalissa kaupungintalolla maanantaisin klo 16 ja ylimääräisiin kokouksiin tarvittaessa seuraavasti:

- kevätkauden ensimmäinen kokous pidetään 11.1.2021 ja viimeinen 28.6.2021 sillä poikkeuksella, että 22.2.2021 ja 5.4.2021 ei pidetä kokousta
- syyskauden ensimmäinen kokous pidetään 16.8.2021 ja viimeinen 13.12.2021 sillä poikkeuksella, että 18.10.2021 ja 6.12.2021 ei pidetä kokousta

Esittelijä

pormestari
Jan Vapaavuori

Lisätiedot

Jenni Björksten, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 36060
jenni.bjorksten(a)hel.fi

24.05.2021

Asia/4

§ 392 Kuntavaalien vaalitoimikuntien täydentäminen

HEL 2021-000722 T 00 00 01

Päätös

Kaupunginhallitus muutti 15.2. ja 3.5.2021 asettamiensa vaalitoimikuntien kokoonpanoa liitteen 1 mukaisesti.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Timo Lindèn, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi
Veera Reuna, keskusvaalilautakunnan sihteeri, puhelin: 310 64572
veera.reuna(a)hel.fi

Liitteet

1 Kuntavaalit 2021 muutokset vaalitoimikunnissa 24.5.2021

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Kaupunginhallitus asetti 15.2.2021 § 124 ja 3.5.2021 § 340 vaalitoimikunnat ja valitsi jäsenet niihin vuoden 2021 kuntavaalien ennakoäänestysaikana suoritettavaan toimikuntaäänestykseen. Kuntavaalit siirrettiin pidettäväksi 13.6.2021. Osa vaalitoimikuntien jäsenistä on ilmoittanut olevansa estyneitä työn, matkan tai muun syyn vuoksi toimimaan vaalitoimikunnassa.

Kuntavaalit toimitetaan sunnuntaina 13.6.2021. Kuntavaalien ennakoäänestys alkaa keskiviikkona 26.5.2021 ja päättyy tiistaina 8.6.2021.

Kaupunginhallituksen on vaalilain 15 §:n mukaisesti hyvissä ajoin ennen vaaleja asetettava laitoksissa suoritettavaa ennakoäänestystä varten yksi tai useampi vaalitoimikunta, johon kuuluu kolme jäsentä ja tarpeellinen määrä varajäseniä, kuitenkin vähintään kolme.

Äänioikeutettu, joka on hoidettavana sairaalassa, ympärivuorokautista hoitoa antavassa tai muussa kunnanhallituksen ennakoäänestyspaikaksi määräämässä sosiaalihuollon toimintayksikössä taikka joka on otettu rangaistuslaitokseen, saa äänestää kyseisessä laitoksessa ennakolta laissa tarkemmin säädetyllä tavalla (laitosäänestys).

Vaalitoimikuntien jäsenten ja varajäsenten tulee kunnallisissa vaaleissa mahdollisuuksien mukaan edustaa kunnassa edellisissä kuntavaaleissa ehdokkaita asettaneita äänestäjäryhmiä. Esitys on laadittu tämän mukaisesti.

Vaalikelpoinen vaalitoimikuntaan on jokainen äänioikeutettu, jonka kotikunta on Helsinki. Naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta annetun lain mukaan kunnallisessa toimielimessä tulee olla sekä naisia että miehiä kumpiakin vähintään 40 prosenttia, jollei erityisistä syistä muuta johdu.

Vaalilain 9 §:n 3 momentin mukaisesti laitosennakoäänestyspaikkoja ovat sairaalat, ympärivuorokautista hoitoa antavat ja muut kunnanhallituksen päätöksellä määrätyt sosiaalihuollon toimintayksiköt sekä rangaistuslaitokset. Helsingissä laitosennastus järjestetään sairaaloissa, rangaistuslaitoksissa ja ympärivuorokautista hoitoa antavat sosiaalihuollon yksiköissä.

Valtioneuvosto on tehnyt muutoksen asetukseen vapaaehtoisista covid-19-rokotuksista. Rokotusjärjestystä on muutettu siten, että kuntavaalien kotiäänestyksestä huolehtivat vaalitoimitsijat ja laitosennastuksen toimittavat vaalivirkailijat voidaan rokottaa koronavirusta vastaan.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Timo Lindèn, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi
Veera Reuna, keskusvaalilautakunnan sihteeri, puhelin: 310 64572
veera.reuna(a)hel.fi

Liitteet

1 Kuntavaalit 2021 muutokset vaalitoimikunnissa 24.5.2021

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Päätöshistoria

Postiosoite PL 1 00099 HELSINGIN KAUPUNKI helsinki.kirjaamo@hel.fi	Käyntiosoite Pohjoisesplanadi 11-13 Helsinki 17 http://www.hel.fi/kaupunginhallitus	Puhelin +358 9 310 1641 Faksi +358 9 655 783	Y-tunnus 0201256-6	Tilinro FI0680001200062637 Alv.nro FI02012566
--	---	---	------------------------------	--

24.05.2021

Asia/4

Kaupunginhallitus 03.05.2021 § 340

HEL 2021-000722 T 00 00 01

Päätös

Kaupunginhallitus asetti vuoden 2021 kuntavaaleihin yhden uuden vaalitoimikunnan ja muutti 15.2.2021 asettamien vaalitoimikuntien kokoonpanoa liitteen 1 mukaisesti.

15.02.2021 Ehdotuksen mukaan

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Timo Lindén, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Veera Reuna, keskusvaalilautakunnan sihteeri, puhelin: 310 64572
veera.reuna(a)hel.fi

§ 393

Lausunto ympäristöministeriölle Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen Lapinlahden sairaala-alueen koskevasta rakennussuojelupäätöksestä tehdystä valituksesta

HEL 2021-004785 T 10 03 10

VN/26896/2020

Päätös

Lausunto

Kaupunginhallitus antoi ympäristöministeriölle seuraavan lausunnon:

Lausunto

Helsinki-Seura ry teki 27.5.2019 esityksen Lapinlahden sairaala-alueen suojelemisesta rakennusperinnön suojelemisesta annetun lain (498/2010) säännösten nojalla ja esitti kohteen asettamista vaarantamiskieltoon päätöksen valmistelun ajaksi.

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus teki 2.11.2020 päätöksen olla määräämättä Lapinlahden sairaala-alueen suojeltavaksi rakennusperintölain nojalla.

Uudenmaan ELY-keskus toteaa päätöksessään 2.11.2020, että Lapinlahden entisen mielisairaalan rakennukset ja puiston suojelutavoitteet on turvattu rakennussuojelulain säännösten nojalla annetulla päätöksellä ja alle kymmenen vuotta sitten voimaan tulleella asemakaavalla. Uudelle rakennusperintölain mukaiselle suojelupäätökselle ei ole näin ollen tarvetta. Uutta asemakaavaa laadittaessa rakennetun kulttuuriympäristön suojelun osalta tulee ottaa huomioon niin valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet, ylemmän asteiset kaavat kuin maankäyttö- ja rakennuslain sisältövaatimukset.

Entisen sairaalan rakennuksista suurin osa (päärakennus, huoltorakennuksen vanhempi osa, Venetsia-rakennus, Omenapuutalo, Terapiatalo ja kellari) on jo suojeltu aiemman rakennussuojelulain nojalla vuonna 1994.

Kohde on myös valtioneuvoston vuonna 2009 vahvistaman valtakunnallisesti merkittävien rakennettujen kulttuuriympäristöjen inventoinnin (RKY 2009) kohde. Alueen muut rakennukset, entinen sairaalapuisto ja päärakennuksen sisäpihat on myöhemmin suojeltu asemakaavalla (nro 12046, tullut voimaan 6.7.2012).

Helsingin yleiskaavassa 2016 Lapinlahden sairaala-alue on merkitty osittain mm. sairaalarakennuksen ja puiston eteläosa kohdalta kanta-kaupunkitoimintojen alueeksi C2. Lisäksi yleiskaavassa puiston eteläreunaan on merkitty varaus mahdolliselle maanalaiselle kokoojakadulle ja kevyen liikenteen yhteydelle Länsibaanalle. Nämä varaukset sijoittuvat osittain Lapinlahden sairaalapuiston alueelle.

Alueen voimassa olevassa asemakaavassa vuodelta 2012 Lapinlahden kaikki rakennukset ja rakennelmat, pihat, puisto- ja lähivirkistysalueet sekä vesialue on suojeltu sitä varten laadittujen laajojen rakennus- ja ympäristöhistoriallisten selvitysten pohjalta.

Helsingin kaupunki järjesti vuonna 2019 ideakilpailun, jossa Lapinlahden sairaalan rakennuksille haettiin mahdollista uutta omistajaa ja käytötarkoitusta. Kilpailuohjelma rakennettiin asemakaavan ja rakennus-suojelulain suojelumääräysten pohjalta.

Kilpailun yhteydessä Museovirasto totesi lausunnossaan 28.11.2019, että Lapinlahden entinen mielisairaalan alue on maamme sairaalarakennusperinnön kannalta ainutlaatuinen kohde ja valtakunnallisesti erityisen merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö. Ympäristöministeriön vahvistama suojelupäätös vuodelta 1994 ja voimassa oleva asemakaava ovat yhdessä tukeneet sen vaalimista kulttuurihistoriallisesti ja rakennustaiteellisesti arvokkaana kokonaisuutena, ja toisaalta mahdollistaneet entisen sairaala-alueen käyttämisen kansalaisten hyvinvointia laaja-alaisesti palvelevana alueena. Suojelutavoitteet ovat tähän mennessä toteutuneet ja rakennusten, piha-alueiden ja puiston suojeluarvot ovat vahvistuneet. Huolimatta siitä, että ennen nykyistä asemakaavaa sairaala-alueella on jo merkittävästi supistettu ja rakennuskantaa ajan mittaan uudistettu, ovat alkuperäinen kokonaisuus ja sen tarkoitus vielä hahmotettavissa. Rakennusten säilyminen on toistaiseksi turvattu nykyisen rakennussuojelupäätöksen nojalla ja nykyisellä asemakaavalla, jolla myös piha-alueet ja puisto rakenteineen, vanhoine puineen ja istutusalueineen on suojeltu.

Ideakilpailun voittajaksi valittiin 18.3.2020 ehdotus Lapinlahden kevät. Ehdotuksessa päärakennukseen oli ehdolla Tove Janssonin kotimuseo, hostelli, työtiloja sekä erilaisia palveluja. Puisto oli tarkoitus säilyttää kaikille avoimena ja lähes ennallaan. Uudisrakennukset oli suunniteltu alueen eteläreunalle, minne oli tarkoitus rakentaa hotelli Länsiväylän melumuuriksi sekä kaksi palveluasuntorakennusta.

Kilpailutuloksen mukainen varausesitys NREP Oy:lle hylättiin kaupunginhallituksessa 22.6.2020. Alueen tulevaisuutta pohtimaan asetettiin selvityshenkilöt. Selvityksen laativat Helsingin kaupunkiympäristön toi-

mialan toimeksiannosta Sirkku Huisko ja Eero Lundén Lundén Architecture Oy:stä sekä Markku Hietala ja Mika Korhonen Realidea Oy:stä.

Selvitys Lapinlahden sairaala-alueen toiminta- ja toteutusmallista sekä toimenpide-ehdotus Lapinlahden alueen kehittämiseksi valmistui 31.12.2020. Lapinlahteen ehdotetaan ratkaisua, joka sallisi hyvinvointitoiminnan jatkumisen. Uudisrakentamista ehdotetaan pääosin puistoalueen ulkopuolelle.

Selvityksessä ehdotetaan, että alueen ja rakennusten omistaja, Helsingin kaupunki, perustaa Lapinlahden sairaala-alueen rakennuksia hallinnoimaan kiinteistöosakeyhtiön. Sen tehtäväksi tulisi korjata alueella olevat kiinteistöt vaiheittain. Lisäksi yhtiö kehittäisi alueen toimintaa niin, että alueen identiteetti mielen hyvinvoinnin paikkana ja pienyrittämisen alustana säilyy ja kehittyy. Yhtiön työ käynnistyisi noin kolme vuotta kestäväällä kehitysjaksolla.

Alueen suunnittelutyö on vielä kesken ja sitä tullaan jatkamaan tiiviissä yhteistyössä kaupunginmuseon kanssa. Kaupunginhallitus katsoo, kuten Museovirasto lausunnossaan vuodelta 2019, että voimassa oleva suojelu rakennussuojelulain nojalla ja nykyinen asemakaava turvaavat edelleen Lapinlahden rakennusten ja puistoalueen säilymisen, eikä pidä esitettyä suojelun laajentamista nykytilanteessa tarpeellisena.

Käsittely

Esteelliset: Jan Vapaavuori

Esteellisyyden syy: yleislausekejääviys (hallintolaki 28.1 § 7 kohta)

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Tanja Sippola-Alho, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36154
tanja.sippola-alho(a)hel.fi

Liitteet

1 Lausuntopyyntö 16.4.2021 ja liitteet (5).internet

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote
Ympäristöministeriö

Otteen liitteet
Esitysteksti

24.05.2021

Asia/5

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Uudenmaan elinkeino-, liikenne ja ympäristökeskus teki 2.11.2020 kielteisen päätöksen rakennussuojeluasiassa koskien Helsingin Lapinlahden sairaala-aluetta. Suojeluesityksen oli tehnyt Helsinki-Seura r.y., joka sittemmin on valittanut päätöksestä ympäristöministeriölle. Ympäristöministeriö pyytää 16.4.2021 Helsingin kaupunkia antamaan lausunnon liitteenä olevan valituksen, lausuntojen, mielipiteiden ja asiakirjojen johdosta 21.5.2021 mennessä. Määräaikaan on saatu pidennystä 1.6.2021 saakka. Asiasta on saatu kaupunkiympäristön toimialan ja kaupunginmuseon lausunnot.

Kaupunginmuseon lausunnossa 10.5.2021 todetaan seuraavaa: Helsingin kaupunginmuseon - Keski-Uudenmaan alueellisen vastuuseen ja Museoviraston työnjaon mukaisesti Museovirasto toimii kulttuuriympäristön vaalimisen asiantuntijaviranomaisena rakennusperintölain alaisissa suojelukysymyksissä. Näin ollen kaupunginmuseo ei lausu enempää asiassa, joka koskee esitystä Lapinlahden sairaala-alueen suojelua rakennusperintölailla.

Esitys on kaupunkiympäristötoimialan lausunnon mukainen.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Tanja Sippola-Alho, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36154
tanja.sippola-alho(a)hel.fi

Liitteet

1 Lausuntopyyntö 16.4.2021 ja liitteet (5).internet

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote
Ympäristöministeriö

Otteen liitteet
Esitysteksti

Tiedoksi

Kaupunkiympäristön toimiala

24.05.2021

Asia/5

Kaupunginmuseo

Päätöshistoria

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala Kulttuuripalvelukokonaisuus Kaupunginmuseo
Kulttuuriperintöyksikkö 7.5.2021

HEL 2021-004785 T 10 03 10

Helsingin kaupunginmuseon - Keski-Uudenmaan alueellisen vastuumuseon ja Museoviraston työnjaon mukaisesti Museovirasto toimii kulttuuriympäristön vaalimisen asiantuntijaviranomaisena rakennusperintölain alaisissa suojelukysymyksissä. Näin ollen kaupunginmuseo ei lausu enempää asiassa, joka koskee esitystä Lapinlahden sairaala-alueen suojelusta rakennusperintölailla.

Lisätiedot

Sari Saresto, projektipäällikkö, puhelin: +358 9 503756846
sari.saresto(a)hel.fi

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alv.nro

F102012566

24.05.2021

Asia/6

§ 394

Haagan peruskoulun lisätilojen perusparannustyön 2-vaiheen hankesuunnitelma

HEL 2020-007250 T 10 06 00

Päätös

Kaupunginhallitus hyväksyi osoitteeseen Vanha Viertotie 23 sijoittuvan Haagan peruskoulun lisätilojen perusparannustyön 2-vaiheen 25.2.2021 päivätyn hankesuunnitelman siten, että hankkeen (sisältäen vaiheet 1 ja 2) kokonaislaajuus on 4 455 brm² ja enimmäishinta arvonlisäverottomana on 7 150 000 euroa marraskuun 2020 kustannustasossa.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Maria Nelskylä, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 25251
maria.nelskyla(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Vaihe 2 Vanha Viertotie 23 Perusparannus hankesuunnitelma
- 2 Vanha Viertotie 23 hankesuunnitelma

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Haagan peruskoulun yläasteen lisätilat

Kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaosto on 25.6.2020 § 95 hyväksynyt osoitteeseen Vanha Viertotie 23 sijoittuvan Haagan peruskoulun opetuskäyttöön suunnitellun oppilaitosrakennuksen muutostyön 9.6.2020 päivätyn hankesuunnitelman (1-vaihe) siten, että hankkeen enimmäislaajuus on 1 890 brm² ja hankkeen enimmäishinta on arvonlisäverottomana 4 650 000 euroa huhtikuun 2020 kustannustasossa.

Haagan peruskoulu tarvitsee lisätiloja syyslukukauden 2021 alkuun mennessä. Nykyinen koulurakennus osoitteessa Isonnevantie 16 on lii-

an ahdas sen nykyiselle oppilasmäärälle. Haagan peruskoulun oppilasmäärän on arvioitu kasvavan tulevaisuudessa. Kasvatuksen ja koulutuksen toimialan mukaan lisätiloja tarvitaan aluetta palvelevaksi perusopetuksen tilaksi.

Haagan peruskoulun lisätilat sijoitetaan kaupungin omistamaan osoitteessa Vanha Viertotie 23 sijaitsevaan koulukiinteistöön. Koulurakennus on vapautunut Metropolia ammattikorkeakoulun sosiaalialan oppilaitoksen käytöstä vuodenvaihteessa 2019–2020. Haagan peruskoulun luokka-asteet 5–9 on tarkoitus keskittää kokonaan Vanha Viertotien koulurakennukseen. Haagan peruskoulun käyttöön jää myös jatkossa Isonnevantie 16 koulurakennus, jonne jäävät luokka-asteet 1–4.

Koulu on toiminut syyslukukauden 2020 alusta lähtien kahdessa toimipisteessä. Aineopetuksen tunteja (luonnontiede, musiikki, kuvaamataito, tekninen- ja tekstiilityö) on pidetty Isonnevantiellä. Luonnontiede- ja musiikkiluokat ovat valmistuneet ja ovat käytössä Vanhalla Viertotiellä, mutta kuvaamataito ja käsityötilat puuttuvat vielä.

Perusparannuksen 1-vaiheessa tehtiin täydellinen peruskorjaus koulurakennuksen keittiöön, tarjoilualueelle ja ruokasaliin. Lisäksi rakennettiin kaksi kotitalousluokkaa, neljä luonnontiedeluokkaa ja musiikkiluokka.

Aineopetustilat rakennettiin täysin uudelleen, sisältäen purku- ja rakennustöiden lisäksi talotekniikan uusimisen, uudet kalusteet ja varusteet. 1-vaiheeseen kuului myös vanhojen jalkahoitotilojen muuttaminen koulun neljäksi perusopetustilaksi pitäen sisällään vastaavat työt kuin aineopetusluokkien tilamuutoksissa. Lisäksi 1-vaiheessa uusittiin koulun lukitus- ja turvajärjestelmät sekä muita teknisiä järjestelmiä. Hankkeessa ajanmukaistettiin ja uusittiin tiloihin tulevia taloteknisiä asennuksia sekä parannettiin tilojen käyttö- ja energiatehokkuutta. Hankkeen yhteydessä tehtiin myös pienehköt kosteusvauriokorjaukset.

2-vaihe

2-vaiheen perusparannustöiden toteuttaminen mahdollistaa myös luokka-asteiden 5–6 siirtymisen täyspainoisesti Vanha Viertotien koulurakennukseen syyslukukauden 2021 alusta. Perusparannushankkeen 2-vaiheen toteutuksen jälkeen luokka-asteet 1–4 (oppilaita noin 200) jäävät Isonnevantie 16 koulurakennukseen.

Rakennukseen on suunniteltu käyttäjän tarpeen mukaiset tilamuutokset ja niihin liittyvät talotekniset korjaukset sekä toiminnan edellyttämät perusopetuksen kannalta välttämättömät tekniset parannukset ja piha-alueeseen liittyvät kunnostus- ja muutostyöt. Tehtyjen tutkimusten ja

selvitysten mukaan rakennus on kokonaisuudessaan hyvässä kunnossa.

2-vaiheessa toteutetaan puuttuvien aineopetusluokkien rakentaminen (tekninentyö, tekstiilityö ja kuvataide) sekä tehdään koulun toiminnan mahdollistavat WC-tilat oppilaiden käyttöön. Lisäksi tehdään teknisiin järjestelmiin liittyvät muutostyöt siltä osin kuin niitä ei ole toteutettu 1-vaiheessa.

Varautuminen 3-vaiheeseen

Hankkeessa korjataan nykyinen oppilaitosrakennus kolmessa vaiheessa peruskoulun käyttöön avoimen oppimisympäristön opetustavoitteet huomioiden. Tilamuutokset suunnitellaan siten, että oppilaitoksesta koulukäyttöön muutettu rakennus muodostaa toimivan ja nykyaikaisen oppimiskokonaisuuden.

3-vaiheen perusparannuksen toteutuksesta ei ole tehty päätöstä, eikä sitä varten ole laadittu myöskään aikataulua. Mikäli 3-vaihe jossakin vaiheessa toteutetaan, niin sen yhteydessä tehdään tilojen pintaremontti ja talotekniset parannukset niihin luokkatiloihin (3 372 htm²), jotka otetaan 2-vaiheen yhteydessä käyttöön ilman korjauksia. Mahdollista 3-vaiheen perusparannusta varten on laadittu suunnitelmat ja kustannusarvio, joka on noin 3,8 milj. euroa.

Tilamuutosten toiminnallisena tavoitteena on tilankäytön tehostaminen ja tilojen monikäyttöisyyden kehittäminen siten, että ne tukevat uuden opetussuunnitelman mukaista toimintaa. Selvityksen mukaan oppilassennusteeseen merkitty peruskoulun kasvava oppilasmäärä voidaan sijoittaa oppilaitoksen tilamuutostöillä peruskoulun tarpeisiin uusittuihin opetustiloihin.

Hankesuunnitelma 2-vaihe on liitteenä 1. Hankesuunnitelma 1-vaihe on liitteenä 2.

Hankkeen laajuus

Perusparannushankkeen 2-vaiheen laajuus on 2 565 brm², 2 224 htm² ja 1 525 hym².

Perusparannushankkeen vaiheiden 1 ja 2 laajuus on yhteensä 4 455 brm², 3 831 htm² ja 3 024 hym². Lisäksi tilaohjelmaan kuuluu hankkeen ulkopuolelle jäävä osuus 3 895 brm², 3 372 htm² ja 2 320 hym², joka on suunniteltu otettavaksi käyttöön ilman perusparannus- ja muutostöitä. Kasvatuksen ja koulutuksen toimialan käytössä on syyslukukauden 2021 alkaessa Vanhan Viertotie 23:n koulukiinteistössä yhteensä 8 350 brm², 7 203 htm² ja 5 344 hym².

Tämän lisäksi Haagan peruskoulun käytössä on Isonnevantie 16 koulurakennuksessa 6 320 brm², 6 087 htm².

Vanha Viertotie 23 rakennuksen koko laajuus on 9 410 brm², 8 218 htm², 6 274 hym² ja tilavuus 39 520 m³.

Kasvatuksen ja koulutuksen toimialan käytön ulkopuolelle jäävän 1 060 brm², 1 015 htm², 930 hym² osuuden ei todettu soveltuvan tilamuutosohjelmaan. Niiden muuttaminen opetustiloiksi olisi edellyttänyt vaativia ja kustannuksiltaan mittavia muutostöitä.

Hanke käsittää koulun piha-alueen muutostyöt. Koulutontin kokonaispinta-ala on 12 834 m², josta pihan osuus noin 2 318 m².

Rakentamiskustannukset ja rahoitus

Perusparannushankkeen vaiheiden 1 ja 2 kokonaiskustannukset arvonnolisäverottomana on yhteensä enintään 7 150 000 euroa (1 605 euroa/brm²) marraskuun 2020 kustannustasossa.

Hanke on muutettu 2-vaiheessa alustavan tarvekuvauksen pohjalta tilamuutoshankkeesta perusparannushankkeeksi ja hankkeen määrärahatarve on korotettu 6,21 miljoonaan euroon.

Hankkeen 1-vaiheen kustannusarvio (5.5.2020, laajuus 1 890 brm²) on 4,65 miljoonaa euroa, jonka mukaisesti hankkeen 1-vaiheen hankesuunnitelma on hyväksytty kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaostossa 25.6.2020 § 95.

Hankkeen 2-vaiheen kustannusarvio (15.1.2021, laajuus 2 565 brm²) on 2,5 miljoonaa euroa. Hankkeen 2-vaihe rahoitetaan talousarvion talonrakennushankkeiden rakentamisohjelman alakohdalle 8 02 02 06 osoitetuista kohdentamattomista korjausmäärärahoista.

Tilakustannus kasvatuksen ja koulutuksen toimialalle

Hankkeen 2-vaiheen toteutuksen jälkeen hankkeen sisäinen vuokra on noin 153 136 euroa kuukaudessa, eli noin 1 837 000 euroa vuodessa.

Kuukausivuokra on 21,26 euroa/htm², josta pääomavuokra on 17,22 euroa/htm² ja ylläpitovuokra on 4,04 euroa/htm² sisältäen kaupunkiympäristötoimialan hallintokulun 0,5 euroa/htm². Neliövuokran perusteena on 7 203 htm². Lopullinen pääomavuokra tarkistetaan toteutuneiden kustannusten mukaan. Ylläpitovuokra tarkistetaan valmistumisajankohdan ylläpitovuokraa vastaavaksi.

Mikäli Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala tarvitsee käyttöönsä nyt käytön ulkopuolelle jääviä 1 060 brm², 1 015 htm² tiloja, koko yhteen-

lasketulle vuokrattavalle huoneistoalalle kohdistettu sisäinen vuokra on noin 21,30 euroa/m²/kk. Alustava arvio perustuu tilaohjelman ulkopuolelle jäävien tilojen perusparannuksen kustannusarvioon. Vapaaksi jäävät tilat voidaan vuokrata myös kaupungin ulkopuoliseen käyttöön.

Nykyinen sisäinen vuokra kasvatuksen ja koulutuksen toimialalle

Haagan peruskoulun lisätilat osoitteessa Vanha Viertotie 23 ovat olleet vuokrattuina koulukäyttöön syyslukukauden 2020 alusta lähtien perusparannus 1-vaiheen valmistumisen jälkeen.

Nykyinen sisäinen vuokra osoitteessa Vanha Viertotie 23 on noin 51 800 euroa kuukaudessa, eli noin 622 000 euroa vuodessa. Kuukausivuokra on 32,24 euroa/htm². Neliövuokran perusteena on 1 607 htm².

Haagan peruskoulun nykyinen sisäinen vuokra osoitteessa Isonnevan tie 16 on noin 110 000 euroa kuukaudessa, eli noin 1 320 000 euroa vuodessa. Kuukausivuokra on 18,08 euroa/htm². Neliövuokran perusteena on 6 087 htm².

Hankkeen toteutus ja aikataulu

Kaupunkiympäristön toimialan rakennukset ja yleiset alueet - palvelukokonaisuuden tilat -palvelu vastaa hankkeen toteutuksesta sekä ylläpidosta.

Tavoitteena on toteuttaa hanke siten, että tilat ovat käytettävissä syyskuussa 2021.

Kasvatus- ja koulutuslautakunnan lausunto

Kasvatus- ja koulutuslautakunta on 23.3.2021 § 185 antanut hankesuunnitelmasta puoltavan lausunnon ja todennut, että se vastaa hyvin kasvatuksen ja koulutuksen toiminnallisia tavoitteita. Lausunto on kokonaisuudessaan asian päätöshistoriassa.

Toimivalta

Hankkeen 1-vaiheen kustannusarvio on 4,65 miljoonaa euroa, jonka mukaisesti hankkeen 1-vaiheen hankesuunnitelma on hyväksytty kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaostossa 25.6.2020 § 95. Hankkeen 2-vaiheen kustannusarvio on 2,5 miljoonaa euroa. Hankkeen enimmäishinta on yhteensä arvonlisäverottomana 7 150 000 euroa (kustannustaso 11/2020).

Hallintosäännön 7 luvun 1 §:n 3 kohdan mukaan kaupunginvaltuusto päättää hankesuunnitelmista, joiden kustannusarvio ylittää 10 miljoonaa euroa. Kaupunginhallitus on 18.9.2017 § 865 päättänyt, että kau-

24.05.2021

Asia/6

punkkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaosto päättää tilahankkeista, joiden hankesuunnitelman mukainen arvonlisäveroton kustannusarvio on enintään viisi miljoonaa euroa. Kun hankkeen kustannusarvio ylittää 5 miljoonaa euroa on päätösvalta kaupunginhallituksella.

Hankkeen 2-vaihe tuodaan kaupunginhallituksen päätettäväksi, sillä hankkeen vaiheistamisella ei ole tarkoitus poiketa hallintosäännön mukaisista toimivaltarajoista.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Maria Nelskylä, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 25251
maria.nelskyla(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Vaihe 2 Vanha Viertotie 23 Perusparannus hankesuunnitelma
- 2 Vanha Viertotie 23 hankesuunnitelma

Oheismateriaali

- 1 HaSun liitteet - Vaihe 2_Vanha Viertotie 23_Haagan pk - lisätiedot_9.3.2021

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Tiedoksi

Kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaosto

Päätöshistoria

Kasvatus- ja koulutuslautakunta 23.03.2021 § 184

HEL 2020-007250 T 10 06 00

Lausunto

Kasvatus- ja koulutuslautakunta antoi kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaostolle puoltavan lausunnon 25.2.2021 päivätystä Haagan peruskoulun lisätilojen toisen vaiheen hankesuunnitelmasta (liite 1).

24.05.2021

Lautakunta edellyttää erityistä huomiota ja tarkkuuta kiinnitettävän tilojen valmistumiseen sovituissa aikatauluissa, mikä on edellytys lakisääteisten palvelujen toteuttamiselle.

Lisäksi kasvatus- ja koulutuslautakunta lausuu hankesuunnitelmasta seuraavaa:

Hankesuunnitelma vastaa kasvatuksen ja koulutuksen toiminnallisia tavoitteita. Tilojen suunnittelussa ja toteutuksessa tulee edelleen työskennellä yhdessä käyttäjätoimialan kanssa. Suunnittelussa tulee kiinnittää erityistä huomiota äänieristykseen, äänenvaimennukseen ja valaistukseen. Tilat ja pintarakenteet tulee suunnitella helposti siivottaviksi, huollettaviksi ja korjattaviksi.

Kasvatus- ja koulutuslautakunta painottaa hankkeen kustannusseuranan ja laadunvalvonnan tärkeyttä koko prosessin aikana. Niillä on suuri vaikutus terveelliseen ja turvalliseen oppimisympäristöön sekä toimialan käyttökustannuksiin. Osaa tiloista hyödynnetään alueen koulujen peruskorjausten aikaisena väistötiloina, mikä tulee ottaa huomioon vuokratilakustannuksia määriteltäessä.

15.09.2020 Ehdotuksen mukaan

Esittelijä

perusopetusjohtaja
Outi Salo

Lisätiedot

Julia Pettersson Hakava, projektiarkkitehti, puhelin: 310 26884
julia.petterssonhakava(a)hel.fi

Kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaosto 11.03.2021
§ 22

HEL 2020-007250 T 10 06 00

Esitys

A

Kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaosto esitti kaupunginhallitukselle osoitteeseen Vanha Viertotie 23 sijoittuvan Haagan peruskoulun opetuskäyttöön suunnitellun oppilaitosrakennuksen perusparannustyön 2-vaiheen 25.2.2021 päivätyn hankesuunnitelman hyväksymistä siten, että hankkeen (vaiheet 1 ja 2 yhteensä) kokonaislaajuus on 4 455 brm² ja enimmäishinta arvonlisäverottomana on 7 150 000 euroa marraskuun 2020 kustannustasossa ehdolla, että kas-

24.05.2021

Asia/6

vatus- ja koulutuslautakunta antaa hankesuunnitelmasta puoltavan lausunnon.

Hankkeen laajuudeltaan noin 1 890 brm² 1-vaiheen arvonlisäverottomat kustannukset 4 650 000 euroa huhtikuun 2020 kustannustasossa on päätetty 25.6.2020

B

Rakennusten ja yleisten alueiden jaosto päätti oikeuttaa rakennukset ja yleiset alueet palvelukokonaisuuden jatkamaan hankkeen toteutusta odottamatta hankepäätöstä.

11.02.2021 Poistettiin

25.06.2020 Ehdotuksen mukaan

Esittelijä

tekninen johtaja
Kari Pudas

Lisätiedot

Pekka Panhelainen, projektinjohtaja, puhelin: 310 38229
pekka.panhelainen(a)hel.fi
Sirkka-Liisa Sundvall, va. tiimipäällikkö, puhelin: 310 23058
sirkka-liisa.sundvall(a)hel.fi

24.05.2021

Asia/7

§ 395

Periaatepäätös sähkölauttahankkeen jatkovalmistelusta

HEL 2021-005767 T 00 01 04 00

Päätös

Kaupunginhallitus teki periaatepäätöksen sähkölauttahankkeen jatkovalmistelusta.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Maria Nelskylä, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 25251
maria.nelskyla(a)hel.fi
Saara Kanto, hankepäällikkö, puhelin: 310 20277
saara.kanto(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Tekninen esiselvitys Vientistrategit Oy
- 2 Selvitys Ramboll
- 3 Selvitys WSP
- 4 Selvityksen liitteet WSP

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Helsingin merellinen strategia

Kaupunkistrategian 2017–2021 mukaan Helsingin merellinen sijainti on osa kaupungin perusluonnetta ja -olemusta. Strategian mukaan merellisten alueiden kehittämisen tavoitteena on helpottaa kaupunkilaisten ja vierailijoiden pääsyä rannoille ja saariin sekä parantaa saarikohteiden virkistyskäyttömahdollisuuksia, palveluita ja vesiliikenneyhteyksiä.

Kaupunginhallitus on 11.3.2019 § 188 hyväksynyt Helsingin merellisen strategian ja toimintaohjelman, jonka mukaan osana merellistä strategiaa kehitetään kaupungin merellisten kohteiden saavutettavuutta ja tehdään julkisen vesiliikenteen kokeiluja. Merellisessä strategiassa todetaan myös, että ympäristötietoisuus on mahdollisuus uudentyypisen

liiketoiminnan ja tuoteinnovaatioiden kehittämiseksi ja ilmastokestävyys ja hiilineutraalit ratkaisut toteutuvat merellisessä kehittämisessä.

Merellistä strategiaa ja sen osana vesiliikenteen kehittämistä on toteutettu sekä toteutetaan kaupungin eri toimialoilla yhteistyössä muiden sidosryhmien kanssa.

Helsingin vesiliikenteen nykytila

Nykytilassa Helsingin kaupunki hallinnoi vain pientä osaa kaupungissa ajattavasta vesiliikenteestä. Tällä hetkellä vesiliikenneyhteydet on järjestetty kolmella eri toteutusmuodolla.

1) Kaupungin oma liikennöinti: Helsingin kaupungin kokonaan omistama yhtiö Suomenlinnan Liikenne Oy hoitaa omilla ja alihankkijan aluksilla henkilö- ja ajoneuvoliikennettä Suomenlinnaan osana Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymän (HSL) tilaamaa julkisen liikenteen liikennöintiä.

2) Kilpailutettu liikennöinti: kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala kilpailuttaa yksityisillä liikennöitsijöillä neljää kesäisin ajettavaa vesiliikennelinjaa Pihlajasaareen, Uunisaareen, Kaunissaareen sekä itäisen saariston kohteisiin. Helsingin ensimmäinen sähköllä toimiva kutsuliikennevene liikennöi Vartiosaareen kesällä 2020. Vastaava palvelu jatkuu myös tänä kesänä 2021, mutta hankinnan on voittanut eri toimija. Kaupunki on tässä hankkijana ja operoijana on yksityinen toimija. Vaikka operoija tänä kesänä vaihtui, on palvelu asiakkaiden suuntaan kuitenkin hyvin samankaltainen kuin kesällä 2020. Molempien kesien toiminnan rahoituksessa ja mahdollistamisessa on ollut mukana OmaStadi-rahoitus, koska hanke oli yksi osallistuvan budjetoinnin voittajaehdotuksista.

3) Yksityiset liikennöitsijät: lisäksi kaupungissa toimii yksityisiä vesiliikennelinjoja muun muassa saarissa toimiviin ravintoloihin ja pienvene-satamiin.

Suomenlinnan liikennettä lukuun ottamatta vesiliikenne on ainoastaan avovesiaikana tapahtuvaa.

Päästötön vesiliikenne, sähkölauttahanke

Sähkölauttahankeessa on kyse täysin uudenlaisen akkukäyttöisen, jäissä kulkevan vesiliikennekaluston suunnittelusta ja valmistelusta. Hankkeella pyritään edistämään kaupungin hiilineutraalisuustavoitteita. Varsinaisen aluskehityksen lisäksi hankkeessa testataan uudenlaisia toimintamalleja ja akkutekniikkaa sekä rakennetaan uutta siirrettävää lataus- ja laituri-infrastruktuuria.

Hankkeen tarkoituksena on toteuttaa Suomen ensimmäinen sähkökäyttöinen kaupungin sisäiseen liikenteeseen tarkoitettu ympäri vuoden liikennöivä lauttayhteys. Helsingin kaupunki toimii kokeilualustana akkukäyttöiselle saaristovesiliikenteelle.

Tarvittavan kaluston ennakoitu hankintahinta ylittää EU-hankinnan kynnsarvot, joten kalusto on kilpailutettava EU-tasolla. Tekninen esiselvitys on liitteenä 1.

Liikennöitävistä reiteistä

Sähkölauttaliikenne on suunniteltu aloitettavaksi Meritullintorin ja Kruunuvuorenrannan välisellä reitillä. Reitti lisää rakentuvan Kruunuvuorenrannan asukkaiden liikkumisvaihtoehtoja tarjoamalla kestäväan kulkutapaan perustuvan lisäyhteyden keskustaan suuntautuville matkoille, kunnes Kruunusillat-hanke valmistuu. Lauttayhteyden ja Kruunusillan sijoittumista havainnollistava kuva on oheismateriaalissa.

Suunniteltu vesiliikenneyhteys mahdollistaa henkilöliikenteen ja polkupyörien kuljettamisen aluksella. Kävelyä merkittävästi nopeampana kulkutapana polkupyörä laajentaa aluetta, jolla lautalla tehty matka voi muodostua ajallisesti kilpailukykyiseksi henkilöautoon tai bussi-metro-yhdistelmään verrattuna. Polkupyörä osana joukkoliikenteen matkakettua parantaa erityisesti ydinkeskustan sekä niiden alueiden saavutettavuutta, joissa joukkoliikenneverkko peittävyudessa tai palvelutasossa on puutteita.

Lautta- ja laiturikalusto on suunniteltu niin, että se ovat tarpeen mukaan siirrettävissä kaupungissa eri yhteysväleille. Alustavissa tarkasteluissa on löydetty muutamia mahdollisia linjoja, joissa voitaisiin hyödyntää sähköistä vesiliikennettä täydentämään olemassa olevia joukkoliikenneyhteyksiä.

Tällaisia reittivaihtoehtoja, joilla voisi olla kysyntää suoralle vesiyhteydelle ja joilla on rannalle ulottuvaa tiivistä rakentamista, ovat:

- Hernesaari – Jätkäsaari – Lauttasaari – Ruoholahti
- Meritullintori – Nihti (Kalasatama).

Näistä vaihtoehtoista tehdään tarkemmat selvitykset ennen Kruunuvuorenrannan sillan avautumista.

Matkustajamäärät

Meritullintorin ja Kruunuvuorenrannan reitin matkustajamääristä on tehty kaksi selvitystä: Ramboll (2019) ja WSP (2020). Selvitykset ovat liitteinä 2 ja 3.

Rambollin selvityksen mukaan matkustajia olisi 365 000 vuodessa ja WSP:n selvityksen mukaan 474 000 vuodessa. Lähtökohta kysynnän arvioinnille on Kruunuvuorenrannan alueen vuoden 2025 asukasmäärä (noin 9 100 asukasta). Suurin osa liikenteestä tulisi olemaan työmatkaliikennettä. Kruunuvuorenrannan alueelle suuntautuvien virkistysmatkojen tuomaa mahdollista lisäkysyntää vesijoukkoliikenteelle ei ole huomioitu.

Kruunusillat-hankkeen hankearvioinnissa (2016) on arvioitu, että noin 30 % koko Laajasalon joukkoliikennematkoista suuntautuu Helsingin niemelle ja ydinkeskustaan. Rambollin tekemässä selvityksessä on arvioitu, että vuonna 2025 näistä matkoista noin 50 % kohdistuisi vesijoukkoliikenteen yhteydelle. Lauttojen pitkä pitoaika huomioiden on kaikkien suunniteltujen reittien osalta tarve tehdä asukkaiden liikkumistarpeisiin perustuva tarkempi selvitys linjojen potentiaalisista matkustajamääristä.

Tarvittavat investoinnit ja käyttökustannukset

Tehtyjen selvitysten mukaan laiturit ovat toteutettavissa siirrettävinä ponttoniratkaisuina, johon sähkön latauskojeistot voidaan sijoittaa. Latausjärjestelmä tarvitaan vain reitin toiseen päähän Kruunuvuorenrantaan, jonne se on myös helpommin toteutettavissa. Alustavat investointikustannukset muodostuvat kahdesta aluksesta (yhteensä noin 7–8 milj. euroa) sekä laiturei- ja sähköistyskustannuksista. Kokonaisinvestointien arvioidaan olevan noin 8–9 milj. euroa.

Alusten miehitys edellyttää suunnitellulla aikataululla 14 työntekijän henkilöstömäärää. Henkilöstökulut, muut käyttökulut sekä poistot (20 v.) huomioiden liikennöinnin käyttökustannukset olisivat noin 1,4 milj. euroa vuodessa.

HSL:n kanssa on neuvoteltu sähkölautan liikenteen ottamisesta osaksi HSL:n joukkoliikenne- ja lippujärjestelmää. Alustavasti on sovittu, että HSL:n liput kelpaisivat reitillä ja HSL maksaisi korvausta kaupungille toteutuneen matkustajamäärän perusteella, mikäli kaupunki vastaa kaikesta lautan liikennöinnistä aiheutuvista kuluista. Järjestely olisi samankaltainen kuin se, joka käytössä seudun ulkopuolelta tulevan bussiliikenteen (U-liikenne) sekä Riihimäen ja Lahden taajamajunaliikenteen lippuyhteistyössä ja HSL:n liikennöitsijälle maksamissa liikennöintikorvauksissa.

Edellä mainittujen vuotuisten kustannusten ja HSL:n maksaman korvauksen jälkeen Helsingin kaupungille maksettavaksi jäävän sähkölautaliikennöinnin nettokustannuksen on arvioitu olevan matkustajamäärästä riippuen noin 900 000–1 000 000 euroa vuodessa. Lisäksi HSL:n lauttamatkustajista maksettava nousukorvaus voi nostaa hieman Hel-

singin kuntaosuutta HSL:lle, jos helsinkiläisten joukkoliikenteen kokonaiskäyttö ei kasva lauttamatkustusta vastaavasti. Toisaalta HSL on arvioinut, että lautta mahdollisesti vähentää bussiliikenteen tarvetta kahdella linja-autolla ruuhka-aikana, mistä voisi koitua kaupungille noin 100 000 euron säästö vuodessa. Hankkeen investoinneille on todennäköisesti mahdollista hakea tukea kansallisista tai EU-tason tukirahastoista, mutta tätä vaihtoehtoa ei ole otettu laskelmissa huomioon. Käyttö- ja investointikustannukset ovat suuruusluokka-arvioita. Arviot tarkentuvat jatkosuunnittelussa.

Hankintamallit ja riskit

Alustavissa selvityksissä on arvioitu kahta eri hankintamallia. Toisessa investointi ja operointi toteutettaisiin Suomenlinnan Liikenne Oy:n (SLL) toimesta, jolla on olemassa oleva organisaatio. Toisessa mallissa sekä investointi ja operointi kilpailutettaisiin ja liikenne tuotettaisiin ulkopuolisenä ostopalveluna. SLL:llä on valmius toteuttaa hanke joko nykyisten liikenteen toimintamallien mukaisesti tai kilpailuttaa liikenteen operointi investointineen.

Jatkosuunnittelussa tulee arvioida tarkoituksenmukaisin ratkaisu. Samassa yhteydessä tulee määrittää HKL:n, SLL:n, kaupunkiympäristön toimialan ja HSL:n roolit asiassa.

Sähkölautta-hanke on merellisten palvelujen ja matkaketjujen monipuolistamisen näkökulmasta merkittävä lisä kaupungin sisäistä liikkumista, mutta ei liiketaloudellisesti kannattava. Valmistelun yhteydessä on tunnistettu riskejä, joita ovat muun muassa matkustajamäärien riittämättömyys ja odotettua suurempi alijäämä sekä uuteen teknologiaan liittyvät ongelmat, jotka voivat toteutuessaan vaikuttaa aikatauluun ja nostaa kustannuksia.

Jatkosuunnittelu ja toteutusaikataulu

Jos kaupunginhallitus hyväksyy päätösesityksen, kansliapäällikkö asettaa sähkölauttahankkeelle hankeryhmän, jonka puheenjohtajana toimii Helsingin kaupungin liikenneliikelaitoksen (HKL) edustaja ja johon nimetään edustajat ainakin seuraavilta tahoilta:

- SLL
- Kaupunkiympäristön toimiala
- Kaupunginkanslian talous- ja suunnitteluosasto
- Kaupunginkanslian elinkeino-osasto.

Erikseen arvioidaan myös HSL:n osallistumistarve.

Hankeryhmän tehtävänä on tarkentaa jo tehtyjä selvityksiä ja valmistella hankepäätöksen tekemiseksi tarvittava aineisto (matkustajamääräarvioiden tarkentaminen, hankintamalli, toteutustapa, käyttö- ja investointikustannukset, rahoitusmalli, riskit ja niiden hallinta jne.) 31.1.2022 mennessä. Hankkeessa tarvittaviin ulkopuolisiin selvityksiin arvioidaan tarvittavan noin 60 000 euroa. HKL vastaa tässä vaiheessa tehtävien jatkoselvitysten rahoituksesta ja kattaa syntyvät kustannukset osana kaupungin HKL:lle talousarviokohdalta 3 10 06 Tuki HKL-liikelaitokselle maksamaa tukea.

Hankkeen toteuttaminen vaatii alusten ja laiturijärjestelyjen suunnittelun, kilpailutuksen ja rakentamisen. Suunnittelu- ja hankintaprosessiin sekä koekäyttöön arvioidaan kuluvan 18–22 kuukautta varsinaisesta hankepäätöksestä. Hankeryhmä tekee hankepäätösehdotuksen yhteydessä esityksen varsinaisen toteutusvaiheen rahoituksesta. Hankepäätös tuodaan erikseen päätettäväksi hallintosäännössä tarkoitettujen toimivaltarajojen mukaisesti.

Toimivalta

Hallintosäännön 8 luvun 1 §:n 3 momentin mukaan kaupunginhallituksen tehtävänä on päättää asioista, joita ei ole säädetty tai määrätty muulle kaupungin toimielimelle, viranhaltijalle tai luottamus henkilölle.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Maria Nelskylä, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 25251
maria.nelskyla(a)hel.fi
Saara Kanto, hankepäällikkö, puhelin: 310 20277
saara.kanto(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Tekninen esiselvitys Vientistrategit Oy
- 2 Selvitys Ramboll
- 3 Selvitys WSP
- 4 Selvityksen liitteet WSP

Oheismateriaali

- 1 Havainnekuva lauttayhteydestä ja Kruunusilta

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Tiedoksi

24.05.2021

Asia/7

Elinkeino-osasto
Talous- ja suunnitteluosasto
Kaupunkiympäristön toimiala
Helsingin kaupungin liikenneliikelaitos
Suomenlinnan Liikenne Oy
Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

24.05.2021

Asia/8

§ 396

Valtuutettu Alviina Alametsän toivomusponsi vanhan puuston ja kallioiden säilyttämisestä uusilla alueilla

HEL 2020-012231 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Reetta Vanhasen ehdotuksesta.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Suvi Rämö, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 32174
suvi.ramo(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus merkitsee tiedoksi selvityksen kaupunginvaltuuston 4.11.2020 hyväksymän toivomusponnen johdosta tehdyistä toimenpiteistä ja toimittaa selvityksen ponnen ehdottajalle sekä tiedoksi muille valtuutetuille.

Esittelijän perustelut

Käsitellessään 4.11.2020 valtuutettu Atte Kalevan aloitetta viherkertoimen käytön edistämisestä kaavaprosessissa kaupunginvaltuusto hyväksyi valtuutettu Alviina Alametsän toivomusponnen: "Valtuusto edellyttää selvitetävän mahdollisuutta nykyistä laajemmin säilyttää vanhaa puustoa ja kallioita uusien rakennusten ja alueiden lomassa tuomassa monipuolisuutta ja kerroksisuutta uusille alueille."

Olemassa olevan puuston ja kallioiden säilyttämisen mahdollistavia kaavamerkintöjä ja -määräyksiä hyödynnetään suunnitteluvaiheessa jo nykyisin huomioiden myös mahdollisuus kasvillisuuden uudistamiseen. Säilyttäminen tulee kuitenkin tutkia aina tilannekohtaisesti sekä kokonaisuus huomioiden, eikä yksiselitteistä ohjetta säilyttämisestä voida antaa. Suunnitteluvaiheessa tulee huomioida lopputilanteen lisäksi

myös rakentamisen aikaiset ja ympäristön muutoksesta johtuvat vaikutukset kasvuolosuhteisiin.

Olemassa olevan puuston ja kallioiden säilyttäminen on luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeää. Helsingissä on pitkä perinne säilyttää kalliota ja puustoa tonteilla silloin, kun se on mahdollista. Tästä hyviä esimerkkejä ovat 1930- ja 1950-luvun alueet. Tiivistyvän kaupunkirakenteen lomassa pientenkin viheralueiden tärkeys luonnon monimuotoisuuden kannalta on tunnistettu ja niillä on todettu olevan positiivisia terveysvaikutuksia myös niille, jotka eivät pääse kulkemaan kauempana sijaitseville viheralueille. Toisaalta esimerkiksi kallioiden säilyttämisellä voi olla vaikutuksia ympäristön esteettömyyteen ja turvallisuuteen sekä pihojen käytettävyyteen.

Vanhan puuston ja kallioiden säilyttäminen voidaan mahdollistaa suunnittelun aikana ja rakennusvaiheessa tehtävillä ratkaisuilla. Myös Helsingin kaupungin rakennusjärjestyksessä (Kvsto 2010, 31 §) linjataan, että maisemallisesti arvokkaat puut ja merkittävät luonnontilaiset tontinosat on suojattava työmaa-aikana huolellisesti. Säilymisen kannalta riski on suurimmillaan työmaavaiheessa ja esimerkiksi puuston työmaa-aikainen suojaus on hyvä huomioida jo asemakaavassa tai tontinvarausehdoissa. Suunnitteluvaiheessa otetaan huomioon paikan ominaispiirteet ja luonnonelementtien kaupunkikuvallinen tai maisemallinen merkitys.

Alueellisen viherkertoimen käytön mahdollisuuksia yhtenä puuston ja kallioiden säilyttämisen keinona tutkitaan parhaillaan. Viherkerroinmääräys ei kuitenkaan yksinään riitä, vaan olemassa olevan puuston ja kallioiden säilyttäminen vaatii lisämerkintöjä ja -määräyksiä esimerkiksi paikan ominaispiirteiden huomioimisen sekä luonnonelementtien kaupunkikuvallisen tai maisemallisen merkityksen osalta. Laajat korttelipihat mahdollistavat olemassa olevien luonnonelementtien säilyttämisen yksittäisiä tonttipihoja paremmin. Erityisesti tiiviissä korttelirakenteessa säilyttämisen haasteena ovat usein maanalaiset pysäköintiratkaisut, jotka edellyttävät kansipiharatkaisuja. Pysäköinnin sijoittaminen rakennusrunkojen alle edesauttaisi maavaraisten piharatkaisujen syntymistä, mutta on usein rakennusteknisesti ja kaavataloudellisesti haastavampaa.

Asiasta on saatu kaupunkiympäristölautakunnan lausunto. Vastaus on lausunnon mukainen.

Hallintosäännön 30 luvun 14 §:n mukaan kaupunginhallituksen on toimitettava ponnien ehdottajalle kirjallinen selvitys toivomusponnen johdosta tehdyistä toimenpiteistä viimeistään vuoden kuluttua ponnien hyväksymisestä.

24.05.2021

Asia/8

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Suvi Rämö, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 32174
suvi.ramo(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Ponnen ehdottaja

Otteen liitteet

Esitysteksti

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Tiedoksi

Kaupunginvaltuusto

Päätöshistoria

Kaupunkiympäristölautakunta 16.02.2021 § 79

HEL 2020-012231 T 00 00 03

Hankennumero 5264_191

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Olemassa olevan puuston ja kallioiden säilyttäminen on luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeää. Helsingissä on pitkä perinne säilyttää kalliota ja olevaa puustoa tonteilla silloin, kun se on mahdollista. Tästä hyviä esimerkkejä ovat 1930- ja 1950-luvun alueet. Tiivistyvän kaupunkirakenteen lomassa pientenkin viheralueiden tärkeys luonnon monimuotoisuuden kannalta on tunnistettu ja niillä on todettu olevan positiivisia terveysvaikutuksia myös niille, jotka eivät pääse kulkemaan kauempana sijaitseville viheralueille. Toisaalta esimerkiksi kallioiden säilyttämisellä voi olla vaikutuksia ympäristön esteettömyyteen ja turvallisuuteen sekä pihojen käytettävyyteen. Tiivistyvässä rakenteessa luonnonelementtien säilyttäminen tulee tutkia tapauskohtaisesti ja kokonaisuus huomioiden osana muuta kaupunkirakennetta.

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

Vanhan puuston ja kallioiden säilyttäminen voidaan mahdollistaa suunnittelun aikana ja rakennusvaiheessa tehtävillä ratkaisulla. Säilymisen kannalta riski on suurimmillaan työmaavaiheessa ja esimerkiksi puuston työmaa-aikainen suojaus on hyvä huomioida jo asemakaavassa tai tontinvarausehdoissa. Myös Helsingin kaupungin rakennusjärjestyksessä (Kvsto 2010, 31 §) linjataan, että maisemallisesti arvokkaat puut ja merkittävät luonnontilaiset tontinosat on suojattava työmaa-aikana huolellisesti.

Suunnitteluvaiheessa kasvillisuuden ja kallioalueiden säilyttämiseen voidaan ohjata kaavamerkinnoilla ja -määräyksillä huomioiden myös mahdollisuus kasvillisuuden uudistamiseen. Alueellisen viherkertoimen käytön mahdollisuuksia tutkitaan parhaillaan. Viherkerroinmääräys ei kuitenkaan yksinään riitä, vaan olemassa olevan puuston ja kallioiden säilyttäminen vaatii lisämerkintöjä ja -määräyksiä esimerkiksi paikan ominaispiirteiden huomioimisen sekä luonnonelementtien kaupunkivallisen tai maisemallisen merkityksen osalta. Suunnitteluratkaisuiden osalta laajat korttelipihat mahdollistavat olemassa olevien luonnonelementtien säilyttämisen yksittäisiä tonttipihoja paremmin. Erityisesti tiiviissä korttelirakenteessa säilyttämisen haasteena ovat usein maanlaiset pysäköintiratkaisut, jotka edellyttävät kansipiharatkaisuja. Pysäköinnin sijoittaminen rakennusrunkojen alle edesauttaisi maavaraisten piharatkaisujen syntymistä, mutta on usein rakennusteknisesti ja kaavataloudellisesti haastavampaa.

Säilyttämisen mahdollistavia merkintöjä ja määräyksiä hyödynnetään suunnittelussa jo nykyisin. Olemassa olevan puuston ja kallioiden säilyttäminen tulee kuitenkin aina tutkia tilannekohtaisesti sekä kokonaisuus huomioiden, ja suunnitteluvaiheessa tulee huomioida lopputilanteen lisäksi myös rakentamisen aikaiset ja ympäristön muutoksesta johtuvat vaikutukset kasvuolosuhteisiin. Mahdollinen säilyttäminen tulee tutkia aina tapauskohtaisesti, eikä yksiselitteistä ohjetta säilyttämisestä voida antaa.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

Lisätiedot

Susa Eräranta, tiimipäällikkö, puhelin: 310 32057
susa.eraranta(a)hel.fi
Aino Leskinen, maisema-arkkitehti, puhelin: 310 20825
aino.leskinen(a)hel.fi

§ 397

Selvitys sosiaali- ja potilasasiamiesten toiminnasta vuodelta 2020

HEL 2021-002836 T 05 00 02

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Veronika Honkasalon ehdotuksesta.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Sosiaali- ja potilasasiamiesten selvitys 2020
- 2 Lausunto, Helsingin vanhusneuvosto, 23.4.2021
- 3 Lausunto 27.4.2021, Vammaisneuvosto

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus merkitsee tiedoksi liitteenä 1 olevan selvityksen sosiaali- ja potilasasiamiesten toiminnasta vuodelta 2020.

Esittelijän perustelut

Sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista annetun lain (812/2000) 24 §:n mukaan kunnan on nimettävä sosiaaliasiamies. Sosiaaliasiamiehen tehtävänä on neuvomisen ja avustamisen lisäksi asiakkaan oikeuksista tiedottaminen ja niiden edistäminen. Sosiaaliasiamies antaa kunnanhallitukselle vuosittain selvityksen sosiaalihuollon asiakkaan oikeuksien ja aseman kehityksestä.

Potilaan asemasta ja oikeuksista annetun lain (785/1992) 11 §:n mukaan terveydenhuollon toimintayksikölle on nimettävä potilasasiamies. Potilasasiamiehen tehtävänä on neuvomisen ja avustamisen lisäksi potilaan oikeuksista tiedottaminen ja niiden edistäminen.

Helsingissä sosiaali- ja potilasasiamiestehtävät on yhdistetty vuonna 2017. Vuoden 2020 lopussa asiamiehiä oli kaksi. Liitteenä 1 oleva selvitys vuoden 2020 asiamiestoiminnasta ja sen johdosta pyydetty päätöshistoriaan sisältyvä sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunto käsittelevät asiamiehille tulleiden yhteydenottojen määriä ja aiheita sekä havaintoja palvelujen toimivuudesta. Lautakunta on lisäksi kiinnittänyt huomiota asiamiestoiminnan voimavarojen turvaamiseen.

Yhteydenottojen määrä ja syyt

Vuonna 2020 Helsingin sosiaali- ja potilasasiamiehiin otettiin yhteyttä 1 812 kertaa. Vuonna 2019 yhteydenottoja oli 2 121. Yhteyttä otettiin eniten puhelimitse. Valtaosa yhteydenotoista tapahtui suomen kielellä, ruotsinkielisiä yhteydenottoja oli kaksi prosenttia ja muun kielisiä yksi prosentti.

Asiamiehiin otettiin edellisvuosien tapaan yhteyttä tyytymättöminä hoitoon, palveluun ja kohteluun sekä muistutusneuvonnan tarpeen vuoksi.

Koronapandemiaan liittyviä yhteydenottoja oli melko vähän. Eniten kysyttiin rajoituksista ja niiden laillisuudesta. Yhteydenotoissa ilmaistiin huoli potilaiden ja asiakkaiden altistumisriskistä sekä suojautumiskeinojen tehokkuudesta.

Toiminnan ja palvelujen kehittäminen

Toiminnan kehittämisessä ja palvelujen uudistamisessa tulee hyödyntää eri lähteistä saatavaa tietoa asiakaskokemuksesta ja palvelujärjestelmän ongelmakohtista. Toimintatapoja ja ohjeistuksia on tarpeen arvioida perusoikeuksien ja asiakaslähtöisyyden näkökulmasta.

Sosiaali- ja terveyslautakunta, vanhusneuvosto ja vammaisneuvosto (liitteet 2 ja 3) ovat niiltä pyydytyissä lausunnoissa kiinnittäneet runsaasti huomiota palvelujen toimivuuteen ja pitkäaikaisiin ongelmiin. Epäkohtien korjaamisessa ja kehittämistoimien kohdentamisessa on hyödynnettävä asiamiesten selvitykseen ja lausuntoihin kirjattua rakentavaa palautetta.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Liitteet

1 Sosiaali- ja potilasasiamiesten selvitys 2020

24.05.2021

Asia/9

- 2 Lausunto, Helsingin vanhusneuvosto, 23.4.2021
3 Lausunto 27.4.2021, Vammaisneuvosto

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote	Otteen liitteet
Vanhusneuvosto	Esitysteksti Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano
Vammaisneuvosto	Esitysteksti Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Tiedoksi

Sosiaali- ja terveyslautakunta
Sosiaali- ja potilasasiamiehet

Päätöshistoria

Sosiaali- ja terveyslautakunta 30.03.2021 § 68

HEL 2021-002836 T 05 00 02

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon sosiaali- ja potilasasiamiesten selvityksestä vuodelta 2020:

"Sosiaali- ja potilasasiamiesten tehtävistä säädetään laissa potilaan asemasta ja oikeuksista (785/1992) sekä laissa sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista (812/2000). Helsingissä sosiaali- ja potilasasiamiesten tehtävät on yhdistetty vuonna 2017.

Sosiaaliasiamiehen lakisääteisenä tehtävänä on seurata sosiaalihuollon asiakkaan aseman ja oikeuksien kehittymistä kunnassa ja antaa siitä vuosittain selvitys kaupunginhallitukselle. Potilasasiamiehellä ei ole vastaavaa veloitetta. Helsingissä nämä tehtävät ovat yhdistetty. Vuodesta 2018 alkaen asiamiestoiminnasta on annettu yhteinen sosiaali- ja terveydenhuollon palveluja koskeva selvitys.

Sosiaali- ja potilasasiamiesten selvityksessä (liite 1) tarkastellaan asiamiehille tulleiden yhteydenottojen määriä ja aiheita sekä tuodaan

esiin havaintoja palvelujen toimivuudesta. Lisäksi selvitykseen sisältyy tietoa sosiaali- ja terveystoimeen tulleista muistutuksista ja kanteluista.

Selvityksessä nostetaan esiin kehittämisehdotuksia, joihin tulee kiinnittää enemmän huomiota. Selvitys on myös yksi tapa saada asiakkaiden ääntä ja kokemuksia palveluista näkyväksi.

Yhteydenottojen määrä ja syyt

Sosiaali- ja potilasasiamiehiin ottaa yhteyttä pieni osa palveluja saaneista henkilöistä. Sosiaali- ja potilasasiamiehiin ollaan yhteydessä tilanteissa, joissa on tyytymättömyyttä palveluihin tai tarvetta tiedolle asiakkaan ja potilaan oikeuksista sosiaali- ja terveydenhuollossa.

Helsingin sosiaali- ja potilasasiamiehiin otettiin vuonna 2020 yhteyttä 1 812 kertaa. Vuonna 2019 yhteydenottoja oli 2 121. Suurin osa yhteydenotoista tapahtui puhelimitse (74 %), loput sähköpostitse. Koronapandemian takia yhteydenotot hoidettiin maaliskuusta lähtien pääasiassa etäyhteyksin. Valtaosa yhteydenotoista tapahtui suomen kielellä, ruotsinkielisiä yhteydenottoja oli kaksi prosenttia ja muun kielisiä yksi prosentti.

Yhteydenottojen syyt pysyivät samankaltaisina edellisvuosiin verrattuna koronapandemiasta huolimatta.

Koronapandemia haastoi sosiaali- ja terveystoimen valmiuden ja resurssien riittävyyden. Sosiaali- ja potilasasiamiehiin otettiin koronapandemiasta kohtuullisen vähän yhteyttä. Eniten kysyttiin tehdyistä rajoituksista ja niiden laillisuudesta. Toisaalta yhteydenotoissa ilmaistiin huoli potilaiden ja asiakkaiden altistumisriskistä sekä suojautumiskeinojen tehokkuudesta.

Sosiaali- ja terveyslautakunta pitää ongelmallisena, että sosiaali- ja potilasasiamiehen tehtävien hoidossa resurssit ovat supistuneet nopeasti ja runsaasti. Lautakunta esittää, että jatkossa riittävät voimavarat turvataan.

Lapsiperheiden ja nuorten palveluja koskevat yhteydenotot

Lapsia ja perheitä koskevien yhteydenottojen yleisimmät syyt olivat tyytymättömyys palveluun, hoitoon pääsyyn, sosiaalipalveluiden neuvontaan sekä tietosuoja-asioihin.

Nuoria koskevissa yhteydenotoissa aiheina olivat tyytymättömyys hoitoon tai hoitotulokseen, muistutusmenettely sekä palveluun pääsy. Myös nuorten mielenterveyspalveluihin liittyvät yhteydenotot koskivat hoitoon pääsyä ja riittävää hoitoa. Psykoterapiaan pääsyn koettiin kestävän liian kauan.

24.05.2021

Asia/9

Lastensuojelupalvelujen yhteydenotoissa vanhempien väliset huolto- ja tapaamisriidat nousivat esille. Lastensuojelun osalta koettiin tyytymättömyyttä siitä, että työntekijät vaihtuivat usein.

Vammaisten palveluissa puhututtivat erityisesti kehitysvammaisten lasten hoitoon sekä täysi-ikäisten kehitysvammaisten asumispalvelun laatuun ja henkilökunnan ammattitaitoon liittyvät asiat.

Työikäisten palveluja koskevat yhteydenotot

Terveysasemapalveluissa tyytymättömyyttä aiheutti lääkärin vastaanotolle pääsy sekä hoidon tarpeen arvioinnin haasteet. Psykiatria- ja päihdepalveluissa puhututti potilaan oikeudet ja lääkäreiden vaihtuminen. Helsingin sairaalan potilaat ottivat useimmiten yhteyttä asiamiehiin kohteluun ja kotiutukseen liittyvistä asioista.

Kotihoitoon liittyvissä yhteydenotoissa syinä olivat useimmiten tyytymättömyys henkilökunnan osaamiseen, vaihtuvuuteen, kiireeseen ja asiakkaiden kohteluun.

Aikuissosiaalityön asiakkaat ottivat yhteyttä täydentävän toimeentulotuen kielteisistä päätöksistä ja työntekijöiden vuorovaikutustaidoista.

Ikääntyneiden palveluja koskevat yhteydenotot

Ikääntyneiden palveluissa yhteydenottajana oli usein asiakkaan läheinen tai työntekijä. Huolena oli asiakkaan hoitoon ja huolenpitoon liittyvät asiat.

Helsingin sairaalaa koskevissa yhteydenotoissa korostuivat tyytymättömyys hoidon tai kuntoutuksen laatuun, lääkitykseen tai henkilökunnan käytökseen.

Terveysasemapalveluissa ja ikääntyneiden kotihoidossa yhteydenotot koskivat samoja asioita kuin työikäisillä. Kotihoidossa huolta herätti etäyhteyksien kautta toteutettavan kotihoidon haasteet, vaikka samaan aikaan asiassa nähtiin myös positiivisia puolia, kuten koronaturvallisuus ja asioiden helppous. Terveysasemapalveluissa henkilökunnan tavoitettavuus, takaisinsoittojärjestelmä ja sähköinen asiointi koettiin hankalaksi.

Turvallisuuspoikkeamailmoitukset, muistutukset ja kantelut

Sosiaali- ja terveystoimelle osoitettiin vuonna 2020 yhteensä 935 muistutusta, kantelua tai viranomaisten selvityspyyntöä. Vastaava määrä vuonna 2019 oli 830.

Muistutusten ja kanteluiden määrät ovat edelleen kasvussa, kuten on ollut edellisinäkin vuosina. Sosiaali- ja potilasasiames kehottaa asiakasta pääsääntöisesti ennen muistutuksen tekoa selvittämään asiaa hoitavan tahon kanssa. Useimmiten tilanteeseen löytyy ratkaisu tai yhteisymmärrys paikallisen selvittelyn kautta.

Palvelujen kehittäminen

COVID-19-pandemiolla on ollut merkittäviä vaikutuksia sosiaali- ja terveystoimialan palveluihin. Tänä vuonna keskitytään akuutin pandemian hoitoon, syntyneen hoito- ja palveluvajeen purkamiseen ja koronapandemian palautusohjelman toteuttamiseen. Palautumisohjelman tavoitteena on parantaa palvelujen saatavuutta ja saavutettavuutta muun muassa terveystaseman lisäpalveluhankinnalla, lisäämällä palvelusetelin käyttöä, laajentamalla mahdollisuuksien mukaan palvelujen aukio-oloaikoja sekä kehittämällä neuvontapalveluja ja asiakasohjausta.

Palvelujen saatavuutta parannetaan myös lisäämällä digitaalisia palveluja vastaanotto toiminnan rinnalle, muun muassa laajentamalla chat-palveluja, etälääkäri- ja etävastaanotto toimintaa sekä itse- ja omahoidon palveluja.

Uuden asiakas- ja potilastietojärjestelmä Apotin onnistunut käyttöönotto vuonna 2021 on yksi keskeinen toimialan tavoite. Uusi järjestelmä parantaa osaltaan tietojen välittämistä palvelujen ja hoidon antajien välillä ja lisää ja helpottaa asiakkaiden sähköisen asioinnin mahdollisuuksia Maisa-asiakasportaalien käyttöönoton myötä.

Helsingissä jatketaan osana kansallista sote-uudistushanketta palvelujen määrätietoista ja pitkäjänteistä kehittämistä. Hankkeeseen sisältyy useita kehittämistoimenpiteitä, jotka ovat olleet käynnissä Helsingissä usean vuoden ajan. Tarkoituksena on tukea olemassa olevien toimintamallien (terveys- ja hyvinvointikeskus, perhekeskus ja senioripalvelut) kehittämistä sekä vahvistaa palvelujen integraatiota.

Vuonna 2020 lisättiin henkilöstöä muun muassa neuvola- ja perhetyöhön sekä koulu- ja opiskelijaterveydenhuoltoon sosioekonomisesti heikoimmille alueille, jotta lapsiperheille pystytään tarjoamaan mahdollisimman varhaisessa vaiheessa apua ja tukea.

Sosiaali- ja terveystoimiala valmisteli lasten ja nuorten mielenterveyspalveluketjuja yhdessä kasvatuksen ja koulutuksen toimialan, nuorisopalvelujen ja HUSin kanssa. Kaupungilla otettiin käyttöön niin sanottu lasten, nuorten ja perheiden matalan kynnyksen toimintamalli kouluisissa. Toimialalla myös avattiin toisen matalan kynnyksen mielenterveyspalvelua tarjoava Mieppi-palvelupiste yli 13-vuotiaille ja nuorisotaseman

24.05.2021

Asia/9

resursseja vahvistettiin. Lisäksi lyhytterapiassa otettiin käyttöön palveluseteli.

Vuonna 2020 valmisteltiin myös lastensuojelun tehostetun perhetyön sosiaaliohjaajien, psykiatrian sairaanhoitajien ja nuoriso-ohjaajien yhteinen toimintamalli. Uusi tiimi työskentelee jalkautumalla lapsen tai nuoren kehitysympäristöön.

Sosiaali- ja terveystoimialalla hyödynnetään palvelujen kehittämisessä ja uudistamisessa monipuolisesti eri lähteistä saatavaa tietoa asiakaskokemuksesta ja palvelujärjestelmän toimivuudesta. Keskeistä on varmistaa osaava, pysyvä ja riittävä henkilöstö."

Käsittely

30.03.2021 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Sosiaali- ja potilasasiamies Sari Herlevi oli kutsuttuna asiantuntijana läsnä kokouksessa tämän asian käsittelyssä.

Asiassa tehtiin seuraava vastaehdotus:

Vastaehdotus 1:

Jäsen Tapio Bergholm: Sosiaali- ja terveyslautakunta pitää ongelmallisenä, että sosiaali- ja potilasasiamiehen tehtävien hoidossa resurssit ovat supistuneet nopeasti ja runsaasti. Lautakunta esittää, että jatkossa riittävät voimavarat turvataan.

Kannattaja: jäsen Karita Toijonen

Sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunto syntyi seuraavan äänestyksen tuloksena:

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Vastaehdotus 1 (jäsen Tapio Bergholm)

Jaa-äännet: 6

Mukhtar Abib, Leo Bergman, Cecilia Ehrnrooth, Sami Heistaro, Maritta Hyvärinen, Sanna Vesikansa

Ei-äännet: 7

Katju Aro, Tapio Bergholm, Sandra Hagman, Kati Juva, Touko Niinimäki, Alekski Niskanen, Karita Toijonen

Tyhjä: 0

Poissa: 0

24.05.2021

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi jäsen Tapio Bergholmin vastaehdotuksen äänin 7 - 6.

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi asiasta hyväksytyin vastaehdotuksen osalta esittelijän ehdotuksesta poikkeavan lausunnon.

16.03.2021 Pöydälle

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Ulla Tyyskä, yksikön päällikkö, puhelin: 310 42210
ulla.tyyska(a)hel.fi

Sari Herlevi, sosiaali- ja potilasasiamies, puhelin: 310 43355
sari.herlevi(a)hel.fi

§ 398

Lausunto tarkastuslautakunnalle vuoden 2020 arviointikertomuksesta

HEL 2020-006250 T 00 03 00

Päätös

Kaupunginhallitus päätti antaa tarkastuslautakunnalle vuoden 2020 arviointikertomuksen suosituksista seuraavan lausunnon:

Tilintarkastuksen johdosta annettujen suositusten seuranta

Arviointikertomuksen mukaan tilintarkastaja on raportoinut tarkastuslautakunnalle vuosien 2018–2019 tarkastuksissa toistuvasti esille nousseista talouden ja hallinnon hoidossa havaituista puutteista. Annetuista suosituksista hyötyvät myös ne, jotka eivät ole olleet tarkastuksen kohteena.

Arviointikertomuksessa todetaan, että

kaupunginhallituksen tulee

- varmistaa, että tilivelvolliset ryhtyvät viivyttämättä tilintarkastajan antamien suositusten mukaisesti toimenpiteisiin havaittujen epäkohtien poistamiseksi.

Kaupunginhallitus yhtyy tarkastuslautakunnan näkemykseen ja kehottaa tilivelvollisia ryhtymään viivyttämättä tilintarkastajan antamien suositusten mukaisesti toimenpiteisiin.

Kaupunginhallitus toteaa, että kaupungin sisäisen tarkastuksen kriittisten toimenpidesuositusten osalta on otettu käyttöön menettely, jossa kesken olevien toimenpiteiden edistymistä seurataan ja niistä raportoidaan kaupungin johdolle kuukausittain. Kaupunginhallitus kehottaa kaupunginkansliaa selvittämään, soveltuuko vastaava menettely myös tilintarkastajien antamien suositusten seurantaan.

Sitovien toiminnan tavoitteiden arviointi 2020

Tarkastuslautakunta on esittänyt oman arvionsa siitä, ovatko talousarviossa asetetut sitovat toiminnan tavoitteet ja niiden toteutumista kuvaavat mittarit toteutuneet. Tarkastuslautakunta arvioi, että kahden tilinpäätösraportoinnin mukaan toteutuneen tavoitteen toteutumiseen ei voitu ottaa kantaa, ja että kahden liikelaitoksen tavoiteasetannassa on kehitettävää.

Arviointikertomuksessa todetaan, että

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alv.nro

F102012566

Palvelukeskus Helsingin tulee

- selkeyttää sitovien toiminnan tavoitteiden esittämistapaa siten, että se on yhdenmukainen talousarviossa ja tilinpäätöksessä sekä talousarvion eri kohdissa.

kaupunkiympäristön toimialan tulee

- selkeyttää talousarviossa asiakaspalautteen vastaamisen tavoiteajan mittaria, jotta sen toteutumisen tulkinta on yksiselitteinen.

pelastuslaitoksen tulee

- selkeyttää talousarviossa sairauspoissaolojen ja VATU-menettelyiden toteutumisen mittareita siten, että niille asetetaan tavoitetasot.

Kaupunginhallitus toteaa, että talousarvion valmisteluohjeita tarkennetaan. Toimialojen ja liikelaitosten tulee laatia sitovat toiminnan tavoitteet ja niille asetetut mittarit huolellisesti talousarvion valmisteluohjeita noudattaen. Kaupunginkanslian talous- ja suunnitteluosaston tulee huolehtia kaupunginvaltuustolle esitettävää talousarvioehdotusta valmistellessaan, että asetetut tavoitteet ja niiden mittarit ovat talousarvion valmisteluohjeiden mukaiset. Tarvittaessa tavoitteita ja niiden mittareita tulee tarkistaa yhdessä toimialojen ja liikelaitosten kanssa.

Talouden tunnuslukujen kehitys

Kaupungin talous on arviointikertomuksen mukaan vakaalla pohjalla. Vuonna 2020 tulorahoitus pysyi korkeana valtion maksamien kertaluonteisten koronakompensaatioiden ansiosta.

Arviointikertomuksessa todetaan, että

kaupunginhallituksen tulee

- varautua kasvaviin kustannuksiin, jotka johtuvat koronapandemian aiheuttamasta hoito- ja palveluvelasta sekä oppimisvajeesta.

Kaupunginhallitus toteaa, että talousarvion noudattamisohjeiden mukaisesti koronasta aiheutuvia kustannuksia seurataan lautakunnissa talouden ja toiminnan seurannan yhteydessä. Koronaviruksen aiheuttaman poikkeustilan vaikutuksia seurataan ja ennakoidaan tehostetusti, jotta menojen kasvu ja mahdollinen verotulojen kasvun hidastuminen voidaan ottaa mahdollisimman hyvin huomioon kaupungin taloudenpidossa. Hoito- ja palveluvelasta sekä oppimisvajeesta aiheutuvat kustannukset koskevat kaikkia kuntia ja valtio tulee saada jatkossakin osallistumaan niiden rahoittamiseen.

Olympiastadionin perusparannus- ja uudistamishanke

Olympiastadionin rakennushankkeen rahoittajina ovat toimineet Helsingin kaupunki ja Suomen valtio ja hanketta on valvonut opetus- ja kulttuuriministeriön asettama ohjausryhmä. Hankkeen alkuperäinen kustannusarvio on ylittynyt merkittävästi. Eniten kustannuksia on nostanut lisä- ja muutostöiden suuri määrä.

Arviointikertomuksessa todetaan, että

kaupunginhallituksen tulee

- varmistaa, että yhteisrahoitteisissa hankkeissa hankkeen ohjauksesta, valvonnasta ja niiden toteuttamiseen liittyvästä toimivallasta sekä varautumisesta kustannustason muutokseen sovitaan yksityiskohtaisesti ennen kuin hankkeen enimmäishinnasta päätetään.

kaupunkiympäristön toimialan tulee

- varmistaa, että kaupunginvaltuuston päätettäväksi tuotavien hankkeiden toteutussuunnitelmat ovat riittävän pitkälle vietyjä ja korkealaatuisia ja että niistä laaditaan mahdollisimman luotettava kustannusarvio. Lisäksi on varmistettava urakoitsijan sitoutuminen hankkeen kustannustehokkaaseen toteuttamiseen.

Kaupunginhallitus toteaa, että epävarmuus hankkeiden kustannusarvioissa pysymisessä ei ole lähtökohtaisesti vain yhteisrahoitteisten hankkeiden ongelma. Kyse on ennen kaikkea hankkeen tavoitteiden asettamisesta, tavoitteiden sitovuudesta ja mahdollisuuksista tarkistaa hankkeelle asetettuja tavoitteita, mikäli hankkeen sitoutuvat kustannukset alkavat merkittävästi poiketa enimmäishinnan pohjana olevasta kustannusarviosta.

Kaupunginhallitus toteaa, että valtio on uudemmissa yhteisrahoitteisissa hankkeissa edellyttänyt hankepäätöstä ennen hankkeiden valtion rahoitusosuuden varaamista ja samalla rajoittanut valtion rahoitusosuuden enintään suunnitelman mukaisen kustannusarvion tasoon ja edellyttänyt, että rahoitukseen liittyvät yksityiskohdat sovitaan erikseen.

Kaupunginhallitus katsoo, että tulevissa yhteisrahoitteisissa hankkeissa tulee kaupungin tavoitteena olla ensisijaisesti se, että rahoitusosuudet säilyvät alkuperäisen hankepäätöksen mukaisina hankkeen loppuun asti. Lisäksi kaupunginhallitus katsoo, että jatkossa hankkeille perustettaville ohjausryhmille tulee antaa riittävä toimivalta hankkeiden tavoitteiden uudelleen tarkastelemiselle, mikäli hankkeiden rahoituksellisissa edellytyksissä tapahtuu merkittävä muutos enimmäishinnan päätöksentekohetkeen verrattuna. Tarvittaessa hankkeiden muuttuneet kustan-

nusarviot tai kustannusarviossa pysymiseksi tehtävät tavoitteiden muutokset tulee saattaa kaupungin hallintosäännön mukaisesti päätettäväksi, ennen kuin kaupunkia koskevia sitoumuksia kolmansille osapuolille annetaan.

Kaupunginhallitus toteaa lopuksi, että tarkastuslautakunnan esitys edellyttää etenkin suurten hankkeiden käsittely- ja päätösprosessin kehittämistä kohti kaksivaiheista päätöksentekoa. Ensimmäisen vaiheen päätöksessä päätettäisiin hankkeen sitovista tavoitteista ja toteutukseen tähtäävän suunnittelun käynnistämisestä. Hankkeen toteutus päätös tehtäisiin vasta pidemmälle vietyjen suunnitelmien perusteella, jolloin samassa yhteydessä olisi mahdollista päättää yksityiskohtaisemmin hankkeen ohjauksesta, valvonnasta ja niihin liittyvästä mahdollisesta erillistoimivallasta sekä varautumisesta kustannustason muutokseen. Samalla päätettäisiin hankkeen enimmäishinta. Kaksivaiheinen päätöksenteko sisältyy valmisteilla oleviin tilahankkeiden käsittelyohjeisiin.

Asuinalueiden eriytymisen ehkäisy

Alueiden välisen eriytymisen hillitseminen on keskeisellä sijalla Kaupunkistrategiassa 2017–2021. Arviointikertomuksen mukaan Helsinki ei ole toteuttanut riittävästi maankäytön ja asuntopolitiikan toimenpiteitä asuinalueiden eriytymisen ehkäisemiseksi, sillä alueiden eriytyminen ei ole vähentynyt.

Arviointikertomuksessa todetaan, että

kaupunginkanslian ja kaupunkiympäristön toimialan tulee

- kokeilla merkittävimpiin ARA-vuokrakeskittyymiin kuuluvien yksittäisten talojen muuttamista asumisoikeustaloiksi ja valtion korkotuen päätyttyä harkita yksittäisten talojen peruskorjaamista omistustaloiksi, jotta asuntojen hallintamuotojakauma vastaisi asumisen ja maankäytön toteutusohjelman tavoitteita kaikilla alueilla.
- hyödyntää raidehankkeiden myötä parantuvaa alueiden saavutettavuutta täydennysrakentamalla ja palveluita kehittämällä.

kaupunkiympäristön toimialan tulee

- määritellä selkeät vastuut ja menettelytavat lähijunaliikenteen asemanseutujen ja ostoskeskusten yhteiselle hallinnoinnille varsinkin tilanteissa, joissa eri tahojen omistus hankaloittaa kehittämistä.

Kaupunginhallitus toteaa, että Kaupunki uudistus -toimintamalli on osa kaupunginvaltuuston hyväksymää Asumisen ja siihen liittyvää maankäytön toteutusohjelmaa 2020. Kaupunki uudistus on uusi työkalu alu-

eellisen eriytymisen ehkäisemiseksi ja vetovoiman kasvattamiseksi. Sen kohdealueiksi on valittu Malminkartano-Kannelmäki, Malmi ja Mellunkylä. Tarkoitus on kohentaa asuinalueiden viihtyisyyttä ja houkuttelevuutta kokonaisvaltaisesti eri toimialojen toimesta sekä mahdollistaa laadukas täydennysrakentaminen. Kaupunkiuudistusalueet on valittu osaksi ympäristöministeriön koordinoimaa Lähiöohjelmaa 2020-2022. Lähiöohjelman aikana Helsinki panostaa 9 miljoonaa euroa kaupunkiuudistusalueiden ympäristön suunnitteluun ja kehittämiseen.

Tehokkainta eriytymisen ehkäisemisessä on tehdä monenlaisia toimenpiteitä riittävän isolla volyyymilla, kuten Myllypurossa on tehty. Paikallisen asuntokannan hallintamuotojakauman tasapainottaminen muuttamalla yksittäisiä ARA-vuokrataloja asumisoikeustaloiksi tai omistustaloiksi vaatii monia toimenpiteitä ja monia näkökulmia. Mikäli arvioidaan, että jossakin yksittäisessä kohteessa tilanne vaatii talokohtaisia toimenpiteitä, todennäköisesti tällainen muutos on tarkoituksenmukaisinta tehdä peruskorjauksen yhteydessä. Etnistä segregatiota lisäävä vieraskielisen väestön pistemäinen keskittyminen on ollut viime vuosina voimakkaampaa muussa kuin ARA-vuokrakannassa. Tehokkaampaa ja nopeampaa on lisätä alueilta puuttuvia hallintamuotoja uudisrakentamisen keinoin, jolloin vastataan myös kaupungin korkeisiin asuntotuotantotavoitteisiin.

Kaupunginhallitus toteaa, että kaupunkiympäristön toimialan ja kaupunginkanslian tulee arvioida yhteistyössä säännöllisesti raidehankkeiden ympäriltä löytyvä asuntorakentamisen potentiaali sekä huolehtia rakentamiskelpoisuudesta ja etenemisestä synkronissa liikennehankkeiden suhteen. Kokonaisuutta seurataan aluerakentamisen johtoryhmän ja liikennehankkeiden ohjausryhmän toiminnassa.

Kaupunginhallitus pitää lähiliikenteen juna-asemien kehittämistä tärkeänä ja toteaa, että Helsingin lähijuna-asemien mahdollista omistajuuden muutosta mm. tarvittavien investointien ja saavutettavien hyötyjen osalta selvitetään tarkemmin.

Positiivisen diskriminaation määrärahan vaikutukset peruskouluissa

Peruskouluille on jaettu positiivisen diskriminaation määrärahaa vuodesta 1999 alkaen. Määrärahan osuus on noin prosentti perusopetuksen koko budjettirahoituksesta ja sen jakoperusteita on päivitetty muuttaman vuoden välein. Myönteisen erityiskohtelun määrärahoilla toteutettuja toimenpiteitä pidetään vaikuttavina ja niiden koetaan vähentävän lasten ja nuorten koulunkäyntiin liittyviä alueellisia eroja.

Arviointikertomuksessa todetaan, että

kasvatuksen ja koulutuksen toimialan tulee

- jatkaa positiivisen diskriminaation määrärahojen jakamista myös perusopetusalueille.

Kaupunginhallitus toteaa, että toimialan tulee pyrkiä systemaattiseen, pitkäjänteiseen ja ennakoitavaan taloussuunnitteluun, kehittää määrärahojen jakoperusteita tarvittaessa ja pyrkiä kohdentamaan myös positiivisen diskriminaation määrärahat niin, että niillä saavutetaan asetettujen tavoitteiden kannalta vaikuttavin lopputulos.

Mukana-ohjelma ja Me-koulukehittäminen syrjäytymisen ehkäisemiseksi peruskouluissa

Mukana-ohjelma on eriarvoisuuden vähentämisen sekä lasten ja nuorten syrjäytymisen ehkäisyn kaupunkistrategiahanke vuosina 2017–2021. Ohjelmaan kuuluvan Me-hankkeen tarkoituksena on tuottaa kokonaisvaltaisen huolenpidon malli, jossa ovat mukana oppilas, hänen vanhempansa, lähipiiri ja koko kouluyhteisö. Peruskouluissa on edistetty Mukana-ohjelman ja Me-koulukehittämisen mukaisia toimenpiteitä, joista on myös hyviä tuloksia.

Arviointikertomuksessa todetaan, että

kasvatuksen ja koulutuksen toimialan tulee

- osoittaa pysyvä resurssi peruskouluille lasten ja nuorten eriarvoisuuden ja syrjäytymisen ehkäisemiseksi tehtävään työhön niillä alueilla, joilla huono-osaisuutta esiintyy keskimääräistä enemmän. Resurssi mahdollistaa sen, että kouluissa voidaan jatkaa tai käynnistää Me-koulukehittämisessä ja kouluvalmentajamallissa luotuja hyväksi koettuja toimintamalleja.

Kaupunginhallitus toteaa, että kasvatuksen ja koulutuksen toimialan tulee toimialalle osoitettuja määrärahoja kohdentaessaan ottaa huomioon kaupunkistrategian tavoitteet. Hyväksi havaitut hankkeet ja pilotit tulee saattaa osaksi normaalia toimintaa. Hankkeina käynnistynyttä toimintaa vakinaistettaessa on arvioitava eri hankkeiden kehittämistoimenpiteillä saavutetut, todennetut myönteiset tulokset, varmistettava, että vakinaistettava toiminta ei ole päällekkäistä muun toiminnan kanssa, ja että se tukee muun toiminnan kehittämistä tuottavuutta parantavasti.

Päihteiden käyttäjien palvelut

Päihdepalveluissa on kehitetty kaupunkistrategian tavoitteiden mukaisesti sekä haittoja vähentäviä, että hoidollisia palveluita. Haittoja vähentäviä palveluita on kehitetty erityisesti Sympis-päiväkeskuksissa ja hoidollisia palveluita päihdepoliklinikoilla ja nuorisoasemalla. Palvelui-

24.05.2021

Asia/10

hin pääsyn kynnystä on madallettu. Koronapandemia on osin lykännyt vuodelle 2020 suunniteltua hoitojen ja toiminnan kehittämistyötä.

Arviointikertomuksessa todetaan, että

sosiaali- ja terveystoimialan tulee

- varmistaa, että kaupunkilaisilla ja päihdepalvelujen asiakkaila sekä yhteistyökumppaneilla on saatavilla riittävät ja ajantasaiset tiedot päihdepalveluista, päihdehoitopaikoista yhteystietoineen sekä päihdeiden käyttäjien hoitopoluista.
- lisätä päihdepalvelujen yhteistyötä lastensuojelun palvelujen kanssa.
- kehittää päihdepoliklinikoiden ja nuorisoaseman potilaiden motivointia hoitoon sitoutumisessa.

Kaupunginhallitus toteaa, että toimialalla on tehostettu päihdepalveluihin liittyvää tiedotusta ja otettu käyttöön uusia viestintäkanavia mm. jalkautuvassa työssä ja sosiaalisessa mediassa. Sosiaali- ja terveystoimialan internet-sivuja uudistetaan käyttäjäystävällisemmiksi.

Kaupunginhallitus toteaa, että päihdepalvelut tekee tiivistä yhteistyötä lastensuojelun kanssa ja sitä kehitetään edelleen. Matalan kynnyksen palveluja on lisätty ja nuorisoasematoimintaa laajennetaan.

Kaupunginhallitus toteaa, että psykiatria- ja päihdepalvelujen asiakkaiden ja potilaiden sitoutumista hoitoon turvataan toipumisorientaation mukaisella toimintatavalla. Lisäksi panostetaan työntekijöiden koulutukseen ja työnohjaukseen sekä uusitaan työohjeita.

Lastensuojelun sijaishuollon riittävyys

Arviointikertomuksen mukaan lastensuojelun sijaishuollon tasoa voidaan pitää määrällisesti tyydyttävänä, mutta se ei vastaa täysin asiakkaiden tarvetta. Sijaishoitopaikkoja ei ole tarjolla tarpeen mukaisesti, ja henkilöstöstä on pulaa.

Arviointikertomuksessa todetaan, että

sosiaali- ja terveystoimialan tulee

- turvata lastensuojelun henkilöstön saatavuus erityisesti lastensuojelun sosiaalityössä ja laitoshoidossa, jotta lastensuojelulain mukaiset tehtävät voidaan hoitaa.

Kaupunginhallitus toteaa, että sosiaali- ja terveystoimialan tulee huolehtia siitä, että lakien mukaiset tehtävät tulevat hoidettua ja niissä edellytetty mitoitus täyttyä. Palvelurakennetta kehitettäessä tulee huo-

mioida myös palvelujen tarjoamiseen tarvittavan henkilöstön saatavuus.

Kaupunginhallitus toteaa, että sosiaali- ja terveystoimialalla on työkennelty systemaattisesti useita vuosia lastensuojelun sosiaalityöntekijöiden saatavuuden ja pysyvyyden parantamiseksi ja henkilöstövaje on tältä osin vähentynyt merkittävästi viime vuosina. Lastensuojelun laitoshoidon ohjaajien (amk) ja vastaavien ohjaajien (amk) rekrytoinnissa on haasteita. Lastensuojelun henkilöstön saatavuuden ja pysyvyyden kannalta keskeinen tekijä on henkilöstön työhyvinvointi, joka on vuoden 2020 Kunta10 -tulosten mukaan kehittynyt myönteisesti.

Sosiaali- ja terveysministeriö on valmistelemassa lastensuojelulain muutosta sosiaalityön ja laitoshoidon henkilöstömitoituksista, joita esitetään tiukennettavaksi portaittain lähivuosina. Erityisesti laitoshoidon kaavailtu henkilöstömitoitus lisääisi henkilöstötarvetta ja heikentäisi henkilöstön saatavuutta merkittävästi lähivuosina. Mitoituksia ei tulisi kiristää ilman samanaikaisia kansallisia toimia alan houkuttelevuuden parantamiseksi.

Sukupuolten tasa-arvon edistäminen kulttuurin ja vapaa-ajan toimialalla

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimialalla on alettu toteuttaa kaupungin palvelujen tasa-arvosuunnitelman ja yhdenvertaisuussuunnitelman sukupuolten tasa-arvoa edistäviä toimenpiteitä.

Arviointikertomuksessa todetaan, että

kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan tulee

- kehittää kävijätietojen keräämistä liikuntapalveluissa siten, että liikuntavuorojen kävijämääriä voitaisiin seurata sukupuolittain ja tietoa voitaisiin hyödyntää esimerkiksi tasa-arvoisemmassa vuorojen jaossa.
- arvioida ja mahdollisuuksien mukaan toteuttaa Helsingin kaupungin ylläpitämien liikunta- ja ulkoilupaikkojen sukupuolivähemmistöille soveltuvat intiimitilat -selvityksen toimenpidesuosituksen.
- edistää turvallisempien tilojen periaatteiden käyttöönottoa liikuntapalveluissa laajemmin kuin vain yhdessä toimipisteessä.

Kaupunginhallitus toteaa, että toimialan liikuntapalveluissa on käsitelty kävijätietojen sukupuolittaista seuranta. Sukupuolitietoja asiakkaista on mahdollista saada esimerkiksi ohjatun liikunnan ilmoittautumisjärjestelmän kautta ja teknisiä keinoja muiden palvelujen asiakkaiden sukupuolitietojen keräämiseen selvitetään. Avustuksia ja liikuntapaikkavuuoroja hakevien seurojen hakemustiedoista ilmenee, paljonko seuran

toiminnassa on mukana naisia, miehiä, sekä alle 20-vuotiaita tyttöjä ja poikia.

Kaupunginhallitus toteaa kuitenkin, että kaupunginvaltuusto hyväksyi 31.3.2021 (§ 73) kaupunginhallituksen vastauksen Kati Juvan valtuustoaloitteeseen, jossa esitettiin kaupungin käyttämien kaavakkeiden saattamista sukupuolineutraaleiksi. Valtuuston tahdon mukaisesti toimialojen ja liikelaitosten on muutettava henkilötietojen kokoamiseen käytettävät lomakkeet sellaisiksi, joissa sukupuolen kirjaamiseen on käytössä neljä vaihtoehtoa: ”mies”, ”nainen”, ”muu” ja ”en halua vastata”.

Kaupunginhallitus toteaa, että liikunta- ja ulkoilupaikkojen sukupuolivähemmistöille soveltuvat intiimitilat -selvityksen toimenpidesuosituksia on toimialalla linjatusti tarkoitus toteuttaa, kun rakennetaan uusia liikuntapaikkoja, tai peruskorjataan nykyisiä liikuntatiloja.

Kaupunginhallitus toteaa, että toimialalla on tarkoitus laajentaa Turvallisen tilan toimenpiteiden laatimista Yrjönkadun pilottikohteen jälkeen myös muihin liikuntapalveluiden toimipisteisiin.

Kiireettömään hoitoon pääsy terveysasemilla

Kiireetön hoito toteutuu terveysasemilla yksittäisiä poikkeuksia lukuun ottamatta lain mukaisessa määräajassa, mutta ei kaupungin tavoitteiden mukaisesti ja yhdenvertaisella tavalla. Toteutuneiden käyntien odotusajassa esiintyy alueellisia eroja, ja yksittäisten terveysasemien erot ovat suuria. Pääasiallinen syy kiireettömään hoitoon pääsyn ongelmiin on lääkärripula.

Arviointikertomuksessa todetaan, että

sosiaali- ja terveystoimialan tulee

- varmistaa, että kiireettömään hoitoon pääsy toteutuu kaikilla terveysasemilla terveydenhuoltolain mukaisesti.
- kehittää terveysasemien lääkärien työoloja siten, että työkuorma koetaan kohtuulliseksi kaikilla terveysasemilla.
- kehittää edelleen lääkärien rekrytointia ja pysyvyyttä terveysasemilla.
- järjestää terveysasemilla lääkäreille riittävät koulutautumismahdollisuudet.
- kehittää kiireettömään hoitoon pääsyn tilastointia, jotta terveysasemien erot ja haasteet ovat tunnistettavissa.

sosiaali- ja terveystoimialan tulee yhdessä kaupunginkanslian kanssa

- varmistaa, että Helsingin terveysasemien lääkärien palkat ovat kilpailukykyisiä.

Kaupunginhallitus yhtyy tarkastuslautakunnan suositukseen, että sosi-aali- ja terveystoimialan tulee varmistaa, että kiireettömään hoitoon pääsy toteutuu kaikilla terveysasemilla terveydenhuoltolain mukaisesti.

Kaupunginhallitus toteaa, että toimialan tulee selvittää mahdollisuudet terveysasemien lääkärien työolojen kehittämiseen siten, että työkuorma koetaan kohtuulliseksi.

Kaupunginhallitus toteaa, että toimialan tulee jatkaa lääkärien rekrytoinnin ja terveysasemilla pysyvyyden edistämisen kehittämistä.

Kaupunginhallitus toteaa, että terveysasemien lääkäreiden kouluttamismahdollisuuksia tulee lisätä.

Kaupunginhallitus toteaa edelleen, että kiireettömään hoitoon pääsyn tilastointia tulee kehittää ja yhdenmukaistaa.

Kaupunginhallitus toteaa, että kaupunginhallituksen päättämän pidemmän aikavälin palkkakehityssuunnitelman tarkoituksena on lisätä kaupungin houkuttelevuutta työnantajana sekä suunnitelmallisesti nostaa palkkausta erityisesti niissä ammattiryhmissä, joissa kaupungilla on osaavan henkilöstön saatavuuteen liittyviä palkkakilpailukykyhaasteita. Palkkakehityssuunnitelma laaditaan vuosittain korotustarvekartoitusten pohjalta, jossa kartoitetaan kriittisimmät ammattiryhmät toimialojen, virastojen ja liikelaitosten johdon ja henkilöstöammattilaisten sekä kaupunginkanslian yhteistyönä.

Vuoden 2020 palkkakehityssuunnitelmassa painotettiin muiden kriittisten ammattiryhmien lisäksi myös terveysasemien lääkäri- ja hoitotyötä sekä sairaala-, kuntoutus- ja hoivapalvelujen lääkärityötä. Toimenpiteitä sitouttaa terveyskeskuslääkäreitä Helsingin kaupungille jatkuvasti haastavassa rekrytointitilanteessa on jatkettu myös vuoden 2021 palkkakehityssuunnitelmassa.

Perusopetuksen yhteisöllinen oppilashuolto

Yhteisöllinen oppilashuolto on pääosin oppilas- ja opiskelijahuoltolain mukaista, mutta kuraattori- ja psykologipalveluihin pääsyssä oli osittain viivettä.

Arviointikertomuksessa todetaan, että

kasvatuksen ja koulutuksen toimialan perusopetuksen oppilashuollon tulee

- varmistaa, että oppilaat saavat psykologi- ja kuraattoripalveluja lain mukaisessa määräajassa.
- varmistaa, että koulut kutsuvat huoltajat mukaan koulun yhteisöllisen oppilashuoltoryhmän kokoukseen vähintään kerran lukukaudessa.
- varmistaa, että koulut seuraavat säännöllisesti oppilaiden hyvinvointia yhtenäisellä ja vertailukelpoisella tavalla.
- seurata kuraattori- ja psykologimitoituksen toteutumista dokumentoidusti.

Kaupunginhallitus yhtyy tarkastuslautakunnan suositukseen lain mukaisen määräajan noudattamisesta.

Kaupunginhallitus toteaa, että toimialan on huolehdittava siitä, että koulut kutsuvat huoltajien edustajat mukaan oppilashuoltoryhmän kokouksiin.

Kaupunginhallitus toteaa, että toimialan tulee huolehtia siitä, että koulut ottavat käyttöön ja hyödyntävät tarjolla olevia yhdenmukaisia välineitä oppilaiden hyvinvoinnin seurantaan.

Kaupunginhallitus toteaa lisäksi, että toimialan tulee huolehtia siitä, opetuslautakunnan vuonna 2014 tekemän mitoituserustetta koskevan päätöksen mukainen toteutunut kuraattorien ja psykologien määrä suhteessa oppilaisiin dokumentoidaan.

Osallistuvan budjetoinnin toteutuminen kaupunkiympäristön toimialalla

Kaupunkiympäristön toimiala on pääosin toteuttanut osallistuvaa budjetointia kaupungin linjausten mukaisesti. Hankkeiden toteuttamisprosessi on edennyt kokonaisuudessaan hyvin. Kaupunkilaisten laajamittaisessa, vähemmän aktiivisten ryhmien osallistamisessa on parannettavaa.

Arviointikertomuksessa todetaan, että

kaupunginkanslian ja kaupunkiympäristön toimialan tulee

- yhteistyössä rajata osallistuvan budjetoinnin tavoitteet ja hankkeet siten, että tavoitteet voidaan saavuttaa hankkeille varatuilla resursseilla.
- kehittää hankkeiden kokonaiskustannusten seurantaa ja varmistaa, että kustannuksista saadaan oikeat tiedot.

kaupunkiympäristön toimialan tulee

- varmistaa, että kaupunkilaisten saatavilla on oikeat ja ajantasaiset tiedot osallistuvan budjetoinnin hankkeiden etenemisestä.

- kehittää osallistuvan budjetoinnin hankkeista viestimistä monikanavaiseksi ja monikieliseksi. Viestinnässä on paremmin huomioitava ne kaupunkilaiset, jotka eivät seuraa sosiaalista mediaa tai muita digitaalisia kanavia.

Kaupunginhallitus toteaa, että päättäessään 4.5.2020 (§ 279) osallistuvan budjetoinnin nykyisistä reunaehdoista ja toteutusperiaatteista, kaupunginhallitus ei päätenyt asettamaan osallistuvan budjetoinnin tavoitteisiin ja ehdotusten reunaehtoihin ehdottoman tarkkoja rajoituksia.

Reunaehdot on pyritty pitämään hyvin yleisellä tasolla, jotta ne säilyisivät ymmärrettävinä ja ohjaisivat ehdotusten sisältöjen valmistelua kaikkein kriittisimmässä kohdissa kuitenkin liikaa niitä rajoittamatta. Yleisen tason reunaehdoilla on haluttu turvata riittävän matala kynnys ideoida toimintaa ja mahdollistaa monipuolisten hankkeiden toteuttaminen. Yhdenvertaisia osallistumismahdollisuuksia tukee se, että prosessi ja käsiteltävät asiat ovat riittävän selkeitä ja osallistuminen ei vaadi kaupunkilaiselta erityisosaamista ja investointihankkeiden suunnittelun yksityiskohtien hallitsemista.

Osallistuvan budjetoinnin toisella kierroksella on yhteistyössä toimialojen kanssa tuotettu tietoa kustannuksista ja suunnitteluun vaikuttavista reunaehdoista, jotta kaupunkilaiset voivat laatia entistä selkeämpiä ja riittävän tarkkuustason ehdotuksia kustannusten ja tarvittavien resursien arvioimiseksi. Ehdotusten yhteiskehittämiseksi ja kaupungin ja kaupunkilaisten väliselle keskustelulle on varattu enemmän aikaa verrattuna ensimmäiseen kierrokseen. Ehdotusten yhteiskehittäminen ja valmistelu on ollut kaksivaiheinen ja se on jaettu alueelliseen ja teemalliseen yhteiskehittämiseen. Tavoitteena on ollut valmistella ensin ehdotuksia alueellisesti kaupunkilaisten kanssa, siten, että ne ovat riittävän konkreettisia ja selkeitä tullessaan toimialalle kommentoitavasi ja viimeisteltäväksi teemalliseen yhteiskehittämiseen.

Kaupunginhallitus toteaa, että osallistuvan budjetoinnin hankkeiden kustannuksia seurataan hankkeittain investointi- ja käyttötalousmenoitain. Taloushallintopalvelut laatii tarvittavat raporttipohjat ja perustaa projektinumerot toimialan ilmoittamien hanketietojen pohjalta. Toimialat vastaavat hankkeiden toimeenpanosta ja niihin liittyvistä hankinnoista ym. menoista, menojen kirjaamisesta ja tiliöinneistä sekä seuraavat hankekohtaisten budjettien käyttöä. Kanslian osallisuus ja neuvonta -yksikkö seuraa ja raportoi osallisuusrahaston kokonaisuuden toteutusta ja käyttöä osana kaupungin talousarvion seurantaa.

Nyky mallin mukaan toimialojen ennen äänestystä laatimat kustannusarvioinnit ovat olleet hankkeiden kustannusraami, josta ei ole voinut poiketa. Ensimmäisellä kierroksella joistain hankkeista jäi rahaa käyt-

tämättä ja ne palautuivat osallisuusrahaston pääomaan. Joissain hankkeissa on ollut ennakoimattomia yllättäviä kuluja, joita ei ole jälkikäteen ollut mahdollista kirjata hankkeen menoksi osallisuusrahastoon.

Kaupunginhallitus toteaa, että osallistuvan budjetoinnin hankkeiden seurantasivusto on tärkeä kokoava kanava, joka mahdollistaa osallistuvan budjetoinnin kaikkien hankkeiden toimeenpanon seurannan helposti yhden verkkosivun välityksellä. Hankkeiden seurantasivustolla tieto on saatavilla myös ruotsin ja englannin kielellä. Osallistuvan budjetoinnin projektiryhmä seuraa säännöllisesti hankkeiden etenemistä. Kaupunginkanslia ohjaa ja tukee kokonaisviestintää ja toimialat vastaavat hankkeiden etenemisen yksityiskohtaisemmasta viestinnästä.

Kaupunginhallitus toteaa 4.5. 2020 (§ 279) vahvistamiensa osallistuvan budjetoinnin toteutusperiaatteiden mukaisesti, että osallistuvan budjetoinnin toteutuksen eri vaiheista viestitään laajasti hel.fi -sivuilla, kaupungin sosiaalisen median pääkanavissa, Helsinki-kanavalla, toimialojen palvelupisteiden diginäytöillä ja ilmoitustauluilla, osallisuuden uutiskirjeessä ja stadiluotsien sosiaalisen median kanavissa. Osallistuvan budjetoinnin viestinnässä hyödynnetään myös ulkomainontaa sekä perinteistä printtimediaa, kuten joka kotitalouteen jaettavaa Helsinki-lehteä ja kaupunginosien paikallislehtiä. Viestintä on kaksikielistä ja keskeisistä viestintämateriaaleista ja ohjeista tuotetaan myös muita kieliversioita (selkosuomi, englanti, viro, venäjä, somali, arabia). Toimialojen tulee noudattaa viestinnässään kaupunginhallituksen vahvistamia periaatteita.

Nuorten vaikuttamismahdollisuuksien toteutuminen

Kaupunki on osin edistänyt nuorten vaikuttamismahdollisuuksia kaupungin päätösten ja linjausten mukaisesti. Nuorten aloitteiden käsitteilyprosessi koetaan raskaaksi, ja aloitejärjestelmän kehittäminen sujuvammaksi ja vuorovaikutteisemmaksi on ollut hidasta. Nuorisoneuvoston vaikuttamismahdollisuuksia on edistetty esimerkiksi läsnäolo- ja puheoikeudella toimialalautakunnissa.

Arviointikertomuksessa todetaan, että

kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan sekä kasvatuksen ja koulutuksen toimialan tulee

- edelleen tiivistää yhteistyötään nuorten vaikuttamismahdollisuuksien tuomisessa konkreettiseksi osaksi koulujen ja oppilaitosten toimintaa ja opetusta.

kaupunginkanslian tulee yhdessä toimialojen kanssa

24.05.2021

Asia/10

- varmistaa, että toimialoilla vastauksia valmistelevat ovat vuorovai-
kutuksessa aloitteen tekijän kanssa.

kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan tulee yhteistyössä kaupunginkanslian
kanssa

- keventää nuorten aloiteprosessia.

kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan tulee

- lisätä nuorisovaaleja koskevaa yhteistyötä yksityisten ja valtion kou-
lujen ja oppilaitosten kanssa.

Kaupunginhallitus toteaa päättäneensä 12.2.2021, että sen jälkeen,
kun tarkastuslautakunnan arviointi nuorten vaikuttamismahdollisuuksis-
ta on valmistunut kesällä 2021, kaupunginhallitukseen tuodaan esitys
nuorten aloitejärjestelmän uudistamisesta.

Kaupunginhallitus yhtyy tarkastuslautakunnan suositukseen, että kult-
tuurin ja vapaa-ajan toimialan sekä kasvatuksen ja koulutuksen toimia-
lan tulee tiivistää yhteistyötään nuorten vaikuttamismahdollisuuksien
konkretisoinniksi osaksi opetusta.

Kaupunginhallitus toteaa, että kaupunginkanslian tulee täsmentää
nuorten aloitteita valmisteleville asiantuntijoille annettavaa ohjeistusta
siten, että vastauksia valmistelevat ovat vuorovaiikutuksessa aloitteen
tekijän kanssa.

Kaupunginhallitus toteaa, että nuorten aloiteprosessin keventämismah-
dollisuudet tulee selvittää.

Kaupunginhallitus yhtyy tarkastuslautakunnan suositukseen, että kult-
tuurin ja vapaa-ajan toimialan tulee lisätä nuorisovaaleja koskevaa yh-
teistyötä yksityisten ja valtion koulujen ja oppilaitosten kanssa.

Rakentamisen ja rakennusten käytön päästöjen vähentäminen

Hiilineutraali Helsinki 2035 -ohjelman rakentamiseen ja rakennusten
käytön liittyviä toimenpiteitä on toteutettu etenkin rakennusten käytön
päästöjen vähentämiseksi. Työ rakentamisen päästöjen vähentämisek-
si jatkuu.

Arviointikertomuksessa todetaan, että

kaupunkiympäristön toimialan tulee

- varmistaa, että Ilmastovahdin kaikkien Hiilineutraali Helsinki 2035 -
toimenpiteiden tiedot ovat ajan tasalla.

- esittää aiempaa useammasta Ilmastovahdin toimenpiteestä vaikutusarvio.
- varmistaa, että rakentamisen, esirakentamisen ja materiaalien päästöjen vähentäminen edistyy aikataulussa.

kaupunkiympäristön toimialan tulee yhteistyössä Helsingin kaupungin asunnot Oy:n kanssa

- lisätä puurakentamista ja muita toimia rakentamisen aikaisten päästöjen vähentämiseksi.

Kaupunginhallitus toteaa, että Hiilineutraali Helsinki -toimenpideohjelmaa päivitetään vuoden 2021 aikana, jolloin toimenpiteiden tiedot saatetaan ajan tasalle.

Kaupunginhallitus toteaa, että toimenpideohjelman päivityksen yhteydessä toimenpiteiden kuvauksiin on tarkoitus lisätä vaikutusarvio.

Kaupunginhallitus toteaa, että rakentamisen, esirakentamisen, materiaalien ja muiden epäsuorien päästöjen vähentämismahdollisuuksia selvitetään, kehitetään ja otetaan käyttöön sekä Helsingissä että valtakunnallisesti. Epäsuoria päästöjä voidaan vähentää mm. kiertotaloutta ja puurakentamista edistämällä.

Kaupunginhallitus toteaa, että Hiilineutraali Helsinki 2035 -ohjelman toteuttaminen on sisällytetty tytäryhteisöjen omistajastrategioissa asetettuihin tavoitteisiin. Kaupunkiympäristön toimialan tulee lisätä erilaisia toimia rakentamisen aikaisten päästöjen vähentämiseksi yhteistyössä Helsingin kaupungin asunnot Oy:n ja muiden tytäryhteisöjen kanssa.

Ympäristöpoliittisten tavoitteiden toteutuminen hankinnoissa

Kaupunginvaltuuston 2012 hyväksymät ympäristöpoliittiset tavoitteet eivät ole täysin toteutuneet, mutta hankintojen vastuullisuutta on alettu kehittää viime vuosina. Uudessa hankintastrategiassa ja ympäristöpolitiikassa ympäristövastuullisuuteen liittyvät linjaukset ovat aiempia painokkaampia.

Arviointikertomuksessa todetaan, että

kaupunginkanslian ja kaupunkiympäristön toimialan tulee

- vahvistaa asiantuntijaresursseja ympäristöystävällisten hankintojen tukemiseen.
- järjestää hankintakoulutusta, jossa perehdytään vastuullisuuskriteerien hyödyntämiseen.

toimialojen, virastojen ja liikelaitosten tulee

- käynnistää aktiivinen markkinavuoropuhelu ympäristö- ja vastuullisuusnäkökohtien ottamiseksi huomioon ympäristövaikutuksiltaan merkittävässä hankinnoissa.

kaupunginkanslian tulee

- edistää sitä, että tytäryhteisöt käynnistävät markkinavuoropuheluja ympäristö- ja vastuullisuusnäkökohtien ottamiseksi huomioon ympäristövaikutuksiltaan merkittävässä hankinnoissa.

Kaupunginhallitus toteaa, että 14.12.2020 hyväksytyn Helsingin hankintastrategian teema-alueiden ("Toimivat markkinat ja innovaatioiden edistäminen", "Vaikuttavuus ja vastuullisuus" ja "Hankintojen johtaminen ja hankintataidot") tavoitteiden ja niitä tukevien keskeisten toimenpiteiden toteuttamissuunnittelu on parhaillaan käynnissä. Työtä johtaa hankintojen ohjausryhmä. Teema-alueiden toimenpiteiden edistämistä varten on perustettu työryhmät, joiden toimintaa hankintojen koordinaatioryhmä ohjaa. Parhaillaan tavoitteita toimenpiteineen priorisoidaan, ja niiden etenemisestä tehdään suunnitelmat (projektikortit).

Kaupunginhallitus toteaa, että Helsingin hankintastrategian tavoitteen, "Hankintojen tekemiseen on riittävät henkilöresurssit ja hankintatehtävien toimenkuvat ovat selkeät", yhtenä toimenpiteenä on hankinnoissa toimivien henkilöiden resurssikartoituksen tekeminen. Tässä yhteydessä tullaan tarkastelemaan myös asiantuntijaresursseja ympäristöystävällisten hankintojen tukemiseksi.

Kaupunginhallitus toteaa, että Helsingin hankintastrategian tavoitteen, "Henkilöstöllämme on hankintojen tekemiseen tarvittava osaaminen", toimenpiteinä mainitaan kaupunkiyhteisen hankintojen koulutusohjelman suunnittelu ja kaupunkiyhteisen hankintojen koulutusohjelman toteuttaminen. Vastuullisuus kiteereiden hyödyntämiseen perehdytetään koulutusohjelman toteuttamisen yhteydessä.

Kaupunginhallitus toteaa, että Helsingin hankintastrategian tavoitteena on, että "Tunnistamme ja analysoimme strategisesti merkittävien hankintojen toimittajamarkkinat". Lisäksi hankintastrategian tavoitteena on, että "Meillä on toimintamalleja ja kriteerejä vastuullisuuden ja vaikuttavuuden edistämiseksi hankinnoilla". Molempien tavoitteiden toimenpiteinä tulee tehdä markkina-analyyskejä ja käydä markkinavuoropuhelua strategisesti merkittävien hankintojen valmistelun varhaisessa vaiheessa, ennen hankintamenettelyn käynnistämistä, jotta saadaan tietoa uusista vaihtoehdoista ja jotta voidaan selvittää markkinoiden kykyä vastata suunnittelemiimme kriteereihin ja vaatimuksiin.

Kaupunginhallitus toteaa edellä mainittujen tavoitteiden ja niitä koskevien toimenpiteiden lisäksi, että hankintastrategian kirjauksen mukai-

sesti strategian linjaukset on viety tavoitteiksi, toimenpiteiksi ja mittareiksi, jotka koskevat koko kaupunkikonsernia. Tytäryhteisöjen tukena markkinavuoropuhelujen toteuttamisessa toimii yhteishankintojen osalta Helsingin Konsernihankinta Oy.

Merellinen Helsinki

Strategiakauden tavoitteita merellisestä Helsingistä on edistetty. Merellisen strategian alkuvuosille aikataulutetuista toimenpiteistä jo puolet on toteutunut joko täysin tai pääosin. Merellisessä kehittämisessä on kuitenkin edelleen hitautta, joka aiheutuu siitä, että asioita hoidetaan monella toimialalla ja niiden rajapinnoissa.

Arviointikertomuksessa todetaan, että

kaupunginkanslian tulee yhdessä kaupunkiympäristön toimialan ja kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan kanssa

- määrittellä Helsingin merellisen kehittämisen johtamisvastuu.
- selvittää, mikä olisi toimiva malli varata merelliselle kehittämiselle määrärahoja kaupunkitasoisesti.
- määrittellä vastuutahot vesiliikenteen kehittämiselle ja merellisen huoltoverkoston toteuttamiselle.

Kaupunginhallitus toteaa, että Helsingin merellisen strategian johtamisvastuuta kehitetään perustamalla merellinen ohjaus- ja kumppaniryhmä, jonka tärkeimpänä tehtävänä on Helsingin merellisen strategian tavoitteiden toteutumisen varmistaminen ja merellisen strategian toimintaohjelman sisältämien hankkeiden toteutumisen seuranta. Ohjaus- ja kumppaniryhmän puheenjohtajana toimii elinkeinojohtaja ja ryhmän työtä koordinoidaan elinkeino-osastolta. Ryhmän tavoitteena on paitsi vahvistaa Helsingin kaupungin sisäistä yhteistyötä ja päätöksentekoa merellisissä asioissa, myös laajemmin varmistaa, että Helsingistä muodostuu taloudellisesti, ekologisesti ja sosiaalisesti kestäväällä tavalla toimiva vetovoimainen ja paremmin palveleva kaupunki myös merellisten alueiden ja palveluiden osalta. Toimialojen tulee kiinnittää huomiota siihen, että ohjaus- ja kumppaniryhmässä on tarvittava edustus, jotta arviointikertomuksessa todetut johtamisvastuun kehittämistarpeet täyttyvät.

Kaupunginhallitus toteaa, että merellisen strategian toimenpideohjelmaa toteutetaan toimialojen määrärahojen puitteissa. Merellisen strategian toimenpiteiden toteuttamisen ja kaupungin merellisen vetovoiman ja hyvinvoinnin edistämisen varmistamiseksi tarvittava malli määrärahojen varaamiseksi selvitetään vuoden 2022 talousarvion ja toimialojen vuoden 2022 käyttösuunnitelmien laatimisen yhteydessä.

Kaupunginhallitus toteaa lisäksi, että merellisen huollon ja vesiliikenteen kehittämiseksi on perustettu omat ryhmänsä, joissa kulttuuri ja vapaa-ajan sekä kaupunkiympäristön toimialat yhdessä elinkeino-osaston ja merellistä huoltoa toteuttavan kaupungin liikelaitos Staran kanssa pyrkivät selkiyttämään vuoden 2021 aikana muun muassa kummankin kokonaisuuden päävastuutahot. Erityisesti vesiliikenteen kehittämisen osalta tulee tarkastella mallia, jossa kehittäminen keskitetään yhdelle toimialalle. Myös muiden merellisten toimintojen, kuten laituripaikkojen vuokrauksen ja laiturien ylläpitovastuun osalta vastuunjako on syytä selkeyttää.

Toimitilayhtiöiden omistajaohjaus

Toimitilayhtiöiden omistajaohjaus on pääosin järjestetty tarkoituksenmukaisesti. Arviointikertomuksen mukaan konserniohjeessa on täydentämistarpeita.

Arviointikertomuksessa todetaan, että

kaupunginkanslian tulee

- valmistella konserniohjeen täydentäminen siten, että ohjeesta tai sen liitteestä ilmenee, miten toimiohjeiden antaminen eroaa yhtiöissä ja säätiöissä, sekä miten osakeyhtiölain säädökset vaikuttavat yhtiön hallituksen jäsenen toimintaan kaupungin edustajana.
- toimia siten, ettei konserniohjeen ennakkokantamenettelyn ja nykyisen käytännön välillä ole ristiriitaa ostopalveluna hankittavien toimitusjohtajien valinnassa.

kaupunginkanslian ja kaupunkiympäristön toimialan tulee

- edelleen parantaa tiedonkulkua siten, että kaupunkiympäristön toimiala olisi tietoisempi omistajaohjaukseen liittyvistä toimista ja vastaavasti kaupunginkanslialle välittyisivät olennaisimmat tiedot tiloja hallinnoivalta kaupunkiympäristön toimialalta.

Kaupunginhallitus toteaa, että voimassa olevan konserniohjeen mukaan ”tytäryhteisöjä ovat yhteisöt, joissa kaupungilla on kirjanpitolaissa tarkoitettu määräysvalta. Tytäryhteisöön rinnastetaan myös kaupungin määräysvaltaan kuuluva säätiö.” Konserniohjetta täydentävässä hyvässä hallinto- ja johtamistavassa kaupunkikonsernissa on todettu vastaavasti. Konserniohjeen määräyksiä toimiohjeiden antamisesta sovelletaan tämän mukaisesti yhteneväisesti ja samoin periaattein sekä kaupungin tytäryhteisöihin että -säätiöihin, eikä soveltamiskäytännössä ole tähän mennessä tunnistettu tarvetta eritellä toimiohjeiden antamista koskevia määräyksiä tai käytäntöjä yhteisöjen ja säätiöiden välillä. Konserniohjeen nykyiset määräykset toimiohjeiden antamisesta mah-

dollistavat joustavasti erilaisten tilanteiden huomioimisen sekä kattavat, tarpeen mukaan, yhteisöjen ja säätiöiden ko. tilanteessa olennaisen hallintoelimen.

Edelleen konserniohjeessa todetaan, että ”konserniohjetta noudatetaan kaupunkikonserniin kuuluvissa tytäryhteisöissä, jollei niitä koskevasta lainsäädännöstä, yhtiöjärjestyksestä, säännöistä tai osakassopimuksesta muuta johdu. Konserniohjeeseen perustuvien yksittäisten ohjeiden ollessa ristiriidassa yhteisöä koskevien säännösten, kuten yhteisö- tai kirjanpitolainsäädännön tai muun pakottavan lainsäädännön kanssa, noudatetaan voimassa olevaa lainsäädäntöä. Yhteisön johdon on ilmoitettava ristiriidasta välittömästi kirjallisesti konsernijohtolle tai kaupunginkanslialle. Konserniohje ei muuta tytäryhteisöjen hallituksen ja toimitusjohtajan oikeudellista asemaa tai vastuuta.” Edelleen konserniohjetta täydentävässä hyvässä hallinto- ja johtamistavassa on todettu, että ”hyvä hallinto- ja johtamistapa -ohjeesta voidaan poiketa, mikäli se on ristiriidassa yhteisöä koskevan lainsäädännön, osakassopimuksen tai yhtiöjärjestyksen/sääntöjen kanssa”.

Konserniohjeen mukaisesti osakeyhtiön hallituksen jäsen noudattaa toimessaan osakeyhtiölakia ja vastaavasti säätiön hallituksen jäsen säätiölakia. Sekä osakeyhtiö- että säätiölain keskeisenä, myös hallituksen työskentelyä ohjaavana periaatteena on se, että yhtiön/säätiön johdon on huolellisesti toimien edistettävä yhtiön/säätiön etua, ja säätiön osalta myös säätiön tarkoituksen toteutumista. Konserniohjetta täydentävään hyvä hallinto- ja johtamistapa -ohjeen hallitustyöskentelyä ohjaavaan kappaleeseen on osaltaan sisällytetty osakeyhtiölain keskeisiä periaatteita yhdenvertaisuudesta (OYL 1:7 §) ja hallituksen yleistoimivallan rajoista (OYL 6:2 §).

Em. lakien keskeisten periaatteiden noudattaminen ei kuitenkaan pois sulje sitä, että samanaikaisesti hallituksen jäsen noudattaa konserniohjetta. Edelleen konserniohjeessa on todettu, että se ei muuta tytäryhteisöjen hallituksen ja toimitusjohtajan oikeudellista asemaa tai vastuuta. Jos osakeyhtiölain/säätiölain ja konserniohjeen välillä havaitaan ristiriitaa, on tästä ilmoitettava välittömästi kirjallisesti konsernijohtolle ja kaupunginkanslialle. Asiaa selvitetään tällöin yhdessä konsernijohton kanssa, ja konserniohjaus voi tarvittaessa erillisellä toimiohjeella tukea hallitusten jäseniä. Jos konserniohjeen sisällössä havaitaan pysyvä ristiriita osakeyhtiö- tai säätiölain kanssa, valmistellaan tältä osin konserniohjeen muuttaminen.

Kaupunginhallitus toteaa, että konserniohjeessa ei ole toistaiseksi katsottu tarkoituksenmukaiseksi toistaa tarkasti osakeyhtiölain, säätiölain tai muiden yhtiön johdon työskentelyä ohjaavien lakien sisältöä, jotta säilytetään aikaa kestävä joustavuus konserniohjeessa ja omistajaoh-

jauksessa. Nykyisten konserniohjeen määräysten on katsottu kattavan tarkoituksenmukaisesti sekä yhteisöjen että säätiöiden toimiohjeiden antamisen, mutta asiaa tarkastellaan konserniohjeen ja hyvän hallinto- ja johtamistavan seuraavan päivityksen yhteydessä.

Kaupunginhallitus toteaa, että lähtökohtaisesti keskinäiset ja tavalliset kiinteistöyhtiöt (toimitilayhtiöt) hallinnoivat toimialansa mukaisesti tiettyä kiinteistöä tietyllä alueella, eikä niiden rajatun toiminnan osalta ole normaalitilanteessa tarvetta aktiiviseen omistajaohjaukseen. Ko. yhtiöiden toiminnassa tavoitteena on kiinteistön hyvä hoito ja kustannustehokas toiminta. Tällä hetkellä joissakin toimitilayhtiöissä ostopalveluna hankittu isännöinnin kokonaispalvelu kattaa myös ns. toimitusjohtajan tehtävän, joka vastaa käytännössä suurelta osin isännöitsijän tehtävää. Korvaus toimitusjohtajan tehtävästä maksetaan osana isännöintipalvelua.

Kaupunginhallitus toteaa, että arviointikertomuksessa tarkoitetuissa tilanteissa toimitilayhtiöissä ei ole ennakkokantamenettelyn näkökulmasta katsottu olevan kyse toimitusjohtajan tehtävästä vaan osana isännöintipalvelua hankittavasta työstä, sen nimikkeestä riippumatta. Ennakkokantamenettelyn piiriin kuuluvien asioiden tarkennustarpeita arvioidaan myös tältä osin konserniohjeen ja hyvän hallinto- ja johtamistavan seuraavan päivityksen yhteydessä.

Kaupunginhallitus toteaa, että kaupunginkanslian ja toimialojen yhteistyötä konserniohjauksen asioissa, kuten tytäryhteisöjen hallitusten jäsenten nimeämisessä sekä talousarvion tavoitteiden ja sittemmin omistajastrategioiden valmistelussa, on vahvistettu viime vuosina. Yhteistyön kehittämistä kaupunginkanslian ja kaupunkiympäristön toimialan sekä muidenkin toimialojen välillä tullaan edelleen kehittämään ja parantamaan tulevaisuudessa, jotta kaupunki saa tytäryhteisöistään pitkällä aikavälillä mahdollisimman paljon toiminnallista ja/tai taloudellista hyötyä.

Käsittely

Vastaehdotus:

Reetta Vanhanen: Kappaleen 16 jälkeen lisäys:

Kaupunginhallitus viittaa talousarvion kirjaukseen, jossa lautakuntien on mahdollista esittää budjetteihinsa ylityksiä, mikäli tilanne sitä vaatii sekä arviointikertomuksen kirjaukseen "kaupunginhallituksen tulee varautua kasvaviin kustannuksiin, jotka johtuvat koronapandemian aiheuttamasta hoito- ja palveluvelasta sekä oppimisvajeesta" ja edellyttää näiden perusteella esittelijää tuomaan lautakuntien hyväksymät ylityksensä kaupunginhallituksen käsittelyyn seuraavaan kaupunginhallituksen kokoukseen 31.5.2021.

Kannattaja: Tomi Sevander

Kaupunginhallituksen puheenjohtaja katsoi, että Reetta Vanhasen tekemä vastaehdotus ei liittynyt käsiteltävään asiaan, kuten hallintosäännön 29 luvun 15 §:ssä edellytetään. Vastaehdotus ei myöskään ollut perustuslain 118 §:n 2 momentissa säädetyn esittelijän vastuun mukainen. Puheenjohtaja ei ottanut vastaehdotusta käsittelyyn.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Mauno Rönkkö, erityissuunnittelija, puhelin: 310 36279
mauno.ronkko(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Tarkastuslautakunnan lausuntopyyntö, kaupunginhallitus
- 2 Arviointikertomus 2020 hyväksytty 13.4.2021

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Tarkastuslautakunta pyytää 25.5.2021 mennessä kaupunginhallituksen lausuntoa arviointikertomuksen 2020 suosituksista.

Tarkastuslautakunta hyväksyi 13.4.2021 vuoden 2020 arviointikertomuksen.

Kuntalain (410/2015) 121 § mukaan tarkastuslautakunnan tulee laatia kaupunginvaltuuston asettamien toiminnan ja talouden tavoitteiden toteutumisesta arviointikertomus valtuustolle. Helsingin kaupungin hallintosäännön 21 luvun 2 §:n mukaan tarkastuslautakunta hankkii arviointikertomuksesta kaupunginhallitukselta ja tarvittaessa muilta kaupungin toimielimiltä lausunnot, jotka toimitetaan valtuustolle yhdessä arviointikertomuksen kanssa.

Arviointikertomus 2020 on esityslistan liitteenä.

Esittelijä toteaa, että tarkastuslautakunnan antamassa arviointikertomuksessa esitetyistä suosituksista olisi annettava päätösehdotuksen mukainen lausunto.

24.05.2021

Asia/10

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Mauno Rönkkö, erityissuunnittelija, puhelin: 310 36279
mauno.ronkko(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Tarkastuslautakunnan lausuntopyyntö, kaupunginhallitus
- 2 Arviointikertomus 2020 hyväksytty 13.4.2021

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Tiedoksi

Tarkastuslautakunta

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 17.05.2021 § 380

HEL 2020-006250 T 00 03 00

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

17.05.2021 Pöydälle

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Veronika Honkasalon ehdotuksesta.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Mauno Rönkkö, erityissuunnittelija, puhelin: 310 36279
mauno.ronkko(a)hel.fi

Liikenneliikelaitoksen johtokunta 12.05.2021 § 78

HEL 2020-006250 T 00 03 00

Lausunto

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

Johtokunta antoi seuraavan lausunnon tarkastuslautakunnalle ympäristö- ja vastuullisuusnäkökulmien ottamisesta huomioon ympäristövaikutuksiltaan merkittävässä hankinnoissa:

Liikenneliikelaitos (HKL) toteaa, että se on osana Helsingin kaupunkia sitoutunut noudattamaan Helsingin kaupungin hankintojen vastuullisuuden liittyviä linjauksia, kuten ympäristöpolitiikan ja Hiilineutraali Helsinki 2035 -toimenpideohjelman tavoitteita. HKL on myös laatinut vuonna 2020 vastuullisuusperiaatteet ja tarkemmat tavoitteet, toimenpiteet ja mittarit tullaan asettamaan vuoden 2021 aikana laadittavassa ympäristöohjelmassa.

HKL on jo ottanut esimerkillisiä askeleita kohti vastuullisempia hankintoja. Ympäristökriteerien käyttöä on kehitetty aktiivisesti vuosina 2019-2020, jolloin ympäristökriteerit huomioivien hankintojen kappalemääräinen osuus kasvoi 31 prosentista 52 prosenttiin.

HKL on hyödyntänyt ympäristö- ja vastuullisuusmarkkinavuoropuheluja menestyksekkäästi viime vuosien isoimmissa hankkeissaan, esimerkiksi Kalasatamasta Pasilaan -hanke, jonka tavoitteissa ympäristö- ja vastuullisuusnäkökulmat ovat alusta asti olleet keskeisiä. Hankkeen kehittäminen mm. ympäristö- ja vastuullisuusasioiden näkökulmasta aloitettiin yhdessä tarjoajien kanssa jo allianssihankintavaiheessa. HKL osallistuu aktiivisesti myös Helsingin kaupungin, seudullisten toimijoiden ja KEINO-osaamiskeskuksen järjestämiin yhteisiin markkinavuoropuheluihin liittyen esimerkiksi ”Päästöttömät työmaat – kestävien hankintojen green deal” -sopimukseen ja puhtaiden ajoneuvojen direktiivin käyttöönottoon. Samoin esimerkiksi HKL:n siivous- ja jätehuoltopuitemuistotoimittajien kanssa käydään kuukausittain läpi ympäristöasioita laatukokouksissa.

HKL on osallistunut talven 2020-2021 aikana KEINO-osaamiskeskuksen järjestämään Keino-akatemiaan, jossa on kehitetty kestäviä ja innovatiivisia julkisia hankintoja. HKL:n uusi hankintastrategia valmistuu vuoden 2021 aikana ja siinä keskeisinä painopisteinä tulee olemaan vastuullisuus ja vaikuttavat hankinnat, hankintataidot sekä osaamisen kehittäminen. HKL:n hiilijalanjälkeä on selvitetty osana hankintastrategian ja Hiilineutraali HKL 2035 -ohjelman laatimista. Tulosten perusteella pystytään kohdentamaan toimenpiteitä ja markkinavuoropuheluja ympäristövaikutuksiltaan merkittävimpiin hankintoihin. Erityisesti Hiilineutraali HKL 2035 -ohjelman myötä vuoden 2021 aikana tullaan määrittelemään konkreettiset ja mitattavat tavoitteet, joilla varmistetaan ympäristö- ja vastuullisuusnäkökulmien huomioiminen hankinnoissa.

24.05.2021

HKL tulee kehittämään edelleen ympäristö- ja vastuullisuusnäkökohtien huomioimista ja markkinavuoropuhelujen hyödyntämistä hankinnoissa, ja ne tullaan ottamaan yleisemmin käyttöön HKL:n hankinnoissa.

Esittelijä

yksikön johtaja
Karoliina Rajakallio

Lisätiedot

Maija Sarpo, laatu- ja ympäristöpäällikkö, puhelin: 310 34865
maija.sarpo(a)hel.fi
Miikka Pelkonen, hankinta-asiantuntija, puhelin: 310 27250
miikka.pelkonen(a)hel.fi

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta 11.05.2021 § 63

HEL 2020-006250 T 00 03 00

Lausunto

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

11.05.2021 Pöydälle

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Mika Ebelingin ehdotuksesta.

Esittelijä

kulttuurin ja vapaa-ajan toimialajohtaja
Tommi Laitio

Lisätiedot

Mervi Smahl-Laurikainen, erityissuunnittelija, puhelin: 310 89016
mervi.smahl-laurikainen(a)hel.fi
Reetta Sariola, kehittämissyksikön päällikkö, puhelin: 310 32987
reetta.sariola(a)hel.fi

Taloushallintopalveluliikelaitoksen johtokunta 11.05.2021 § 11

HEL 2020-006250 T 00 03 00

Lausunto

Tarkastuslautakunta on pyytänyt taloushallintopalveluliikelaitoksen johtokunnalta lausuntoa vuoden 2020 arviointikertomuksen kohdasta: Ympäristöpoliittisten tavoitteiden toteutuminen hankinnoissa (sivut 78-81).

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

24.05.2021

Tarkastuslautakunta toteaa vuoden 2020 arviointikertomuksessa, että arvioinnin pääkysymyksenä on, noudatetaanko Helsingin kaupungin hankinnoissa kaupunginvaltuuston asettamia ympäristöpoliittisia linjauksia: sisältävätkö kaupungin hankintaprosessit ympäristökriteerejä, onko hankinnoissa alettu edistää Hiilineutraali Helsinki 2035 -toimenpideohjelman tavoitteita ja tehdäänkö ympäristövaikutuksiltaan merkittäviä hankintoja kestäväen kehityksen mukaisesti.

Edelleen tarkastuslautakunta toteaa että toimialojen, virastojen ja liikelaitosten tulee käynnistää aktiivinen markkinavuoropuhelu ympäristö- ja vastuullisuusnäkökohtien ottamiseksi huomioon ympäristövaikutuksiltaan merkittävissä hankinnoissa.

Taloushallintopalveluliikelaitoksen johtokunta toteaa lausuntonaan, että taloushallintopalveluliikelaitos noudattaa hankinnoissaan kaupungin ohjeistusta. Ympäristökriteereiden toteutuminen hankinnoissa varmistetaan käyttämällä kaupungin sopimustoimittajia.

Taloushallintopalveluliikelaitos on pyrkinyt toteuttamaan ympäristökriteereiden toteutumista ja kestäväen kehityksen periaatteita palvelujen tuottamisessa ja hankinnoissa seuraavin toimenpitein:

- sähköisiä prosesseja on edistetty digitalisaation ja robotiikan keinoin – paperin manuaalinen käsittely ja arkistointi on pyritty minimoimaan
- tietokoneiden ja -näyttöjen poistaminen toteutetaan kierrättämällä kaupungin ohjeistuksen mukaisesti
- kiinteistöön liittyvät hankinnat, kuten lämmitys ja jätteiden kierrätys, toteutetaan ekologisten periaatteiden mukaisesti vuokranantajan toimesta
- työmatkapyöräilyä on pyritty edistämään
- etätöiden toteutuminen on pyritty kaikkien työntekijöiden osalta mahdollistamaan

Taloushallintopalveluliikelaitos kiinnittää jatkossa huomiota ympäristökriteereiden ja vastuullisuusnäkökohtien toteutumiseen hankintojen toteuttamisessa.

Esittelijä

toimitusjohtaja
Ulla Kukkonen

Lisätiedot

Päivi I Turpeinen, hallintopäällikkö, puhelin: 310 25220
paivi.i.turpeinen(a)hel.fi

Palvelukeskusliikelaitoksen johtokunta 07.05.2021 § 9

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alv.nro

F102012566

HEL 2020-006250 T 00 03 00

Lausunto

Palvelukeskusliikelaitos esitti viitekohdan mukaisesti asiakohdassa mainittuna lausuntonaan seuraavaa:

Arviointikertomuksessa on kiinnitetty huomiota Palvelukeskus Helsingin sitovien toiminnan tavoitteiden kuvaamiseen ja mittaamiseen sekä niiden epäjohton mukaisuuteen ja tulkinnanvaraisuuteen sekä eroavuuksiin talousarviossa ja tilinpäätöksessä.

Tarkastuslautakunta toteaa, että Palvelukeskusliikelaitoksen tulee selkeyttää sitovien toiminnan tavoitteiden esittämistapaa siten, että se on yhdenmukainen tilinpäätöksessä sekä talousarvion eri kohdissa.

Palvelukeskusliikelaitos toteaa, että se tulee jatkossa kiinnittämään huomiota sitovien toiminnan tavoitteiden ja niiden mittaamisen kuvaamiseen ja esittämistapaan niin, että ne ovat mahdollisimman selkeitä sekä yhdenmukaisia sekä talousarviossa että tilinpäätöksessä. Palvelukeskusliikelaitos on esittänyt sekä talousarviossa että tilinpäätöksessä yhden sitovan toiminnan tavoitteen sekä muita toiminnan tavoitteita.

Palvelukeskusliikelaitos pitää arviointikertomuksessa esitettyjä havainnot oikeina ja hyvänä pohjana esittämistavan jatkokehittämisessä.

Ympäristöpoliittisten tavoitteiden toteutuminen hankinnoissa

Tarkastuslautakunta toteaa, että toimialojen, virastojen ja liikelaitosten tulee käynnistää aktiivinen markkinavuoropuhelu ympäristö- ja vastuullisuusnäkökohtien ottamiseksi huomioon ympäristövaikutuksiltaan merkittävissä hankinnoissa.

Palvelukeskusliikelaitos toteaa, että se toimii hankinnoissaan arviointikertomuksen taulukossa 13 toimialojen ja liikelaitosten Hiilineutraali Helsinki 2035 - toimenpideohjelmassa esitettyjen tavoitteiden ja vastuunjaon mukaisesti ja tulee käymään aktiivista markkinavuoropuhelua ympäristövaikutuksiltaan merkittävissä hankinnoissa.

Palvelukeskusliikelaitos toteaa lisäksi, että se pyrkii kehittämään jatkuvasti toimintaansa talouden, ympäristön ja ihmisten kannalta kestäväällä tavalla, Helsingin kaupungin tavoitteiden, arvojen ja eettisten periaatteiden mukaisesti.

Palvelukeskusliikelaitoksen tavoitteena on ehkäistä ja vähentää toimintansa ympäristöhaittoja mm. Hiilineutraali Helsinki 2035 - toimenpideohjelman mukaisesti. Liikelaitos huomioi esimerkiksi raaka-

24.05.2021

aineiden ympäristövaikutuksia tuote- ja ruokalistasuunnittelussa, kehittää keinoja ruokahävikin vähentämiseksi ja tuottamaan palveluja, jotka vähentävät autoilun tarvetta.

Palvelukeskusliikelaitoksen hankinnoissa pyritään myös huomioimaan vastuullisuuden eri osa-alueet. Liikelaitos sisällyttää hankinnan kohteesta riippuen mahdollisuuksien mukaan muun muassa ympäristö vastuuseen, eettiseen tuotantoon sekä työllistävään vaikutukseen liittyviä vastuullisuuskriteerejä osaksi hankintaa.

Esittelijä

toimitusjohtaja
Antti Värtelä

Lisätiedot

Raimo Niippa, hallintopäällikkö, puhelin: 310 27609
raimo.niippa(a)hel.fi

Työterveysliikelaitoksen johtokunta 05.05.2021 § 11

HEL 2020-006250 T 00 03 00

Päätös

Työterveysliikelaitoksen johtokunta päätti esittää tarkastuslautakunnalle seuraavan lausunnon vuoden 2020 arviointikertomuksen kohdasta Ympäristöpoliittisten tavoitteiden toteutuminen hankinnoissa (sivut 78 - 81). Tarkastuslautakunta toteaa, että toimialojen, virastojen ja liikelaitosten tulee käynnistää aktiivinen markkinavuoropuhelu ympäristö- ja vastuullisuusnäkökohtien ottamiseksi huomioon ympäristövaikutuksiltaan merkittävässä hankinnoissa.

Työterveysliikelaitoksen kynnysarvon ylittävät hankinnat ovat olleet terveyspalveluostoja (koronatestit ja röntgenpalvelut), joihin ympäristökriteerejä ei ole ollut tarkoituksenmukaista ja mielekästä soveltaa. Hankinnat toteutetaan yhteistyössä kaupunginkanslian hankinnat ja kilpailuttaminen -yksikön kanssa kaupungin hankintastrategian mukaisesti. Jokaisessa hankinnassa kriteerit harkitaan tapauskohtaisesti.

Esittelijä

toimitusjohtaja
Tiina Pohjonen

Lisätiedot

Katariina Niemelä, hallintopäällikkö, puhelin: +358931054082
katariina.niemela(a)hel.fi

Tarkastuslautakunta 13.04.2021 § 38

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
http://www.hel.fi/kaupunginhallitus

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alv.nro

F102012566

HEL 2020-006250 T 00 03 00

Päätös

Tarkastuslautakunta päätti hyväksyä arviointikertomuksen vuodelta 2020 sekä hankkia siitä kaupunginhallitukselta ja muilta kaupungin toimielimiltä tarvittavat lausunnot 25.5.2021 mennessä toimitettaviksi kaupunginvaltuustolle yhdessä arviointikertomuksen kanssa.

Lisäksi tarkastuslautakunta päätti perua kokouksensa 20.4.2021.

Käsittely

13.04.2021 Esittelijän muutetun ehdotuksen mukaan

Esteelliset: tarkastuslautakunnan jäsen Juhani Strandén
Esteellisyyden syy: yhteisöjääviys (hallintolain 28.1 § kohta 5)

Tarkastuslautakunnan jäsen Juhani Strandén ei osallistunut arviointikertomuksen aiheen Olympiastadionin perusparannus- ja uudistamishanke käsittelyyn.

Esittelijä muutti ehdotustaan siten, että kappaleeksi kaksi lisätään seuraava: Samalla tarkastuslautakunta päätti perua kokouksensa 20.4.2021.

Tarkastuslautakunta hyväksyi esittelijän muutetun ehdotuksen.

06.04.2021 Ehdotuksen mukaan

12.05.2020 Ehdotuksen mukaan

Esittelijä

tarkastusjohtaja
Timo Terävä

Lisätiedot

Minna Tiili, arviointipäällikkö, puhelin: +358931036545
minna.tiili(a)hel.fi

24.05.2021

Asia/11

§ 399

Linjaus nuorisoneuvoston edustajien läsnäolo- ja puheoikeudesta kaupunginvaltuustossa

HEL 2021-003578 T 00 01 00

Päätös

Kaupunginhallitus palautti asian uudelleen valmisteltavaksi.

Käsittely

Palautusehdotus:

Reetta Vanhanen: Palautetaan valmisteluun siten, että kehitetään nuorisoneuvoston valtuustotyöskentelyyn malli, jossa valtuuston puheenjohtaja myöntää nuorisoneuvoston edustajille mahdollisuuden esittää nuorisoneuvoston kannan heidän etukäteen toivomiinsa päätösasioihin.

Kannattaja: Tomi Sevander

Asian käsittelyn keskeyttämisestä äänestettiin ennen keskustelun jatkamista.

Äänestys

JAA-ehdotus: Asian käsittelyä jatketaan

Ei-ehdotus: Reetta Vanhasen palautusehdotuksen mukaisesti

Jaa-äännet: 6

Seija Muurinen, Pia Pakarinen, Mika Raatikainen, Wille Rydman, Daniel Sazonov, Jan Vapaavuori

Ei-äännet: 9

Fatim Diarra, Veronika Honkasalo, Mai Kivelä, Marcus Rantala, Nasima Razmyar, Tomi Sevander, Anni Sinnemäki, Reetta Vanhanen, Sanna Vesikansa

Kaupunginhallitus palautti asian uudelleen valmisteltavaksi äänin 6 - 9.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Antti Peltonen, hallintopäällikkö, puhelin: 310 36018
antti.peltonen(a)hel.fi

Liitteet

1 Khn linjaukset nuorisoneuvoston edustajien läsnäolo- ja puheoikeudes-

24.05.2021

Asia/11

ta toimialalautakunnissa 24 6 2019 478§

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus vahvistaa 24.6.2019 § 478 antamansa linjaukset nuorisoneuvoston edustajien läsnäolo- ja puheoikeudesta toimialalautakuntien kokouksissa ja toteaa, ettei läsnäolo- ja puheoikeuden myöntäminen kaupunginvaltuuston kokouksiin ole tarkoituksenmukaista

Esittelijän perustelut

Nuorisoneuvoston edustajien lautakuntatyöskentelyn seurannan ja arvioinnin, kansallisen vertailun sekä yhdenvertaisuuden, osallistamisen ja kuulemisen periaatteiden perusteella ei ole tarkoituksenmukaista, että nuorisoneuvoston keskuudestaan valitsemille edustajille myönnettäisiin läsnäolo- ja puheoikeus kaupunginvaltuuston kokouksiin. Huomioon on otettu myös nuorisoedustajien jaksaminen sekä hallintokulttuuriin liittyvät syyt.

Arvio siitä, ettei läsnäolo- ja puheoikeus olisi tarkoituksenmukainen, perustuu eri intressiryhmien yhdenvertaiseen kohteluun sekä hallintomenettelyn rakenteeseen. Ei olisi luontevaa myöntää yhdelle ryhmälle mahdollisuutta vaikuttaa päätöksentekoon käyttämällä puheenvuoroja itse päätöskokouksessa. Oikeus ei luontevasti sopisi myöskään hallintomenettelyn rakenteeseen, jonka mukaisesti valtuustossa käsiteltävät asiat ovat huolellisesti valmisteltuja ja valtuustossa valmistelun pohjalta käytävä keskustelu on luonteeltaan poliittista. Myöskään nuorisotyön ja lastensuojelun näkökulmasta oikeus ei olisi tarkoituksenmukainen, koska osallistuminen nuorelle, kuten aikuisellekin, on sangen raskasta; kokoukset ja niihin valmistautuminen vie aikaa, joka on pois esimerkiksi opiskelusta ja levosta.

Läsnäolo- ja puheoikeutta puoltavia seikkoja puolestaan ovat nuorten näkökulman ja nuorten vaikuttamisen suurempi näkyvyys ylipäänsä ja käsiteltävissä asioissa sekä mahdollisesti nuorten osallistamisen ja tiedonsaannin paraneminen nuorisoneuvoston edustajien viestiessä kaupungin asioista laajemmin helsinkiläisille nuorille. Erityisaseman antamista nuorille, verrattuna muihin intressiryhmiin, voisi puoltaa se, että alaikäisillä ei ole äänioikeutta ja näin mahdollisuutta vaikuttaa kaupungin päätöksentekoon. Useissa kunnissa nuorisovaltuuston jäsenellä on läsnäolo- ja puheoikeus valtuustossa.

Nuorisoneuvoston edustajien läsnäolo- ja puheoikeutta toimialalautakuntien kokouksissa on saatujen kokemusten perusteella syytä jatkaa

aiemmin linjatulla tavalla. Lautakuntatyöskentelyyn läsnäolo- ja puheoikeus sopii valtuustotyötä paremmin.

Asian tausta

Kaupungin johtoryhmän 24.9.2018 tekemän linjauksen mukaisesti keväällä 2019 toteutettiin kokeilu, jossa nuorisoneuvoston keskuudestaan valitsemille edustajille annettiin läsnäolo- ja puheoikeus toimialalautakuntien kokouksiin.

Kaupunginhallituksen päätöksellä 24.6.2019, 478 § järjestely vakinaistettiin, ja kaupunginhallitus antoi linjaukset nuorisoneuvoston edustajien läsnäolo- ja puheoikeudesta toimialalautakunnissa.

Valtuutettu Matias Pajula ja 28 muuta valtuutettua esittivät aloitteessaan 19.6.2019 että Helsinki antaa vakituisen paikan kaupunginvaltuuston jokaiseen kokoukseen nuorisoneuvoston keskuudestaan valitsemalle edustajalle.

Aloitteeseen 27.1.2020, 50 § antamassaan vastauksessa kaupunginhallitus totesi, että vuonna 2020 jatketaan kokemusten seuraamista nuorisoneuvoston jäsenten osallistumisesta lautakuntien kokouksiin ja arvioidaan menettelyn toimivuutta. Seuranta toteutetaan muun muassa tarkastelemalla läsnäolokertoja sekä puheenvuorojen määriä ja sisältöjä. Nuorisoedustajat itse raportoivat kyselylomakkeelle kokemuksestaan kokouksissa.

Menettelyn toimivuutta arvioidaan toteuttamalla erilliset kyselyt sekä nuorille, toimielimen jäsenille, toimintaan osallistuneille viranhaltijoille ja työntekijöille että nuorisoneuvoston toimintaa tukeville nuorisopalveluiden työntekijöille. Lisäksi selvitetään kokemuksia vertailukelpoisista kunnista, joissa nuorisovaltuuston jäsenillä on valtuustossa pysyvä läsnäolo- ja puheoikeus.

Seurannan, arvioinnin ja vertailun perusteella valmistellaan esitys nuorisoneuvoston jäsenten vakituisesta läsnäolo- ja puheoikeudesta kaupunginvaltuuston kokouksiin huomioiden mahdollisimman hyvän edustavuuden sekä nuorten jaksamisen siten, että päätökset mahdollisesta puhe- ja läsnäolo-oikeudesta tehtäisiin ennen valtuustokauden vaihtumista ja tulisivat voimaan uuden valtuustokauden alkaessa.

Kaupunginvaltuusto katsoi 12.2.2020, 37 § aloitteen loppuun käsitellyksi.

Tehdyt selvitykset

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

Kaupunginhallituksen edellä mainitun vastauksen mukaisesti vuonna 2020 jatkettiin kokemusten keräämistä toimialalautakunnista. Samalla toteutettiin useita kyselyitä työskentelyyn osallistuneille sekä selvitettiin tilannetta vertailukelpoisissa kaupungeissa.

Linjauksia toimialalautakuntien osalta on perusteltu kaupunginhallituksen päätöksessä 24.6.2019, 478 §. Nämä perustelut ovat edelleen voimassa.

Lautakuntatyöskentelyn seuranta ja arviointi

Läsnäolo- ja puheoikeudesta lautakunnissa tehtiin tammi-helmikuussa 2021 kysely lautakuntien jäsenille, lautakuntatyöskentelyssä oleville asiantuntijoille sekä nuorisoneuvoston edustajille.

Asiantuntijoiden vastauksia saatiin 11 (2 esittelijää, valtaosa muita asiantuntijoita). Vastaajien enemmistö (63,6 %) arvioi, että nuorisoneuvoston edustajien osallistuminen lautakuntien kokouksiin oli onnistunut erittäin hyvin tai melko hyvin.

Avovastauksissa, joissa kysyttiin menettelyn myönteisiä puolia ja haasteita, nousi esille, että keskustelu kokouksissa on monipuolistunut ja nuorten näkökulma on tullut paremmin esille. Nuorten puheenvuorojen koettiin olevan hyvin valmisteltuja, mihin arvioitiin vaikuttaneen hyvän yhteisen nuorisoneuvoston valmistelukeskustelun.

Haasteeksi nostettiin lautakuntien kokousten tiheys, tarve laajaan perehtymiseen, poistumisvaade salassa pidettävien asioiden käsittelyn ajaksi ja tuen saanti kokouksiin valmistautumisessa. Nuorten arvioitiin tarvitsevan tukea myös siinä, mihin asioihin he voivat vaikuttaa ja mistä asioista löytyy nuorten näkökulma asioihin.

Kyselyssä asiantuntijoille kysyttiin myös, vahvistaako läsnäolo- ja puheoikeus lautakunnissa nuorisoneuvoston osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia. Vastauksissa nousi esille, että nuorten näkökulma on sinänsä noussut kokouksissa esille, mutta sen vaikutusta käsiteltävään asiaan on vaikea osoittaa. Vaikuttavampaa voisi sen sijaan olla tehostaa nuorten näkökulman huomioon ottamista valmistelussa tai tekemällä erilaisia aloitteita. Huoleksi nousi myös, edustaako nuorisoneuvosto riittävän laaja-alaisesti helsinkiläisiä nuoria.

Luottamushenkilökyselyyn saatiin 15 vastausta. Vastaajista yhtä lukuun ottamatta kaikki olivat toimineet nuorisoneuvoston edustajan kummina lautakuntatyöskentelyssä. Vastaajista yli puolet arvioi, että nuorisoneuvoston edustajan osallistuminen lautakunnan kokoukseen oli onnistunut hyvin tai melko hyvin.

Kyselyyn vastanneet nostivat esille liki pelkästään myönteisiä puolia nuorisoneuvoston edustajien osallistumisessa lautakuntien kokouksiin mainiten muun muassa, että nuorten näkökulmat ovat raikkaita ja mielenkiintoisia. Nuorten läsnäolon kokouksissa arvioitiin myös parantaneen kokouksien keskustelun sävyä ja sisältöä. Osa vastaajista tosin koki, että havaittavissa on ollut lobbaamista oman poliittisen taustayhteisön mukaisiin ratkaisuihin.

Nuorisoneuvoston edustajille suunnattuun kyselyyn saatiin 6 vastausta. Nuorisoneuvoston nuoriso-ohjaajat ovat lisäksi keränneet lautakuntaedustajilta palautetta erillisissä tapaamisissa. Tapaamisissa ovat nousseet esille kyselyssäkin esiintyneet teemat kummitoiminnan kehittämistä sekä kokemus, että lautakuntien asiat olisivat olleet ennalta päätettyjä eikä lautakunnassa ollut todellista vaikuttamisen mahdollisuutta.

Kyselyyn vastaajista 3 oli melko tyytyväisiä lautakuntatyöskentelyyn, 2 antoi neutraalin vastauksen ja noin 1 oli melko tyytymätön. Vastaajat arvioivat, että kokouksiin valmistautuminen oli erittäin työlästä (1), melko työlästä (2) ja vähän työlästä (2).

Avovastauksissa nuorisoneuvoston jäsenet nostivat esille, että olisivat tarvinneet enemmän tukea kummeilta ja parempaa kokonaisnäkymää, miten päätöksenteossa oleviin asioihin olisi voinut vaikuttaa jo valmisteluvaiheessa.

Nuoret totesivat, että läsnäolo- ja puheoikeus lautakuntien kokouksissa on ollut hyvä oppimisprosessi kaupungin päätöksentekoon. Toisaalta edustajat havainnoivat, että monet asiat olivat jo ennalta päätettyjä, eikä lautakuntakeskustelussa ollut todellista vaikuttamisen mahdollisuutta.

Kokouksiin osallistumisen kokemukset vaihtelivat. Toiset nuorisoneuvoston edustajat kokivat, että he pystyivät vaikuttamaan puheenvuoroiltaan lautakunnissa käsiteltäviin asioihin, mutta toiset kokivat vaikuttamisen mahdollisuudet kokouksissa heikoiksi. Esille nousi myös, että kokouksiin valmistautuminen vie aikaa, joka oli pois esimerkiksi opiskelusta. Pidettyjen puheenvuorojen arvioitiin olleen lautakuntien jäsenten arvostamia, mutta niillä ei välttämättä koettu olleen suurta vaikutusta yleisesti helsinkiläisen nuorten näkökulmasta.

Selkein kehittämiskohde nuorten mielestä on kummitoiminta. Nuorisoneuvoston jäsenet vaihtuvat, ja uusille edustajille kaupungin valmistelu- ja päätöksentekoprosessi on vaikeasti hahmoteltavissa. Päätöksenteossa olevat asiat ovat laajoja, ja nuorten vaikuttamisen mahdollisuus näyttäytyy epäselvänä.

Kansallinen vertailu

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alv.nro

F102012566

Kansallista vertailua tehtiin lähettämällä kysely eri kaupunkien nuorisovaltuustojen työskentelyä ohjaaville kaupunkien työntekijöille. Kyselyssä tiedusteltiin kokemuksia nuorisovaltuuston edustajan osallistumisesta kaupunginvaltuustojen kokouksiin. Kysely lähetettiin niihin neljään suurimpaan kaupunkiin, joissa nuorisovaltuustolla on läsnäolo- ja puheoikeus valtuustossa eli Espooseen, Poriin, Tampereelle ja Vantaalle. Kaikki vastasivat.

Vastaajat nostivat myönteisinä kokemuksina esille, että läsnäolo- ja puheoikeus valtuuston kokouksissa tuo kuntalaisille paremmin esiin nuorisovaltuuston toimintaa ja nostaa nuorten mielipiteitä päätettäviin asioihin. Haasteelliseksi vastaajat näkivät käsiteltävien asioiden laajuuden vuoksi kokouksien kuormittavuuden, pitkät kokoukset sekä sen, ettei nuorisovaltuuston edustajan kanta välttämättä vastaa yleisesti kaupungin nuorten kantaa.

Arviot nuorisoneuvoston edustajien puheenvuorojen vaikuttavuudesta jakautuivat täysin, vaikka nuorten pitämiä puheenvuoroja kokouksissa pidettiin hyvinä. Kaikki vastaajat olivat kuitenkin järjestelyyn erittäin tai melko tyytyväisiä. Kiitosta sai myös se, että nuoret ovat viestineet nuorisovaltuustojen sosiaalisen median kanavien kautta kaupunginvaltuustojen kokouksista nuorille ymmärrettävästi. Kaikki vastaajat tunnistivat nuorten osallistumisessa valtuuston kokouksiin kehitettävää. Keskeistä on nuorten tukeminen kokouksiin valmistautumisessa

Käytännön järjestelyt vaihtelevat suuresti. Vaihtelua on osallistujien lukumäärässä (yksi tai kaksi), edustajien valintaprosessissa (sama edustaja aina, etukäteen valitut vuorotellen tai erillinen valinta joka kokoukseen) sekä puheenvuorojen käytössä (rajoittamaton, yksi valmisteltu puheenvuoro). Kaikissa kaupungeissa voi osallistua kaikkiin kokouksiin, mutta missään kaupungissa ei ole pääsyä valtuuston salassa pidettäviin asiakirjoihin.

Kaikissa kaupungeissa nuorten perehdyttämisprosessi on samankaltainen kuin Helsingin lautakuntatyöskentelyn. Apua saa nuorisotyöntekijöiltä, toimielinten työskentelyyn osallistuvilta asiantuntijoilta sekä toimielinten jäseniltä. Kaikissa kaupungeissa nuorisovaltuustolla on käytössään jokin sähköinen keskustelu- ja työskentelyalusta. Nuorisovaltuuston edustaja informoi muuta nuorisovaltuustoa valtuuston kokouksessa olevista asioista ja nuorisovaltuusto muodostaa yhdessä kannan käsiteltäviin asioihin.

Nuorisotyön näkökulma

Nuorisotyön näkökulmasta nuorisoneuvoston edustajien läsnäolo- ja puheoikeus valtuustossa vahvistaisi ja laajentaisi nuorten vaikuttamismahdollisuuksia Helsingissä. Nuorten läsnäolon toimialalautakunnissa

voi jo nähdä vaikuttaneen nuorten parempaan huomioon ottamiseen päätösten valmistelussa. Lisäksi muista kunnista saadut kokemukset todentavat nuorten valtuustossa pitämien puheenvuorojen vaikuttavuutta.

Lisäksi kaupungin on syytä varmistaa nuorisoneuvostoa laajemman nuorten joukon osallisuus ja kuuleminen valmisteltavissa asioissa ja kehittää tähän soveltuvia menetelmiä.

Nuorisoneuvoston edustajan roolin ja tehtävän toimielimessä on oltava nuoren kehityksen ja kasvun huomioon ottava ja riittävän hyvin rajattu. Edustajan vastuu kaikkien nuorten äänen esille tuojana on suhteutettava kokoukseen valmistautumiseen käytettävissä olevaan aikaan, kokouksissa käsiteltävien asioiden määrään ja sisältöön, sekä nuoren saamaan aikuisten tukeen.

Nuorten roolista on luotava yhteinen ymmärrys ja tavoitetila nuorisoneuvoston ja nuorisopalveluiden kesken, ja kaupungin on viestittävä sovituksista roolista selkeästi. Nuorella on oltava mahdollisuus toimia nuorisoneuvoston edustajana kokouksissa ilman, että edustustehtävän kuormittavuudesta koituu haittaa nuoren koulunkäynnille, opiskelulle tai perhe- ja ystävyyssuhteille.

Yhdenvertaisuus

Yhden intressiryhmän läsnäolo- ja puheoikeus yhdelle ryhmälle kaupunginvaltuuston kokouksiin on yhdenvertaisuuden kannalta ongelmallista. Kaupungissa on esimerkiksi useita muitakin vaikuttamistahoja, muun muassa kuntalaissa nuorisovaltuuston ohella säädetyt vammaisneuvosto ja vanhusneuvosto.

Yhdenvertaista vaikuttamistoimielinten ja eturyhmien osalta ei olisi, jos vain nuorisoneuvoston edustajalla olisi läsnäolo- ja puheoikeus kaupunginvaltuuston kokouksissa. Positiivinen erityiskohtelu on sinänsä mahdollista, jos sillä edistetään tosiasiallista yhdenvertaisuutta.

Osallisuusmallin arvioinnin 2017-2021 yhteydessä esille nousi kehitettävää kaikkien lakisäteisten vaikuttamistoimielinten osalta. Arvioinnin yhteydessä vanhus- ja vammaisneuvostojen jäseniltä kysyttiin vaikuttamismahdollisuuksista palveluiden kehittämiseen ja päätöksentekoon. Kyselyyn vastaajista yli puolet koki, että kaupunki on tarjonnut erittäin hyvät tai melko hyvät mahdollisuudet vastaajan edustamalle neuvostolle vaikuttaa kaupungin toimintaan ja palveluihin.

Päätöksentekoon vaikuttamisen osalta tulokset olivat heikommat. Vastauksista 10 %:ssa vaikuttamista arvioitiin tapahtuneen paljon ja 67 %:ssa jonkin verran. Yhdeksän kymmenestä vastaajasta arvioi, että

vaikuttamismahdollisuudet ovat parantuneet vuodesta 2017 alkaen. Tärkeimmiksi vaikuttamistavoiksi koettiin toimielimen tapaamiset kaupungin henkilöstön ja luottamushenkilöiden kanssa sekä lausuntojen antaminen.

Kaupunginkanslia ja nuorisoneuvoston toimintaa ohjaava kulttuuri- ja vapaa-ajan toimiala ovat käynnistäneet kehittämistoimenpiteitä, joilla selkeytetään vaikuttamistoimielinten tulevissa asettamispäätöksissä niiden tehtäviä. Lisäksi on suunniteltu toimenpiteitä, joilla tuetaan syksyllä aloitettavia uusia neuvostoja niiden työssä.

Kaupungin tulee myös aiempaa selkeämmin parantaa osallisuutta ja vuorovaikutusta yhdenvertaisen osallisuuden parantamiseksi vaikuttamistoimielimiä koskevien väestöryhmien osalta sen sijaan, että osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia parannettaisiin vain vaikuttamistoimielinten osalta puhe- ja läsnäolo-oikeuksia laajentamalla.

Nuorten osallistaminen ja kuuleminen

Yhdenvertaisen osallisuuden edistäminen kaikkien nuorten osalta on Helsingissä haasteellista. Osallisuus- ja vuorovaikutusmallin strategiakauden arvioinnissa yhdenvertaisen osallisuuden toteutumisen ongelmat nousivat selvästi esille. Yhdenvertaista osallisuutta ei parhaalla tavalla edistä läsnäolo- ja puheoikeus kaupunginvaltuustossa.

Esimerkiksi osallistuvan budjetoinnin koulukohtaisissa äänestysprosen-teissa oli merkittävää hajontaa sekä lukiodien että perusopetuksen osalta. Osallisuus on nykyisessä perusopetuksen opetussuunnitelmas-sa kirjattu sekä laaja-alaisen oppimisen yhdeksi tavoitteeksi että kuvaukseen koulun yhteisöllisestä toimintakulttuurista. Helsingin kaupungin perusopetuksen koulujen opetussuunnitelmaan on kirjattu, että op-pilaskunta osallistuu kaupungin nuorten vaikuttamisjärjestelmän toiminta-an.

Helsingiläisten lasten ja nuorten yhdenvertaista osallisuutta pystytään edistämään kehittämällä yhteistyön rakenteita, toimintoja ja lisäämällä ymmärrystä kaupungin vaikuttamisjärjestelmistä oppimisympäristön rikastajana. Ruutibudjetin ja OmaStadin kehittäminen tiiviissä yhteistyös-sä toimialojen, opettajien ja oppilaiden kanssa on jatkossakin keskeistä.

Yhdenvertaisen osallisuuden edistämiseksi kaupunginkanslian, kasva-tuksen ja koulutuksen toimialan sekä kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan välistä yhteistyötä tulee tiivistää. Kaupungin tulee myös varmistaa, että asettuminen ehdolle nuorisoneuvostoon, ehdokkaiden tuki sekä nuori-soneuvostoon valittujen nuorten tukeminen toteutuu yhdenvertaisesti eri kaupunginosissa sosioekonomiset erot alueilla huomioon ottaen.

Lasten ja nuorten osallisuudessa nuorten läsnäolo- ja puheoikeutta koskevassa arvioinnissa kehittämiskohteeksi nousee myös osallisuusviestintä. Osallisuusviestintä nousi myös kaupungin merkittävämmiksi kehittämiskohteeksi osallisuus- ja vuorovaikutusmallin arvioinnissa strategiakaudella 2017-2021.

Hallintokulttuuri

Toimialalautakunnat käsittelevät asioita sekä päätöksentekijöinä että kaupunginvaltuuston ja kaupunginhallituksen toimivaltaan kuuluvien asioiden valmistelijoina. Valtuuston päätös puolestaan on asian lopullinen ratkaisu.

Nuorten osallistuminen liittyy erityisesti valmistelurooliin. Suomalaisessa hallintokulttuurissa osallistuminen, kuuleminen ja vaikuttaminen toteutetaan valmisteluvaiheessa, eikä päätöksentekovaiheessa enää kuulla osallisia tai eturyhmiä. Tämän periaatteen pohjalta on annettu myös hallintomenettelyn säännökset lainsäädännössä. Nuorten läsnäolo toimialalautakunnissa myös niiden lopulliseen päätöstoimivaltaan kuuluvissa asioissa on poikkeuksellista.

Ottaen huomioon valtuuston roolin strategisena lopullisena päätöksentekijänä ei ole perusteltua antaa nykyistä laajemmin läsnäolo- tai puheoikeuksia sen kokouksissa millekään ryhmälle. Valtuuston kokoukset ovat julkisia, joten niitä voi kuka tahansa seurata. Esityslistat julkaistaan ennen kokousta yleisessä tietoverkossa, joten kenellä tahansa on mahdollisuus ottaa yhteyttä valtuutettuihin ennen kokousta. Nuorisoneuvoston näkemykset käsiteltäviin asioihin tulee kerätä valmisteluvaiheessa.

Nuorisoneuvoston lausunto 7.10.2019

Nuorisoneuvosto antoi 7.10.2019 lausunnon valtuutettu Pajulan valtuustoaloitteen johdosta. Saadun tiedon mukaan neuvoston kanta on edelleen sama.

Helsingin nuorisoneuvosto kannattaa vakituisen puhe- ja läsnäolo-oikeuden antamista nuorisoneuvoston edustajalle kaupunginvaltuuston kokouksissa.

Läsnäolo- ja puheoikeuden myötä se olisi entistä kykenevämpi työskentelemään juuri sen eteen, mitä varten se on olemassa: edistämään nuorille tärkeitä asioita ja tuomaan ne päättäjien tietoon.

Vakituinen puhe- ja läsnäolo-oikeus kaupunginvaltuuston kokouksissa mahdollistaisi nuorten monipuolisemman kuulemisen, kun nuorisoneuvosto voisi nostaa myös aloitteiden ulkopuolisia, nuorille erittäin tärkeitä

asioita esiin. Monet kaupunginvaltuuston tärkeät päätökset koskevat nuoria, minkä takia nuorisoneuvoston entistä tiheämpi kuuleminen kaupunginvaltuuston kokouksissa olisi hyödyllistä. Useassa kunnassa nuorisovaltuusto tai vastaava on saanut itselleen vakituisen puhe- ja läsnäolo-oikeuden.

Yhteys kaupunkistrategiaan

Kaupunkistrategian mukaan kaupunkia rakennetaan joka päivä yhdessä. Jokaisella helsinkiläisellä on oikeus tehdä vaikuttavia tekoja yhteisönsä hyväksi. Helsingin kaupungin tavoitteena on varmistaa toiminnassaan nuorten asianmukainen ja tehokas kuuleminen. Kaupungin osallisuus- ja vuorovaikutusmallia kehitetään monin eri tavoin ja monesta eri näkökulmasta, jotta kuntalaisia saadaan aktivoitua osallistumaan itseään koskeviin ja kiinnostaviin asioihin.

Nuorten osallistaminen osallistamalla kaupunginvaltuuston kokouksiin ei edellä esitetyn mukaisesti ole osallistamisen näkökulmasta hyödyllisintä, vaan nuorten näkemykset käsiteltäviin asioihin tulee kerätä valmisteluvaiheessa. Nuorisoneuvoston edustajalla on läsnäolo- ja puheoikeus toimialalautakunnissa.

Asiaa koskeva lainsäädäntö

Kuntalain (410/2015) 26 §:n mukaan nuorisovaltuustolle on annettava mahdollisuus vaikuttaa kunnan eri toimialojen toiminnan suunnitteluun, valmisteluun, toteuttamiseen ja seurantaan asioissa, joilla on merkitystä kunnan asukkaiden hyvinvointiin, terveyteen, opiskeluun, elinympäristöön, asumiseen tai liikkumiseen sekä muissakin asioissa, joiden nuorisovaltuusto arvioi olevan lasten ja nuorten kannalta merkittäviä.

Nuorten osallistuminen toiminnan suunnitteluun, valmisteluun, toteuttamiseen ja seurantaan ei edellytä läsnäolo- ja puheoikeutta kaupunginvaltuuston kokouksissa. Tavoitteet voidaan toteuttaa keräämällä nuorten näkemykset käsiteltäviin asioihin valmisteluvaiheessa.

Yhdenvertaisuuslain (1325/2014) 8 §:n mukaan ketään ei saa syrjiä muun muassa iän, mielipiteen, poliittisen toiminnan, terveydentilan, vammaisuuden tai muun henkilöön liittyvän syyn perusteella. Lain 9 §:n mukaan kuitenkin sellainen oikeasuhtainen erilainen kohtelu, jonka tarkoituksena on tosiasiallisen yhdenvertaisuuden edistäminen taikka syrjinnästä johtuvien haittojen ehkäiseminen tai poistaminen, ei ole syrjintää.

Vaihtoehtoinen eteneminen

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alv.nro

F102012566

Mikäli kaupunginhallitus kuitenkin katsoisi, että läsnäolo- ja puheoikeus kaupunginvaltuuston kokouksiin tulisi antaa nuorisoneuvoston keskuudesta valitsemalle edustajalle, tulisi asia saattaa kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi, koska se edellyttää hallintosäännön muuttamista.

Hallintosäännön 29 luvun 7 §:n 2 momenttia voitaisiin muuttaa kuulu-
maan seuraavasti:

Kaupunginvaltuuston kokouksessa on läsnäolo- ja puheoikeus lisäksi nuorten vaikuttamistoimielimen valitsemalla jäsenellä, kuitenkin siten, että läsnäolo- ja puheoikeutta ei ole kaupunginvaltuuston käsitellessä asiaa kuntalain 101 §:n 1 momentissa tarkoitettussa suljetussa kokouksessa, ja että puheoikeutta ei ole kaupunginvaltuuston käsitellessä henkilöstöä koskevaa asiaa. Tarkempia määräyksiä ja ohjeita läsnäolo- ja puheoikeuden toteuttamisesta antaa nuorisoasiainjohtaja.

Hallintosäännön muutos tulisi voimaan uuden valtuustokauden alkaessa 1.8.2021.

Nuorisoasianjohtajan toimivalta vaihtoehtoisessa etenemistavassa

Edellä mainitulla tavalla erityisesti valtuustotyöskentelyn yhteydessä tulisi ottaa huomioon lastensuojelulliset näkökohdat ja nuorisotyön tavoitteet. Osallistumisessa olisi yksittäisen nuoren kohdalla hyviä puolia, mutta valtuustotyöhön osallistuminen on sangen raskasta. Valtuuston kokoukset esimerkiksi alkavat useimmiten vasta kello 18 ja kestävät usein hyvin myöhään. Valtuustotyöhön osallistumisen negatiivisia vaikutuksia esimerkiksi koulutyöhön tai vapaa-aikaan tulisi pystyä minimoimaan.

Vaikka osallistuminen toimintaan on nuorisoedustajille vapaaehtoista, ja heillä on oma vastuunsa huolehtia jaksamisestaan, on kaupungilla kuitenkin heistä vastuuta myös lastensuojelun näkökulmasta. Tämän vuoksi olisi perusteltua, ettei hallintosäännössä annettava osallistumisoikeus olisi niin suoraviivainen, etteikö sitä voisi tarkemmin rajoittaa esimerkiksi valittavien henkilöiden toimikauden, käytettävän ajan tai puheenvuorojen lukumäärän suhteen.

Nuorisoneuvoston ja nuorisopalveluiden tulisi yhteistyössä neuvotella sopivat toimintatavat toimivaan valtuustoedustamiseen nimenomaan nuorisotyön näkökulmasta. Tämän nuorisotyön ulottuvuuden vuoksi nuorisoasiainjohtajalla olisi viime kädessä toimivalta antaa ohjeita ja määräyksiä edustajien osallistumisesta valtuuston kokouksiin.

Toimivalta ja yhteisvalmistelu

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alv.nro

F102012566

Helsingin kaupungin hallintosäännön 8 luvun 1 §:n 3 momentin mukaan kaupunginhallituksen tehtävänä on päättää asioista, joita ei ole säädetty tai määrätty muulle kaupungin toimielimelle, viranhaltijalle tai luottamushenkilölle. Toimivaltaista viranomaista, joka päättäisi nuorisoneuvoston edustajien läsnäolo- ja puheoikeuden suhteesta kaupungin osallisuus- ja vuorovaikutusmalliin, ei ole määrätty, joten kaupunginhallitus on toimivaltainen antamaan asiassa periaatelinjaukset.

Päätös on valmisteltu kaupunginkanslian hallinto-osaston ja viestintäosaston, kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan nuorisopalvelukokonaisuuden sekä toimialojen hallintopalveluiden yhteistyönä.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Antti Peltonen, hallintopäällikkö, puhelin: 310 36018
antti.peltonen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Khn linjaukset nuorisoneuvoston edustajien läsnäolo- ja puheoikeudesta toimialalautakunnissa 24 6 2019 478§

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 17.05.2021 § 381

HEL 2021-003578 T 00 01 00

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

17.05.2021 Pöydälle

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Veronika Honkasalon ehdotuksesta.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

24.05.2021

Asia/11

Lisätiedot

Antti Peltonen, hallintopäällikkö, puhelin: 310 36018
antti.peltonen(a)hel.fi

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

§ 400

Valtuutettu Mirita Saxbergin toivomusponsi Laajasalon ratikkakorttelin kaava-alueen eteläpuolelle jäävän metsäalueen luonnonrauhan säilyttämisestä

HEL 2020-012225 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus merkitsi tiedoksi selvityksen kaupunginvaltuuston 4.11.2020 hyväksymän toivomusponnen johdosta tehdyistä toimenpiteistä ja toimittaa selvityksen ponnen ehdottajalle sekä tiedoksi muille valtuutetuille.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Suvi Rämö, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 32174
suvi.ramo(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Ponnen ehdottaja

Otteen liitteet

Esitysteksti

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Hyväksyessään Laajasalon ratikkakorttelin asemakaavan muutoksen 4.11.2020 valtuusto hyväksyi valtuutettu Mirita Saxbergin toivomusponnen: "Valtuusto edellyttää selvitettävän mahdollisuutta siitä, että kaavoitetun alueen eteläpuolelle jäävän metsäalueen koskemattomuus ja luonnonrauha säilytetään siitä huolimatta, että viereen rakennetaan varikko-asuinrakennus-hybridi."

Laajasalon ratikkakorttelin asemakaavamuutos koskee yhtä Laajasalon keskeistä viheraluetta. Ratikkakorttelin rakentaminen ei ulotu Laajasalon uimarannalle, eikä sen välittömässä läheisyydessä oleviin metsiin.

Luonto- ja virkistysarvoiltaan hienon rantametsän ja uimarannan muodostaman kokonaisuuden ranta- ja metsäluonnon kulutuksen estämiseksi viher- ja virkistysalueiden reitit tullaan osoittamaan tarkoituksen mukaisesti ja selkeästi, jonka avulla luonnonalueet saavutetaan hyvin ja luonnonalueiden kulumista estetään. Laajasalon rannan kautta kulkeva ekologinen yhteys sekä metsäverkoston runkoyhteys säilyy. Asemakaavatyön aikana on teetetty kaava-aineistoon sisältyvä, laajempi tarkastelu metsäverkostoyhteydestä Yliskylän ja Jollaksen alueella (SitoWise 2019).

Tulevan ratikkakorttelin eteläpuolen välittömässä läheisyydessä sijaitsee osa Holmanmoisionpolkua ja urheilukenttä. Kaava-alueen eteläpuolella oleva osa Holmanmoisionpolkua tulee jäämään ennalleen. Urheilukenttä siirretään ja ajanmukaistetaan Holmanmoisionpolun länsipuolen urheilu- ja virkistyspalveluiden korttelialueelle palvelemaan sekä koulun opetustoimintaa että asukkaiden liikunta- ja virkistyskäyttöä. Nykyinen urheilukentän alue tulee jatkossakin palvelemaan alueen liikunta- ja virkistyskäyttöä. Nykyisen urheilukentän ja Degerön kartanon välillä on Elsankallio (+10 m), joka on metsäinen alue. Seudullisen maanpeiteaineiston mukaan Elsankalliolla kasvaa 15–20 metriä korkeaa puustoa, joka estää näkymän kartanosta ratikkakortteliin. Latvusten yli saattaa näkyä ratikkakorttelin korkeimpien rakennuksien yläkerroksia. Uuden rakentamisen ei voida katsoa pilaavan kartanoalueen maisemaa, vaikka se muuttaa alueen luonnetta, sillä alueen luonteen muutos kartanomiljööstä asuinalueeksi on käynnistynyt jo 1960–70-luvuilla.

Varikkokorttelin raitiovaunu- ja autoliikenne tuottavat liikennemelua. Ajoliittymät molemmille liikennemuodoille tulevat Reposalmentieltä, jolloin ratikkakorttelin rakennukset suojaavat korttelin etelä- ja myös länsi- ja itäpuolelle jääviä alueita liikennemelulta. Korttelin länsipuolen Holmanmoisionpolun ja itäpuolen Rantametsänpolun liikenne on vähäistä huoltoliikennettä, eikä tuota häiritsevää melua luontoalueille. Korttelin eteläpuolella olevalla Rantametsänpolun osuudella on sallittu vain pelastusliikenne. Kaavaa varten laadittujen selvitysten perusteella on annettu kattavat asemakaavamääräykset uuden rakentamisen osalta. Lisäksi kaavamääräyksiin on varmistettu, että melun, runkomelun ja tärinän torjunta tulee kohteessa tarkasteltua kokonaisuutena siten, että asemakaavassa osoitettu käyttötarkoitus tulee haitattomasti toteutettua niin uuden asumisen kuin ympäristönkin kannalta. Kaavaratkaisu luo näin ollen edellytykset terveelliselle, turvalliselle ja viihtyisälle elinympäristölle. Selvitykset osoittavat, että kaavavaiheen jälkeinen jatkosuunnittelu on mahdollista tehdä siten, että ääniympäristöasetuksen vaatimukset, joita sovelletaan maankäyttö- ja rakennuslain (MRL:n) mukaisessa rakentamisen suunnittelussa, lupamenettelyssä ja valvonnassa, voidaan täyttää.

Laajasalon ratikkakorttelin asemakaavan muutoksen hyväksymispäätöksestä tehtyjen valitusten käsittely on kesken Helsingin hallinto-oikeudessa.

Asiasta on saatu kaupunkiympäristölautakunnan lausunto. Vastaus on lausunnon mukainen.

Hallintosäännön 30 luvun 14 §:n mukaan kaupunginhallituksen on toimitettava ponnien ehdottajalle kirjallinen selvitys toivomusponnen johdosta tehdyistä toimenpiteistä viimeistään vuoden kuluttua ponnien hyväksymisestä. Selvitys on toimitettava erikseen myös muille valtuutetuille.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Suvi Rämö, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 32174
suvi.ramo(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Ponnien ehdottaja

Otteen liitteet

Esitysteksti

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Tiedoksi

Kaupunginvaltuusto

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 17.05.2021 § 382

HEL 2020-012225 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

17.05.2021 Pöydälle

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Marcus Rantalan ehdotuksesta.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Suvi Rämö, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 32174
suvi.ramo(a)hel.fi

Kaupunkiympäristölautakunta 30.03.2021 § 167

HEL 2020-012225 T 00 00 03

Hankenumero 4388_15

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunta antoi lausunnon kaupunginhallitukselle:

Laajasalon ratikkakorttelin asemakaavamuutos koskee yhtä Laajasalon keskeistä viheraluetta. Ratikkakorttelin rakentaminen ei ulotu Laajasalon uimarannalle, eikä sen välittömässä läheisyydessä oleviin metsiin. Luonto- ja virkistysarvoiltaan hienon rantametsän ja uimarannan muodostaman kokonaisuuden ranta- ja metsäluonnon kulutuksen estämiseksi viher- ja virkistysalueiden reitit tullaan osoittamaan tarkoituksenmukaisesti ja selkeästi, jonka avulla luonnonalueet saavutetaan hyvin ja luonnonalueiden kulumista estetään. Laajasalon rannan kautta kulkeva ekologinen yhteys sekä metsäverkoston runkoyhteys säilyy. Asemakaavatyön aikana on teetetty laajempi tarkastelu metsäverkostoyhteydestä Yliskylän ja Jollaksen alueella (SitoWise 2019).

Tulevan ratikkakorttelin eteläpuolen välittömässä läheisyydessä sijaitsee osa Holmanmoisionpolkua ja urheilukenttä. Kaava-alueen eteläpuolella oleva osa Holmanmoisionpolkua tulee jäämään ennalleen. Urheilukenttä siirretään ja ajanmukaistetaan Holmanmoisionpolun länsipuolen urheilu- ja virkistyspalveluiden korttelialueelle palvelemaan sekä koulun opetustoimintaa että asukkaiden liikunta- ja virkistyskäyttöä. Asemakaavan liitteenä oli Laajasalon liikuntapuistosta valmistunut kehityssuunnitelma (Tengbom arkkitehdit 2019), joka käsittää myös tämän alueen. Nykyinen urheilukentän alue tulee jatkossakin palvelemaan alueen liikunta- ja virkistyskäyttöä. Nykyisen urheilukentän ja Degerön kartanon välillä on Elsankallio (+10 m), joka on metsäinen alue. Seudullisen maanpeiteaineiston mukaan Elsankalliolla kasvaa 15–20 metriä korkeaa puustoa, joka estää näkymän kartanosta ratikkakortteliin. Latvusten yli saattaa näkyä ratikkakorttelin korkeimpien rakennuksien yläkerroksia. Uuden rakentamisen ei voida katsoa pilaavan kartanoalueen

maisemaa, vaikka se muuttaa alueen luonnetta, mutta alueen luonteen muutos kartanomiljööstä asuinalueeksi on käynnistynyt jo 1960–70-luvuilla.

Varikkokorttelin raitiovaunu- ja autoliikenne tuottavat liikennemelua. Ajoliittymät molemmille liikennemuodoille tulevat Reposalmentieltä, jolloin ratikkakorttelin rakennukset suojaavat korttelin etelä- ja myös länsi- ja itäpuolelle jääviä alueita liikennemelulta. Korttelin länsipuolen Holmanmoisionpolun ja itäpuolen Rantametsänpolun liikenne on vähäistä huoltoliikennettä, eikä tuota häiritsevää melua luontoalueille. Korttelin eteläpuolella olevalla Rantametsänpolun osuudella on sallittu vain pe- lastusliikenne.

Kaavaa varten laadittujen selvitysten perusteella on annettu kattavat asemakaavamääräykset uuden rakentamisen osalta. Lisäksi kaavamääräyksin on varmistettu, että melun, runkomelun ja tärinän torjunta tulee kohteessa tarkasteltua kokonaisuutena siten, että asemakaavassa osoitettu käyttötarkoitus tulee haitattomasti toteutettua niin uuden asumisen kuin ympäristönkin kannalta. Joten kaavaratkaisu luo edellytykset terveelliselle, turvalliselle ja viihtyisälle elinympäristölle. Selvitykset osoittavat, että kaavavaiheen jälkeinen jatko suunnittelu on mahdollista tehdä siten, että ääniympäristöasetuksen vaatimukset, joita sovelletaan MRL:n mukaisessa rakentamisen suunnittelussa, lupamenetelyssä ja valvonnassa, voidaan täyttää.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

Lisätiedot

Suvi Huttunen, arkkitehti, puhelin: 310 37335
suvi.huttunen(a)hel.fi

§ 401

Kaupunginvaltuuston 21.4.2021 § 89 ja 19.5.2021 tekemien päätösten täytäntöönpano

Päätös

Kaupunginhallitus päätti, että kaupunginvaltuuston 21.4.2021 § 89 kohdalla tekemä päätös saadaan pöytäkirjan tarkastamisen jälkeen mahdollisista valituksista huolimatta panna täytäntöön seuraavasti:

89 §, Maankäyttösopimuksen muuttaminen (Laajasalo, Kruunuvuorenranta)

Kaupunginhallitus valtuuttaa kaupunkiympäristön toimialan sopimukset ja toiminnanohjaus -tiimin päällikön tai hänen valtuuttamansa allekirjoittamaan maankäyttö- ja kiinteistökaupan esisopimuksen, sen perusteella laadittavat lopulliset luovutus- ja kauppakirjat sekä tekemään niihin tarvittaessa vähäisiä muutoksia.

Samalla kaupunginhallitus päätti, että kaupunginvaltuuston 19.5.2021 tekemät päätökset saadaan pöytäkirjan tarkastamisen jälkeen mahdollisista valituksista huolimatta panna täytäntöön seuraavasti:

124 §, Nimenhuuto, laillisuus ja päätösvaltaisuus

Ei toimenpidettä.

125 §, Pöytäkirjan tarkastajien valinta

Ei toimenpidettä.

126 §, Ilmoitus valtuustoryhmään liittymisestä

Ei toimenpidettä.

127 §, Pelastuslautakunnan varajäsenen valinta

Kaupunginvaltuuston pöytäkirjanote päätöksessä mainituille.

Tiedoksi pelastuslaitokselle ja Taloushallintopalveluliikelaitokselle.

128 §, Sörnäisten metroaseman perusparannuksen hankesuunnitelma

Tiedoksi Liikenneliikelaitokselle.

129 §, Vuokrauseriaatteiden määrittäminen eräille tonteille (Vuosaari ja Suurmettä)

Tiedoksi kaupunkiympäristölautakunnalle.

130 §, Kiinteistö Oy Helsingin Lapponian asemakaavan muuttaminen (nro 12658)

Kaupunginvaltuuston pöytäkirjanote Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle, Helen Sähköverkko Oy:lle, Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymälle ja kaavamutoksen hakijalle.

Tiedoksi kaupunkiympäristölautakunnalle, kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaostolle, kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaostolle, asemakaavoitukselle ja asema-kaavoitus/Koskelle.

131 §, Pasilan Opastinsilta 8:n asemakaavan muuttaminen (nro 12683)

Kaupunginvaltuuston pöytäkirjanote Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle, Helen Sähköverkko Oy:lle, Helen Oy:lle, Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymälle, Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymälle, Väylävirastolle ja kaavamutoksen hakijalle.

Tiedoksi kaupunkiympäristölautakunnalle, kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaostolle, kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaostolle, asemakaavoitukselle ja asema-kaavoitus/Koskelle.

132 §, Suutarilan Tapulikaupungin Kämnerintien asemakaavan muuttaminen

Kaupunginvaltuuston pöytäkirjanote Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle, Helen Sähköverkko Oy:lle, Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymälle ja kaavamutoksen hakijalle.

Tiedoksi kaupunkiympäristölautakunnalle, kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaostolle, kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaostolle, asemakaavoitukselle ja asema-kaavoitus/Koskelle.

133 §, Ruotsalaisen kansanpuolueen valtuustoryhmän ryhmäaloite lasten ja nuorten monialaisesta matalan kynnyksen hyvinvointityöstä ja mielenterveyspalveluista

Toivomusponsi kaupunginkansliaan valmisteltavaksi.

134 §, Avoimen puolueen valtuustoryhmän ryhmäaloite lainsäädäntöaloitteen tekemisestä kannabiksen laillisesta tuotannosta ja myynnistä Helsingissä

Ei toimenpidettä.

135§, Valtuutettu Kati Juvan aloite ICAN-kampanjan kaupunkivetoimuksen allekirjoittamiseksi

Ei toimenpidettä.

136 §, Valtuutettu Fatim Diarran aloite ruokarekkojen sähkösaannin helpottamisesta

Ei toimenpidettä.

137 §, Valtuutettu Mia Haglundin aloite ilmastovaikutusten laskelmien sisällyttämisestä asemakaavoihin

Ei toimenpidettä.

138 §, Valtuutettu Petrus Pennasen aloite jalankulkuväylien taiteen osallistavasta käytöstä

Ei toimenpidettä.

139 §, Valtuutettu Kaisa Hernbergin aloite työmaiden turvallisuuspuutteisiin puuttumisesta katutyökoulutusta kehittämällä

Ei toimenpidettä.

140 §, Valtuutettu Mauri Venemiehen aloite liikenneturvallisuuden parantamisesta Linnanrakentajantien risteyksissä Herttoniemessä

Ei toimenpidettä.

141 §, Valtuutettu Emma Karin aloite Keskuspuiston kaventamisen ekologisesta kompensaatiosta

Asia esitellään uudelleen valtuustolle 2.6.2021.

142 §, Valtuutettu Sinikka Vepsän aloite Malmin lentokenttäalueesta kaupungille aiheutuvien esirakentamiskustannusten tarkistamiseksi

Asia esitellään uudelleen valtuustolle 2.6.2021.

143 §, Valtuutettu Seija Muurisen aloite talviuintipaikasta Laajasaloon

Asia esitellään uudelleen valtuustolle 2.6.2021.

144 §, Valtuutettu Jussi Chydeniuksen aloite tekonurmikentistä kaupunkilaisten vapaaseen käyttöön

Asia esitellään uudelleen valtuustolle 2.6.2021.

145 §, Valtuutettu Otto Meren aloite Reilun Pelin periaatteiden edistämisestä liikuntaseuroissa

Ei toimenpidettä.

146 §, Valtuutettu Amanda Pasasen aloite maksuttomien kuukautisvälineiden tarjoamisesta nuorille ja vähävaraisille

24.05.2021

Asia esitellään uudelleen valtuustolle 2.6.2021.

147 §, Perussuomalaisten valtuustoryhmän ryhmäaloite Helsingin taksiasemien turvallisuuden ja laadun turvaamisesta

Asia esitellään uudelleen valtuustolle 2.6.2021.

148 §, Valtuutettu Katju Aron aloite ympärivuotisesta hätämajoituksesta EU-kansalaisille

Asia esitellään uudelleen valtuustolle 2.6.2021.

149 §, Valtuutettu Jape Lovénin aloite Rastilan leirintäalueen toimintaedellytysten turvaamisesta

Asia esitellään uudelleen valtuustolle 2.6.2021.

150 §, Valtuutettujen Emma Kari ja Katju Aro aloitteet viherympäristöjen tuomisesta päiväkotien pihoilta

Ei toimenpidettä.

151 §, Valtuutettu Mari Holopaisen aloite avointen ja maksuttomien tilojen asukaskäytöstä

Asia esitellään uudelleen valtuustolle 2.6.2021.

152 §, Valtuutettu Sami Muttilaisen aloite puisto- tai katualueen nimeämisestä Johan Knut Harjun mukaan

Asia esitellään uudelleen valtuustolle 2.6.2021.

153 §, Valtuutettu Dan Koivulaakson aloite turvapaikanhakijoiden lasten oikeudesta varhaiskasvatukseen

Asia esitellään uudelleen valtuustolle 2.6.2021.

154 §, Valtuutettu Anna Vuorjoen aloite hyönteishotellien sijoittamisista kaupungin puistoihin

Ei toimenpidettä.

155 §, Valtuutettu Jenni Pajusen aloite Kalasataman Nihdin ja Tervasaaren välisestä kevyen liikenteen sillasta

Asia esitellään uudelleen valtuustolle 2.6.2021.

156 §, Valtuutettu Johanna Nuortevan aloite hiekoituksen vähentämisestä asuinalueilla

Ei toimenpidettä.

157 §, Valtuutettu Mai Kivelän aloite ilmastohaitallisesta mainonnasta vapaasta kaupunkitulasta

Asia esitellään uudelleen valtuustolle 2.6.2021.

158 §, Valtuutettu Juha Hakolan aloite Lauttasaaren ala-asteen ympäristön liikenneturvallisuuden parantamisesta

Ei toimenpidettä.

159 §, Valtuutettu Mia Haglundin aloite asunnon saannin helpottamisesta turvakotijakson jälkeen

Asia esitellään uudelleen valtuustolle 2.6.2021.

160 §, Valtuutettu Eva Biaudetin aloite ihmiskaupan uhrien palvelujen kehittämistä

Asia esitellään uudelleen valtuustolle 2.6.2021.

161 §, Kokouksessa jätetyt aloitteet

Aloitteet 38 - 43 kaupunginkansliaan valmisteltavaksi.

Samalla kaupunginhallitus tarkasti pöytäkirjan tämän pykälän osalta heti.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

§ 402

Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen

Päätös

Kaupunginhallitus päätti, ettei se ota käsiteltäväkseen asioita, joissa seuraavat viranomaiset ovat tehneet päätöksen viikolla 20

kaupunginhallituksen jaostot

- konsernijaosto

- elinkeinojaosto

17.5.2021

tarkastuslautakunta yleishallinnon osalta

lautakunnat ja niiden jaostot

kasvatus- ja koulutuslautakunta

- suomenkielinen jaosto

18.5.2021

- ruotsinkielinen jaosto

18.5.2021

kaupunkiympäristölaikunta

18.5.2021

- ympäristö- ja lupajaosto

- rakennusten ja yleisten alueiden jaosto

20.5.2021

pelastuslautakunta

18.5.2021

kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta

- kulttuuri- ja kirjastojaosto

18.5.2021

- liikuntajaosto

20.5.2021

- nuorisajaosto

sosiaali- ja terveyslautakunta

- sosiaali- ja terveyslautakunnan jaosto

johtokunnat

- palvelukeskusliikelaitos

- taloushallintopalveluliikelaitos

- työterveysliikelaitos

- rakentamispalveluliikelaitos

20.5.2021

- liikenneliikelaitos

keskusvaalilautakunta yleishallinnon osalta

pormestari

apulaispormestarit

24.05.2021

Asia/14

- kasvatuksen ja koulutuksen toimiala
- kaupunkiympäristön toimiala
- kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala
- sosiaali- ja terveystoimiala

kaupunginkanslian viranhaltijat

henkilöstökassatoimikunta

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Henri Kähönen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36027
henri.kahonen(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Henri Kähönen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36027
henri.kahonen(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

24.05.2021

MUUTOKSENHAKUOHJEET

1

MUUTOKSENHAKUKIELTO

Pöytäkirjan 389, 390, 391, 393, 395, 396, 397, 398, 399, 400, 401 ja 402 §:t.

Tähän päätökseen ei saa hakea muutosta, koska päätös koskee asian valmistelua tai täytäntöönpanoa.

Sovellettava lainkohta: Kuntalaki 136 §

2

OHJEET OIKAISUVAATIMUKSEN TEKEMISEKSI

Pöytäkirjan 392 ja 394 §:t.

Tähän päätökseen tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen. Päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla tuomioistuimeen.

Oikaisuvaatimusoikeus

Oikaisuvaatimuksen saa tehdä

- se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen)
- kunnan jäsen.

Oikaisuvaatimusaika

Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksi-saannista.

Oikaisuvaatimuksen on saavuttava Helsingin kaupungin kirjaamoon määräajan viimeisenä päivänä ennen kirjaamon aukioloajan päättymistä.

Mikäli päätös on annettu tiedoksi postitse, asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä. Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa.

Mikäli päätös on annettu tiedoksi sähköisenä viestinä, asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, kolmen päivän kuluttua viestin lähettämisestä.

24.05.2021

Tiedoksisaantipäivää ei lueta oikaisuvaatimusaikaan. Jos oikaisuvaatimusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa oikaisuvaatimuksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Oikaisuvaatimusviranomainen

Viranomainen, jolle oikaisuvaatimus tehdään, on Helsingin kaupunginhallitus.

Oikaisuvaatimusviranomaisen asiointiosoite on seuraava:

Sähköpostiosoite: helsinki.kirjaamo@hel.fi

Postiosoite: PL 10

00099 HELSINGIN KAUPUNKI

Faksinumero: (09) 655 783

Käyntiosoite: Pohjoisesplanadi 11-13

Puhelinnumero: (09) 310 13700 (Yleishallinto)

Kirjaamon aukioloaika on maanantaista perjantaihin klo 08.15–16.00.

Oikaisuvaatimuksen muoto ja sisältö

Oikaisuvaatimus on tehtävä kirjallisena. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Oikaisuvaatimuksessa on ilmoitettava

- päätös, johon oikaisuvaatimus kohdistuu
- miten päätöstä halutaan oikaistavaksi
- millä perusteella päätöstä halutaan oikaistavaksi
- oikaisuvaatimuksen tekijä
- millä perusteella oikaisuvaatimuksen tekijä on oikeutettu tekemään vaatimuksen
- oikaisuvaatimuksen tekijän yhteystiedot

Pöytäkirja

Päätöstä koskevia pöytäkirjan otteita ja liitteitä lähetetään pyynnöstä. Asiakirjoja voi tilata Helsingin kaupungin kirjaamosta.

24.05.2021

Kaupunginhallitus

Jan Vapaavuori
puheenjohtaja

Anni Sinnemäki
puheenjohtaja

Asta Vennelä
pöytäkirjanpitäjä

Pöytäkirja tarkastettu

Wille Rydman

Mika Raatikainen

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu.

Pöytäkirja on pidetty nähtävänä yleisessä tietoverkossa osoitteessa
www.hel.fi 11.06.2021.